

Tartuntatautipäiväraha

04.01.2019

Sisällysluettelo

1 Etuusohje	1
1.1 Hyvä hallinto	1
1.2 Tavoite	1
1.3 Oikeus ja edellytykset	1
1.3.1 Vakuutetun oikeus	2
1.3.1.1 Suomessa asuvat ja heihin rinnastettavat	2
1.3.1.2 Suomessa työskentelevät ja yritystoimintaa harjoittavat	2
1.3.2 Työnantajan oikeus	3
1.3.2.1 Työ- tai virkasuhde	3
1.3.2.2 Yritystoiminta ja työ- tai virkasuhde	4
1.3.2.3 Päivärahaetuus palkkiselta ajalta	4
1.3.2.4 Vuosiloma	5
1.3.2.5 Irtisanominen	5
1.3.2.6 Konkurssipesä	6
1.3.2.7 Palkkaturvan maksaja	6
1.3.2.8 Ulkomainen työnantaja	6
1.3.3 Myöntämisedellytykset	7
1.3.3.1 Ikäedellytys	7
1.3.3.2 Yleisvaarallinen tai muu tartuntatauti perusteena	8
1.3.3.2.1 Muu kuin yleisvaarallinen tartuntatauti	8
1.3.3.2.2 Työskentely työstäpoissaolopäätöksen ajalla	8
1.3.3.3 Tartuntataudeista vastaavan lääkärin päätös	9
1.3.3.3.1 Päätös karanteenista	9
1.3.3.3.2 Päätös eristämisestä	9
1.3.3.3.3 Asiantuntijalääkärin arvio tartuntataudista	9
1.3.3.3.3.1 Lisäselvitykset vakuutetulta	10
1.3.3.3.3.2 Työstäpoissaolopäätös terveydenhuollosta	10
1.3.3.3.3.3 Selvittämisvelvollisuus tartuntatautilanteissa	10
1.3.4 Omavastuu aika	10
1.3.5 Enimmäisaika	11
1.3.6 Kv-säännökset	11
1.3.6.1 EY-lainsäädäntöä soveltavien valtioiden välillä liikkuvien henkilöiden rahaetuudet	11
1.3.6.1.1 Vastuu etuuksista ja oikeus etuuksiin	11
1.3.6.1.2 Työtulot	13
1.3.6.1.3 Päivärahaetuuksien maksaminen muutettaessa ja muuton jälkeen	14
1.3.6.1.4 Päivärahaetuuksien hakeminen	15
1.3.6.1.5 Sosiaaliturvasopimukset	15
1.4 Suhde muihin etuuksiin	15
1.4.1 Täysi työkyvyttömyyseläke	16
1.4.1.1 Takautuva eläke ja tartuntatautipäiväraha	16
1.4.1.2 Osatyökyvyttömyyseläke	16
1.4.2 Kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke	17
1.4.3 Työkyvyttömyyseläkkeellä olevan oikeus tartuntatautipäivärahaan	17
1.4.4 Kuntoutusetuudet	17

1.4.4.1 Kelan kuntoutusraha	18
1.4.4.2 Työeläkelakien mukainen kuntoutusraha	18
1.4.4.3 Kuntoutusajan ansionmenetyskorvaus	18
1.4.5 Vanhuuseläke ja varhennettu vanhuuseläke	19
1.4.6 Osittainen varhennettu vanhuuseläke	20
1.4.7 Osa-aikaeläke	20
1.4.8 Takuueläke	21
1.4.9 Vanhempainpäivärahat	22
1.4.10 Sairauspäiväraha	22
1.4.11 Osasairauspäiväraha	22
1.4.12 Opintoraha	22
1.4.13 Muun lain mukainen korvaus	22
1.4.14 Potilasvahinkokorvaus	23
1.4.15 Maatalousyrittäjien erityiset	23
1.4.16 Työttömyysetuudet	23
1.4.17 Ulkomailta maksettavat etuudet	23
1.5 Hakeminen	23
1.5.1 Vireilletulo	26
1.5.1.1 Lähettäjän vastuu	27
1.5.1.2 Asiakirjan siirto	27
1.5.2 Kuka voi hakea etuutta?	27
1.5.2.1 Henkilö itse	27
1.5.2.2 Edunvalvoja	28
1.5.2.3 Edunvalvontavaltuutettu	29
1.5.2.4 Asiamies eli valtuutettu	29
1.5.2.5 Lähiomainen tai muu henkilö	29
1.5.2.6 Kunta	30
1.5.2.7 Työnantaja	30
1.5.3 Hakuaika	30
1.5.4 Lisäselvitysten pyytäminen	31
1.5.4.1 Lisäselvitykset tartuntatautipäivärahassa	32
1.6 Määrä	33
1.7 Määräytymisperusteet	33
1.7.1 Työtulot	34
1.7.1.1 Palkkatulot	35
1.7.1.1.1 Ei palkkaa	37
1.7.1.2 Vakuutuslasku ja ulkomaan työtulo	39
1.7.2 Yrittäjän ja ammatinharjoittajan työtulot	40
1.7.2.1 Yritysmuodot	40
1.7.2.2 Yrittäjän tulot	44
1.7.2.3 Vakuuttamisvelvollisuuden selvittäminen	47
1.7.2.4 Yrittäjäpalkan tarkistus	49
1.7.2.5 Vapaaehtoinen vakuutus	49
1.7.2.6 Työkorvaus	49
1.7.2.7 Työssä käyvä eläkkeensaaja	51

1.8 Ratkaiseminen	51
1.8.1 Käsittelypaikka	52
1.8.1.1 Tartuntatautipäivärahan käsittelypaikka	54
1.8.1.2 Työpaikkakassa	54
1.8.1.3 Kv-asioiden käsittelypaikka	54
1.8.2 Esteellisyydestä	55
1.8.2.1 Käsittely- ja ratkaisukielto	55
1.8.2.2 Esteellisyyden toteaminen	55
1.8.3 Kuuleminen	56
1.8.3.1 Milloin asiakasta on kuultava?	56
1.8.3.2 Miten kuullaan?	56
1.8.4 Päätöksen antaminen	56
1.8.4.1 Päätöksensaaajat	57
1.8.4.2 Päätöksen perusteleva	57
1.9 Maksaminen	58
1.9.1 Maksuosoite	58
1.9.1.1 Ulkomaan maksuosoite	58
1.9.2 Maksunsaajat	59
1.9.2.1 Vakuutettu	59
1.9.2.2 Työnantaja	59
1.9.2.3 Palkkaturvan maksaja	59
1.9.2.4 Edunvalvoja ja edunvalvontavaltuutettu	59
1.9.2.5 Kunta	59
1.9.2.6 Työttömyyskassa	60
1.9.2.7 Kela	61
1.9.2.8 Valtakirja	61
1.9.2.9 Ulosottoviranomainen	61
1.9.2.10 Maksaminen regressinä	63
1.9.2.11 Regressikuittaus	63
1.9.3 Ennakonpidätyksen yleiset periaatteet	63
1.9.3.1 Ennakonpidätyksen perusteet	64
1.9.3.2 Lähdevero	65
1.9.3.3 Tietojen saanti ja käyttöönotto	65
1.9.3.3.1 Suorasiirtotiedot	66
1.9.3.3.2 Tiedot maksunsaajalta	66
1.9.3.3.3 Ennakonpidätyksen tallennus	67
1.9.3.3.4 Kelan selvitettävä	67
1.9.3.4 Toimittaminen	67
1.9.3.4.1 Päivärahat	68
1.9.3.5 Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus	69
1.9.3.6 Takaisin maksetut etuudet	70
1.9.3.7 Regressisuoritukset	70
1.9.3.8 Vuosi-ilmoitukset	70
1.9.3.9 Kuukausivalvonta	71
1.9.4 Maksamisen rajoitukset	71
1.10 Liikamaksu	72
1.10.1 Takaisinperintä	72

1.10.2 Regressiperintä	72
1.11 Ilmoitusvelvollisuus	74
1.12 Päätöksen oikaisu ja poistaminen	75
1.12.1 Työnantaja asianosaisena	75
1.12.2 Oikaisuvaatimukset	77
1.13 Tarkistaminen	77
1.14 Lakkauttaminen	78
1.15 Muutoksenhaku	79

1. Etuusohje

Etuusohje on toimintaohje, jota käytetään apuna etuuksien ratkaisutyössä. Ohje on ensisijaisesti tarkoitettu Kelan sisäiseen käyttöön. Ohjeen pdf-tiedosto muodostuu automaattisesti Kelan intranetissä olevan etuusohjeen verkkosivuista.

Pdf-muotoisesta etuusohjeesta puuttuvat kaikille ohjeille sisällöltään samanlaiset ohjeet

- päätöksen oikaisu ja poistaminen
- takaisinperintä
- muutoksenhaku.

Näistä on tehty omat pdf-ohjeet.

1.1. Hyvä hallinto

Hallintolaissa säännellään hyvän hallinnon perusteet. Hallintolakia sovelletaan kaikkiin hallintoasioihin Kelassa. Näihin kuuluvat **etuusasiat**, sisäisen hallinnon asiat ja sidosryhmäyhteistyö.

Hallintolaki on yleislaki. **Jos erityislaissa, esimerkiksi etuuslaissa, jostain asiasta säädetään toisin, sovelletaan erityislakia.**

Hyvän hallinnon perusteista tarkemmin

- hallintolain soveltaminen ja asiointi toisen puolesta Kelassa
- etuusohjeen kohdissa hakeminen ja ratkaiseminen

1.2. Tavoite

Perustuslain mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan muun muassa sairauden ja työkyvyttömyyden perusteella. Asiasta säädetään tarkemmin lainsäädännössä, jota Kela toimeenpanee.

Tartuntatautilain mukainen tartuntatautipäiväraha korvaa vakuutetun ansionmenetyksen ajalta, jona hänet on määrätty olemaan poissa ansiotyöstään, eristettäväksi tai karanteeniin tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Tartuntatautipäiväraha korvaa alle 16-vuotiaan lapsen huoltajalle aiheutuvan ansionmenetyksen, jos lapsi määrätään pidettäväksi kotona tartuntataudin leviämisen estämiseksi ja huoltaja on sen vuoksi estynyt ansiotyöstään.

Tartuntatautipäiväraha korvaa ansionmenetyksen työstä poissaolomääräyksen ajalta ilman omavastuuaikaa. Tartuntatautipäivärahan maksamiselle ei ole säädetty enimmäisaikaa. Työstä pidättämisen määräajoista on säädetty tartuntatautilaissa.

1.3. Oikeus ja edellytykset

Tartuntatautipäivärahaan on oikeus sairausvakuutuslain mukaan vakuutetulla henkilöllä, jos tartuntatautipäivärahan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Henkilöllä, joka tartuntataudin leviämisen estämiseksi on määrätty olemaan poissa ansiotyöstään, eristettäväksi tai karanteeniin, on oikeus saada ansiomenetyksen korvaamiseksi tartuntatautipäivärahaa. Sama oikeus on lapsen huoltajalla, jos alle 16-vuotias lapsi on

edellä mainitusta syystä määrätty pidettäväksi kotona ja huoltaja on tämän vuoksi estynyt tekemästä ansiotyötä. Tartuntatautilaissa ([TTL 1227/2016 8 luku 82 §](#)) säädetään oikeudesta tartuntatautipäivärahaan ja sairausvakuutuslaissa säädetään myöntämisedellytyksistä ([SVL 1224/2004 8 luku 1 a §](#)) ja määrästä ([SVL 1224/2004 11 luku 13 §](#)).

1.3.1. Vakuutetun oikeus

Sairausvakuutuslain mukaan vakuutettuja ovat:

- Suomessa vakinaisesti asuvat ja heihin rinnastettavat, ja
- Suomessa työskentelevät ja yritystoimintaa harjoittavat henkilöt, vaikka he eivät vakinaisesti asuisikaan Suomessa.

Ennen etuushakemuksen ratkaisemista varmista, että vakuuttaminen on selvitetty siltä ajalta, jolle etuutta on haettu.

1.3.1.1. Suomessa asuvat ja heihin rinnastettavat

Suomessa vakinaisesti asuva on vakuutettu sairausvakuutuslain mukaan (SVL 1224/2004 1 luku 2 § 1 mom.). Vakainainen Suomessa asuminen ratkaistaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain mukaan. Lue lisää vakinaisesta asumistarkoituksesta.

Suomessa asuviin vakuutettuihin rinnastetaan enintään yhden vuoden ajan tilapäisesti ulkomailla oleskelevat henkilöt (SovAL 1573/1993 4 §).

Lisäksi soveltamisalain 5–8 §:ssä mainittuihin henkilöryhmiin kuuluvat ovat laissa säädetyin edellytyksin edelleen sairausvakuutuslain mukaan vakuutettuina, myös yli vuoden kestävä ulkomailla oleskelun ajan. Tällaisia henkilöryhmiä ovat mm. valtion palveluksessa ulkomailla työskentelevät, lähetys- ja kehitysyhteistyöntekijät, suomalaisella aluksella palvelevat merimiehet, lähetetyt työntekijät, suomalaisen työnantajan ulkomailla palvelukseensa ottamat työntekijät, sekä päätoimiset opiskelijat ja tutkijat. Myös näihin ryhmiin kuuluvien mukana ulkomailla olevat perheenjäsenet vakuutetaan Suomessa.

Lue lisää Suomesta muutosta.

Huomaa, että työntekijöinä ja yrittäjinä EY-lainsäädäntöä soveltavassa [1] liikkuvien sosiaaliturva määräytyy EY:n sosiaaliturvalainsäädännön perusteella. Esimerkiksi lyhytaikainenkin työskentely muussa EY-lainsäädäntöä soveltavassa maassa, voi johtaa Suomen sairausvakuutuksen päättymiseen.

Lue lisää EY:n sosiaaliturva-asetuksesta 883/2004 ja 1408/71.

[1] EU- ja ETA-maat sekä muut EY-lainsäädäntöä soveltavat valtiot

1.3.1.2. Suomessa työskentelevät ja yritystoimintaa harjoittavat

Suomessa työskentelevä tai yritystoimintaa harjoittava henkilö vakuutetaan, vaikka häntä ei pidettäisi vakinaisesti Suomessa asuvana (SVL 1224 /2004 1 luku 2 § 1 ja 2 mom.).

Työskentelyyn perustuva sairausvakuuttaminen edellyttää työntekijältä vähintään neljän kuukauden työskentelytarkoitusta Suomessa siten, että työttömyysturvalain (TTL 1290/2002 5 luku 3 ja 7 §) mukaisen työssäoloehdon työaika ja palkkaa koskevat edellytykset täytyvät.

Lue lisää palkansaajan työssäoloehdosta. Huomaa, että vaatimus vähintään neljän kuukauden työskentelystä ei ole odotusaika, vaan henkilö, joka täyttää edellytykset, vakuutetaan heti työskentelyn aloittamisesta lukien.

Lue lisää soveltamisalain (SovAL 1573/1993) mukaisesta työskentelyyn perustuvasta vakuuttamisesta.

Yritystoiminnan harjoittamiseen perustuva sairausvakuuttaminen edellyttää, että yrittäjä on velvollinen ottamaan yrittäjän eläkelain (Yrittäjän eläkelaki 1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (Maatalousyrittäjän eläkelaki 1280/2006) mukaisen vakuutuksen ja että hän on harjoittanut yritystoimintaa yhdenjaksoisesti vähintään neljän kuukauden ajan, ennen vakuuttamista koskevan hakemuksen jättämistä. Edellytykset täyttävä yrittäjä vakuutetaan yritystoiminnan aloittamisesta lukien. Lue lisää yrittäjästä.

[1] EU- ja ETA-maat sekä muut EY-lainsäädäntöä soveltavat valtiot

Harkitessasi sairausvakuuttamista työskentelyn tai yritystoiminnan harjoittamisen perusteella huomioi, että samat vakuuttamisen edellytykset koskevat sekä EU-lainsäädäntöä soveltavista maista [1] ja sosiaaliturvasopimusmaista, että kaikista muistakin maista tulevia työntekijöitä ja yrittäjiä. Lisäksi edellytetään oleskelulupavaatimuksen täyttymistä (SovAL 3c §). Lue lisää oleskeluluvasta. Sairausvakuutuslain ja soveltamisalain työntekijän vakuuttamisen säännökset ovat melko yhtenäiset, mutta ne eroavat ns. kolmansista maista tulleiden yrittäjien osalta.

Sairausvakuutettuja eivät kuitenkaan ole Suomessa vieraan valtion edustustossa tai kansainvälisessä järjestössä työskentelevät ulkomaan kansalaiset.

1.3.2. Työnantajan oikeus

Päivärahaetuudella tässä tarkoitetaan sairauspäivärahaa, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa, erityisäitiysrahaa, luovutuspäivärahaa, tartuntatautipäivärahaa sekä kuntoutusrahaa. Perhevapaalla tässä tarkoitetaan äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainvapaita.

1.3.2.1. Työ- tai virkasuhde

Päivärahaetus maksetaan työnantajalle, jos työnantaja maksaa työsuhteen perusteella palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta työstä poissaolon ajalta. Palkkaa vastaava korvaus voi olla esim. luontoisetuus, kuten autoetu. Lisäksi edellytetään, että työsuhteen ehdoissa on sovittu etuuden tai sen osan maksamisesta työntekijän sijasta työnantajalle.

Työnantajan velvollisuus maksaa palkkaa työstäpoissaolon ajalta voi perustua:

- työ- tai virkasuhteen ehtoihin
- oppisopimussuhteeseen
- työ- tai virkaehtosopimukseen

Jos työntekijällä on oikeus saada palkkaa työstä pidättämisen, sairauspoissaolon, perhevapaan tai kuntoutuksen ajalta, hänellä ei ole oikeutta päivärahaetuuteen siltä osin kuin hän on saanut palkkaa. Työntekijän saamaa palkkaa verrataan ohjelmallisesti samalta ajalta maksettavan päivärahaetuuden määrään. Jos päivärahaetus on suurempi kuin palkka, ylimenevä osuus maksetaan työntekijälle itselleen. Jos työntekijällä on useita poissaoloajan palkkaa maksavia työnantajia, päivärahaetus jaetaan työnantajien kesken maksettujen palkkojen suhteessa.

Työnantajalla ja työntekijällä eri näkemykset

Kelassa ei ole mahdollista tuntea kaikkien virka- ja työehtosopimusten sisältöjä, vaan asianosaisten tulee itse tietää, milloin työntekijä on palkallisella vapaalla ja miltä ajalta päiväraha maksetaan työnantajalle. Voit yleensä tehdä ratkaisun työnantajan ilmoituksen mukaisesti. Työnantajan tulee ilmoittaa Kelaan ne palkat, joista sillä on oikeus päivärahaetuuteen työsuhteen ehtojen perusteella. Jos työnantajalla ja työntekijällä on asiasta eri näkemykset, kuule molempia osapuolia ja tee ratkaisu sen jälkeen.

Lue lisää työnantajan oikeudesta osasairauspäivärahaan Osasairauspäiväraha - Työnantajan oikeus

1.3.2.2. Yritystoiminta ja työ- tai virkasuhde

Jos YEL/MYEL-vakuutettu yrittäjä tai apurahan saaja on samanaikaisesti työsuhteessa myös ulkopuoliseen työnantajaan, jaetaan päivärahaetus YEL/MYEL-vakuutetulle henkilölle ja hänen työnantajalleen YEL/MYEL-työtulon ja työnantajan maksaman palkan suhteessa.

Jos YEL/MYEL-vakuuttaminen päättyy esim. perhevapaan tai pitkän sairauspoissaolon vuoksi etuus oikeuden tai työkyvyttömyyden alkaessa eikä vakuutus ole voimassa ajalla, jolta työnantaja maksaa työstäpoissaoloajan palkkaa, etuutta ei jaeta yrittäjän ja hänen työnantajansa kesken. Etuus maksetaan tällöin työnantajalle palkkaa vastaavalta osalta samalla tavalla kuin silloin, jos yrittäjä ei ole vakuuttamisvelvollinen eikä hänellä sen vuoksi ole voimassa olevaa YEL/MYEL-vakuutusta.

Palkanmaksu yrittäjälle

Yritys voi maksaa työstä pidättämisen, sairauspoissaolon, perhevapaan tai kuntoutuksen ajalta palkkaa yrittäjälle. Päivärahaetus voidaan maksaa yritykselle vain, jos yrittäjä on työsuhteessa yritykseen. Jos työsuhdetta ei ole, päiväraha maksetaan yrittäjälle itselleen.

Työsuhteisia eivät ole yrittäjät, jotka kuuluvat YEL- tai MYEL-vakuutuksen soveltamisalan piiriin. Työsuhteesta ei aina välttämättä ole kyse silloinkaan, kun yrittäjä ei ole YEL- tai MYEL-vakuuttamisvelvollinen. Epäselvässä tilanteessa, esim. jos palkkatiedot on ilmoitettu henkilölle, joka ilmoittaa työskentelevänsä yrittäjänä tässä yrityksessä, tarkista poissaoloajan palkan ilmoittaneelta yritykseltä ja tarvittaessa palkkaa saaneelta yrittäjältä, onko kysymyksessä työsuhde.

Esimerkki

Vanhuuseläkkeelle jäänyt yrittäjä, joka jatkaa yritystoimintaa, ei ole YEL- tai MYEL-vakuuttamisvelvollinen. Jos yrittäjä esim. omistaa yrityksen kokonaan tai työskentelee muutoin johtavassa asemassa yrityksessä, päivärahaa ei makseta yritykselle, koska yrittäjä ei ole työsuhteessa.

1.3.2.3. Päivärahaetus palkalliselta ajalta

Päivärahaetus maksetaan työnantajalle siltä osin kuin työnantaja on maksanut palkkaa työstä poissaolon ajalta. Jos työnantaja ei maksa palkkaa päivärahaetuuden ajalta, päivärahaetus maksetaan työntekijälle itselleen. Työnantajan velvollisuus maksaa palkkaa työstä pidättämisen, sairauspoissaolon, perhevapaan tai kuntoutuksen ajalta perustuu yleensä työ- tai virkaehtosopimukseen, joskus työ-, virka- tai oppisopimussuhteen ehtoihin. Palkanmaksuvelvollisuus vaihtelee siten eri aloilla ja eri työtehtävissä.

Työstä poissaoloajan palkanmaksuvelvoite voi riippua myös siitä, tekeekö työntekijä koko- vai osa-aikaista työtä ja onko kyseessä kuukausi- vai tuntipalkka. Myös se vaihtelee, maksetaanko poissaoloajan palkkaa työntekijän vapaapäiviltä. Jos kyseessä on kuukausipalkka tai työntekijä tekee viisipäiväistä työviikkoa, työnantaja maksaa yleensä palkkaa myös poissaoloaikaan sisältyviltä vapaapäiviltä.

Jos vakuutettu on hakemuksessa ilmoittanut saavansa palkkaa päivärahaetuuden ajalta eikä työnantaja ole hakenut päivärahaetuutta, pyydä työnantajaa ilmoittamaan palkanmaksusta sähköisesti asiointipalvelussa tai lomakkeella Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta Y 17. Jos työnantajan ilmoittama palkallinen vapaa on yhtäjaksoinen, maksetaan päivärahaetus työnantajalle jakson kaikilta arkipäiviltä (mukaan lukien työntekijän mahdolliset vapaapäivät). Päiviltä, joilta työnantaja ei ole ilmoittanut maksaneensa palkkaa, ei päivärahaetuutta makseta työnantajalle.

Useita työnantajia

Jos vakuutetulla on samanaikaisesti useita työnantajia, jotka maksavat työstä pidättämisen, sairauspoissaolon, perhevapaan tai kuntoutuksen ajalta palkkaa, etuuden määrä jaetaan työnantajien kesken maksettujen palkkojen suhteessa ([SVL 1224/2004 7 luku 4 § 3 mom.](#)). Jos etuus on maksettu yhdelle työnantajalle ennen kuin toinen työnantaja on ilmoittanut palkan maksamisesta, päätös ja maksu on oikaistava.

Työnantajalla ja työntekijällä eri näkemykset

Voit yleensä tehdä ratkaisun työnantajan ilmoituksen mukaisesti. Työnantajan tulee ilmoittaa Kelaan ne palkat, joista sillä on oikeus päivärahaetuuteen työsuhteen ehtojen perusteella. Jos työnantajalla ja työntekijällä on asiasta eri näkemykset, kuule molempia osapuolia ja tee ratkaisu sen jälkeen.

1.3.2.4. Vuosiloma

Tartuntatautipäivärahaa ei makseta vuosiloman ajalta, koska vuosiloman ajalta ei synny ansionmenetystä.

1.3.2.5. Irtisanominen

Jos työnantajalla on velvollisuus maksaa irtisanomisaikana työstä pidättämisen, sairauspoissaolon, perhevapaan tai kuntoutuksen johdosta palkkaa, päivärahaetus maksetaan palkkaa vastaavalta osalta työnantajalle. Muussa tapauksessa se maksetaan työntekijälle.

Työntekijän työskentelyvelvoite irtisanomisaikana ei vaikuta työnantajan oikeuteen saada päivärahaetus. Päivärahaetus maksetaan työnantajalle palkanmaksuilmoituksen mukaisesti.

Työnantajalla ja työntekijällä eri näkemykset

Voit yleensä tehdä ratkaisun työnantajan ilmoituksen mukaisesti. Työnantajan tulee ilmoittaa Kelaan ne palkat, joista sillä on oikeus päivärahaetuuteen työsuhteen ehtojen perusteella. Jos työnantajalla ja työntekijällä on asiasta eri näkemykset, kuule molempia osapuolia ja tee ratkaisu sen jälkeen.

1.3.2.6. Konkurssipesä

Jos työnantaja on asetettu konkurssiin ja työnantaja tai konkurssipesä on maksanut työstä pidättämisen, sairauspoissaolon, perhevapaan tai kuntoutuksen ajalta työntekijälle palkkaa, konkurssipesällä on oikeus päivärahaetuuteen palkan määrään saakka.

1.3.2.7. Palkkaturvan maksaja

Jos työnantaja on tehnyt konkurssin tai on maksukyvytön ja työntekijä ei ole saanut palkkojaan, hänellä on oikeus palkkaturvaan. Työntekijä voi jättää hakemuksen TE-toimistoon tai suoraan ELY-keskukseen, joka antaa päätöksen asiasta.

Lue lisää palkkaturvasta:

- www.te-palvelut.fi/palkkaturva
- www.ely-keskus.fi/palkkaturva

Palkkaturvana maksettavat saatavat siirtyvät kaikkine oikeuksineen valtiolle palkkaturvapäätöksen antopäivänä (Palkkaturvalaki 16 §). Päivärahaetus maksetaan ELY-keskukselle palkan määrään saakka, jos se on maksanut palkkaturvaa sairauden, perhevapaan tai kuntoutuksen ajalta palkkaa työsopimusten ja -ehtojen mukaisesti. Muussa tapauksessa päivärahaetus maksetaan työntekijälle itselleen.

Etuuden maksamiseen ELY-keskukselle tarvitaan

- palkkaturvapäätös tai ilmoitus ELY-keskuksesta
 - maksunsaajan maksuosoitetiedot
- työntekijän henkilötiedot
- tiedot työstä poissaoloajalta maksetun palkan määrästä ja maksuajasta
- maksuvaikeuksiin joutuneen työnantajan nimi.

1.3.2.8. Ulkomainen työnantaja

Ulkomaisella työnantajalla voi olla oikeus päivärahaetuuteen, jos

- EY-lainsäädäntöä soveltavassa maassa tai sosiaaliturvasopimusmaassa kotipaikan omaava työnantaja on maksanut palkkaa ja hakee päivärahaetuutta
- muun ulkomaisen työnantajan ja Suomessa vakuutetun henkilön työsuhteeseen sovelletaan Suomen työlainsäädäntöä ja työsuhteen ehdoissa on määräys päivärahaetuuden maksamisesta työnantajalle.

YHTE-etuusjärjestelmissä (sairauspäivärahat, kuntoutusrahat, vanhempainpäivärahat) ulkomaiselle työnantajalle tarvitaan Kelassa muodostettava tekninen keino tunnus. Keino tunnus muodostetaan ohjelmallisesti, kun sellainen ulkomainen työnantaja rekisteröidään asiakkaaksi, jolla ei ole suomalaista Y-tunnusta. Keino tunnus on aina 999-alkuinen ja 9-numeroa sisältävä tunnus. Ulkomaisen työnantajan voi rekisteröidä asiakkaaksi vain toimihenkilö, jolla on oikeudet rekisteröidä työnantajan tilinumero (Maksujen hallinta-ryhmä).

Selvitä ensin, onko työnantajalla suomalaista Y-tunnusta tai onko työnantaja jo rekisteröity ulkomaan tunnuksella Kelan asiakkaaksi, jolloin sille on jo muodostettu Kelan keino tunnus. Hae työnantajaa Anni-käyttöliittymän Yritys ja yhteisöasiakkaat –toiminnossa ensin Y-tunnuksellinen työnantaja- ja sen jälkeen Ulkomainen työnantaja –haulla. Voit hakea työnantajaa nimellä tai hakemuksessa mahdollisesti ilmoitetulla eurooppalaisella kaupparekisteri-tunnuksella.

Jos ulkomaisella työnantajalla ei ole suomalaisesta Y-tunnusta eikä ulkomaista työnantajaa ole vielä lisätty Kelan työnantaja-asiakkaaksi, lähetä maksujenhallintaryhmään sähköposti (etuusmaksut@kela.fi) työnantajan rekisteröimiseksi Kelan järjestelmään. Ilmoita viestissä henkilötunnus, jonka tiedoista ulkomaisen työnantajan hakemus löytyy. Pyydä tarvittaessa työnantajaa ilmoittamaan tilinumero lomakkeella Y122. n tunnuksen saamiseksi Kelan maksujenhallintaryhmään.

1.3.3. Myöntämisedellytykset

Tartuntatautipäivärahaan on oikeus sairausvakuutuslain mukaan vakuutetulla henkilöllä, joka on tartuntataudin leviämisen estämiseksi määrätty olemaan poissa työstään, eristettäväksi tai karanteeniin ja jolle on aiheutunut ansionmenetystä. Tartuntatautipäivärahan myöntäminen ei edellytä työkyvyttömyyttä.

Myös alle 16-vuotiaan lapsen huoltajalla on oikeus saada tartuntatautipäivärahaa, jos lapsi on määrätty pidettäväksi kotona tartuntataudin leviämisen estämiseksi ja huoltajalle aiheutuu tämän vuoksi ansionmenetystä.

Tartuntatautipäiväraha korvaa työansion menetystä. Jos työnantaja järjestää henkilölle samapalkkaista työtä ansiotyöstä pidättämisen ajalle, oikeutta tartuntatautipäivärahaan ei ole. Jos muusta työstä maksettava palkka on pienempi, maksetaan tartuntatautipäivärahaa menetetyt ansion osalta.

Tartuntatautipäivärahaa ei voi saada työtön, opiskelija tai omaa talouttaan hoitava. Jos opiskelijalla on sivutyö, josta hänet on määrätty olemaan poissa tartuntataudin vuoksi, voi opiskelija olla tältä osin oikeutettu tartuntatautipäivärahaan. Työttömällä voi olla oikeus tartuntapäivärahaan, jos hänellä on työ, jonka vuoksi hänelle maksetaan soviteltua työttömyyspäivärahaa. Työttömällä henkilöllä voi olla oikeus tartuntatautipäivärahana maksettavaan ansionmenetyksen korvaukseen, jos hän on tartuntataudin johdosta annetun työstäpoissaolopäätöksen vuoksi estynyt vastaanottamasta tarjottua työtä tai menemästä jo aiemmin sovittuun työhön. Tällöinkin tarvitaan selvitys ansionmenetyksestä.

1.3.3.1. Ikäedellytys

Tartuntatautipäivärahassa ei ole ikäedellytystä.

Tartuntatautipäivärahaa maksetaan vakuutetun iästä riippumatta. Toisin kuin sairauspäivärahassa myös alle 16-vuotiaalla tai 68 vuotta täyttäneellä vakuutetulla on oikeus päivärahaan, jos hän tekee työtä ja menettää ansiotuloja työstä pidättämisen ajalta.

Alle 16-vuotiaan lapsen huoltajalla on oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos lapsi määrätään pidettäväksi kotona tartuntataudin leviämisen estämiseksi ja huoltaja estyy sen vuoksi tekemästä ansiotyötään.

1.3.3.2. Yleisvaarallinen tai muu tartuntatauti perusteena

Tartuntataudit jaetaan yleisvaarallisiin ja valvottaviin tartuntatauteihin sekä muihin tartuntatauteihin, joista osa edellyttää säännöllistä terveystarkkailun seurantaan väestölle aiheuttamansa tautitaakan tai epidemiavaaran vuoksi. [146/2017 Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista](#).

Tartuntatautipäivärahaa voidaan myöntää, jos tartuntataudeista vastaava lääkäri on tehnyt päätöksen työstä poissaolosta yleisvaarallisen tai muun tartuntataudin perusteella ja vakuutetulle aiheutuu ansionmenetystä.

Kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä vakuutetun olemaan poissa työstään, eristettäväksi tai karanteeniin tartuntataudin leviämisen estämiseksi, vaikka hän ei ole työkyvytön.

Päätös karanteenista tai eristämisestä voidaan tehdä henkilön tahdosta riippumatta. Päätöksen työstä poissaolosta, karanteenista tai eristämisestä tekee tilanteesta riippuen kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri. Äkillisen terveysvaaran vuoksi karanteenista tai eristämisestä voi päättää tartuntataudeista vastaava kunnan toimielin, aluehallintovirasto tai sosiaali- ja terveysministeriö.

Kelalle tulee toimittaa kopio päätöksestä. Työstäpoissaolopäätökseksi käy myös lääkärintodistus A, jos sen on allekirjoittanut tartuntataudeista vastaava lääkäri.

Päätös työstä pidättämisen, eristämisen tai karanteenin lopettamisesta on tehtävä välittömästi, jos sille ei ole enää perusteita.

Yleisin peruste työstäpoissaolopäätökselle on salmonellan aiheuttama vatsatauti (A02).

1.3.3.2.1. Muu kuin yleisvaarallinen tartuntatauti

Tietyissä työtehtävissä työskenteleville voidaan antaa työstäpoissaolopäätös myös muun kuin yleisvaarallisen tartuntataudin perusteella. Päätös voidaan tehdä, jos henkilön on todettu tai voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan muun kuin yleisvaarallisen tartuntataudin leviämistä. Tällaisia ovat esimerkiksi MRSA-bakteerin tai streptokokki A:n aiheuttaman epidemian leviämisen estämiseksi annetut työstäpoissaolomääräykset.

Päätös työstäpoissaolosta voidaan tehdä muun kuin yleisvaarallisen tartuntataudin perusteella, jos vakuutettu työskentelee

- sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikössä
- alle kouluikäisten lasten hoitotyössä
- elintarvikealan työssä, jossa käsitellään pakkaamattomia kuumentamattomina tarjottavia elintarvikkeita
- maitotilalla maidonkäsittelyssä, jos tila toimittaa maitoa meijeriin, jossa maitoa ei pastöroida.

Tartuntatautilaki

1.3.3.2.2. Työskentely työstäpoissaolopäätöksen ajalla

Jos työnantaja voi järjestää muuta samapalkkaista työtä, jossa tartuntatautivaaraa ei ole, vakuutetulle ei synny ansionmenetystä eikä oikeutta tartuntatautipäivärahaan ole lainkaan. Jos työnantaja järjestää muuta työtä, jossa palkka on pienempi, maksetaan tartuntatautipäivärahaa tällöin vain menetetyksi ansiotulon ja maksetun palkan erotuksen osalta. Jos henkilö tekee kahta työtä tai toimii palkansaajana ja yrittäjänä ja saa jatkaa vain toisessa työssä

työstäpoissaolopäätöksen aikana, hänellä on oikeus tartuntatautipäivärahaan vain sen työn ansionmenetyksen osalta, josta hän on joutunut jäämään pois.

1.3.3.3. Tartuntataudeista vastaavan lääkärin päätös

Työstä, päivähoidosta tai oppilaitoksesta poissaolopäätöksellä tarkoitetaan kunnan virkasuhteisen tartuntataudeista vastaavan lääkärin antamaa määräystä tilanteessa, jossa yleisvaarallisen tartuntataudin leviämistä ei voida estää muilla toimenpiteillä. Lääkäreillä, hammaslääkäreillä ja tartuntatautien tutkimuksia tekeville laboratorioilla on ilmoitusvelvollisuus toteamastaan tai myös epäilemästään yleisvaarallisesta tai valvottavasta tartuntataudista kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille.

Päätös työstä, päivähoitopaikasta tai oppilaitoksesta poissaolon lopettamisesta on tehtävä heti, kun tartuntatautivaaraa ei enää ole.

1.3.3.3.1. Päätös karanteenista

Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää henkilön karanteenista lähtökohtaisesti enintään yhden kuukauden ajalle ja päätöstä voidaan jatkaa enintään kuukaudella. Karanteeni tarkoitetaan taudinaiheuttajalle altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön erottamista muista kotiinsa tai muuhun määrättyyn paikkaan. Karanteeniin laittaminen edellyttää, että yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen vaara on ilmeinen, eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää.

Päätös karanteenin lopettamisesta on tehtävä heti, kun siihen ei ole enää edellytyksiä.

1.3.3.3.2. Päätös eristämisestä

Kunnan tai sairaanhoitopiirin virkasuhteinen tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää henkilön eristämisestä terveydenhuollon toimintayksikköön, jos taudin leviämisen vaara on ilmeinen eikä taudin leviämistä voida muilla toimenpiteillä estää. Eristäminen tarkoittaa sairastuneen tai perustellusti sairastuneeksi epäillyn henkilön hoitamista terveydenhuollon toimintayksikössä muista erillään taudin leviämisen estämiseksi.

Päätös eristämisen lopettamisesta on tehtävä heti, jos sille ei ole enää perusteita.

1.3.3.3.3. Asiantuntijalääkärin arvio tartuntataudista

Lue lisää asiantuntijalääkärin arvion pyytämisestä (Menettelyohjeet > Asiantuntijalääkärin arvio).

Jos vakuutettu hakee sairauspäivärahaa, työ ohjautuu asiakkaan asuinpaikan mukaisen vakuutuspiirin työhön. Jos lääkärintodistuksesta on epäiltävissä, että kyseessä on tartuntatauti, voit siirtää työn Eteläisen vakuutuspiiriin työhön selvitettäväksi. Lisää työn tarkenteeksi 'Tartuntatautipäiväraha' Eteläinen vakuutuspiiri tiedustelee asiakkaalta itseltään, onko hoitavan lääkärin kanssa ollut puhetta tartuntataudista ja työstä pidättämisestä. Eteläinen vakuutuspiiri pyytää tarvittaessa asiantuntijalääkärin arvion siitä, onko kyseessä tartuntatauti. Asiantuntijalääkärin arviota pyydetessä esitetään hakemuksen, lääkärinlausuntojen ja muiden selvitysten perusteella hakemuksen ratkaisemisen kannalta keskeiset asiat.

1.3.3.3.3.1. Lisäselvitykset vakuutetulta

Työstäpoissaolopäätöksen toimittamisesta tulee tiedustella ensisijaisesti vakuutetulta itseltään. Voit pyytää tietoja viestitoiminnolla, puhelimitse tai asiakaskirjeellä. Pyydä tarvittaessa asiantuntijalääkärin arvio siitä onko kyseessä tartuntatauti.

1.3.3.3.3.2. Työstäpoissaolopäätös terveydenhuollosta

Voit konsultoida asiantuntijalääkärinä tarvittavista lisäselvityksistä.

Ellei työstäpoissaolopäätöstä saada asiakkaan kautta, ja lääkärintodistuksen työstäpoissaolosta on kirjoittanut esim. työterveyslääkäri, voit mahdollisuuksien mukaan tiedustella todistuksen kirjoittaneelta lääkäriltä onko hän ollut yhteydessä kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavaan lääkäriin ja onko työstäpoissaolopäätös tulossa sieltä.

Kelalla on lakiin perustuva oikeus saada pyynnöstä etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot lääkäriltä tai muulta terveydenhuollon ammattihenkilöltä sekä julkiselta ja yksityiseltä terveydenhuollon toimintayksiköltä ([SVL 1224/2004 19 luku 1 § 2 mom.](#)). Vakuutetun suostumusta tietojen hankkimiseen ei tarvita. Kuule kuitenkin asiakasta ennen päätöksen tekemistä, jos olet pyytänyt suoraan terveydenhuollosta lisäselvityksiä ja niiden tietojen perusteella päiväraha hylätään kokonaan tai osittain.

1.3.3.3.3.3. Selvittämismääräyksen velvollisuus tartuntatautilanteissa

Vakuutetulle on saatettu maksaa sairauspäivärahaa, jos hän on sairausvakuutuslain tarkoittamalla tavalla työkyvytön, eikä hänelle ole annettu kyseiselle ajalle työstäpidättämismääräystä.

Jos vakuutetun asiakirjoista selviää, että hän on sairastunut tartuntatautiin, mutta hakee kuitenkin työkyvyttömyysajalta sairauspäivärahaa, selvitä vakuutetulta itseltään tai työkyvyttömyyslausekunnan kirjoittaneelta lääkäriltä, onko työstäpidättämispäätös tulossa. Käytä tarvittaessa asiantuntijalääkärin apua selvittäessäsi, onko kyseessä tartuntatautilain mukainen tartuntatauti.

Päätöksen oikaiseminen

Koska tartuntatautipäivärahan myöntäminen ei edellytä työkyvyttömyyttä, voit joutua oikaisemaan sairauspäivärahan päätöksen tilanteessa jossa aiemmin myönnetyn sairauspäivärahan ajalle annetaan työstäpoissaolopäätös. Voit tällöin käsitellä hakemuksen tartuntatautipäivärahana koko työstäpoissaolopäätöksen ajalta.

1.3.4. Omavastuuajaksi

Tartuntatautipäivärahassa ei ole omavastuuajaksi. Tartuntatautipäiväraha on täysimääräinen korvaus ansionmenetyksestä ja sitä maksetaan työstäpoissaolomääräyksen alkamis päivästä lukien. Tartuntatautipäivärahaa voidaan maksaa työkyvyttömyyden alkamisesta lukien tilanteissa, joissa vakuutettu on ollut työkyvytön tartuntataudin vuoksi ja työstä poissaolomääräys kirjoitetaan vastaavalle ajalle.

1.3.5. Enimmäisaika

Tartuntatautipäivärahan maksamiselle ei ole enimmäisaikaa.

1.3.6. Kv-säännökset

Kelan etuuksien saaminen edellyttää Suomen sosiaaliturvaan kuulumista. Yleensä kaikki Suomessa vakituisesti asuvat henkilöt kuuluvat Suomen sosiaaliturvaan. Jos henkilö muuttaa ulkomaille tilapäisesti eli alle vuodeksi, hän kuuluu pääsääntöisesti Suomen sosiaaliturvaan ja on oikeutettu Kelan etuuksiin. EU- tai ETA-maihin ja Sveitsiin töihin muuttavien kohdalla kuitenkin lyhytkin työskentely riittää yleensä siirtämään henkilön työskentelymaan sosiaaliturvan piiriin.

1.3.6.1. EY-lainsäädäntöä soveltavien valtioiden välillä liikkuvien henkilöiden rahaetuudet

Asetusta 883/2004 ja sen täytäntöönpanoasetusta 987/2009 sovelletaan 1.5.2010 lukien EU-jäsenvaltioiden välillä liikkuviin EU-kansalaisiin. ETA-maat Norja, Islanti ja Liechtenstein soveltavat asetusta 1.6.2012 lukien ja Sveitsi 1.4.2012 alkaen. Asetusta sovelletaan eräin poikkeuksin lisäksi muiden maiden kansalaisiin, jotka liikkuvat EU:n jäsenmaiden välillä. Edellytyksenä jäsenmaiden välillä liikkumisen lisäksi on, että kolmannen maan kansalainen on asunut laillisesti jossain jäsenvaltiossa ennen liikkumistaan.

EY:n sosiaaliturva-asetusta 1408/71 sovelletaan 1.5.2010 jälkeenkin toistaiseksi tilanteissa, joissa asetus 883/2004 ei sovellu EU/ETA-alueella (ml. Sveitsi) liikkuvaan henkilöön.

Lue lisää asetuksista 883/2004 ja 1408/71.

Asetuksissa tarkoitettuja rahaetuuksia Suomen etuuksista ovat sairausvakuutuslain mukaiset sairauspäiväraha, osasairauspäiväraha, äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha, tartuntatautipäiväraha, luovutuspäiväraha ja erityishoitoraha sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukainen kuntoutusraha.

Asetuksissa säädetään, miten rahaetuus annetaan ja mikä EY-lainsäädäntöä soveltava valtio vastaa kustannuksista, kun asetusten piiriin kuuluva henkilö siirtyy maasta toiseen tai kun hän oleskelee tai asuu muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa.

Rahaetuuksia koskevat tiedot välitetään maasta toiseen E 100 -sarjan lomakkeilla. Sovellettaessa asetusta 883/2004 E-lomakkeeseen liitetään kansilehti, joka on tulostettavissa Windowsin tehtäväpalkin Käynnistä-valikosta kohdasta Etuuskäsittely > E-lomakkeiden täyttäminen ja tulostaminen (KiTu).

1.3.6.1.1. Vastuu etuuksista ja oikeus etuuksiin

Pääsääntö	Työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat	Eläkkeensaajat
Työttömät	Opiskelijat	Perheenjäsenet
Virkamiehet	Rajatyöntekijä	

Pääsääntö

Rahaetuuksista vastaa aina toimivaltainen valtio tai seuraavassa esitettyjen sääntöjen perusteella määräytyvä vastuussa oleva valtio (eläkkeensaajat, työttömät). Rahaetuuksia voidaan maksaa myös muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa asuville tai oleskeleville (eksportointiperiaate). Asetusten 883/2004 ja 1408/71 lainvalintamääräyksillä määrätään, minkä EY-lainsäädäntöä soveltavan maan lainsäädännön piiriin asetuksen tarkoittama henkilö kuuluu. Valtio, jonka piiriin henkilö kuuluu, on henkilön toimivaltainen valtio.

Lue lisää asetuksista 883/2004 ja 1408/71.

Työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat

Asetusten lainvalintamääräyksissä määrätään, minkä EY-lainsäädäntöä soveltavan maan lainsäädäntöä työntekijään on sovellettava. Jäsenmaa, jonka lainsäädäntöä työntekijään sovelletaan, on työntekijän toimivaltainen valtio. Työntekijän rahaetuudet maksetaan toimivaltaisesta maasta myös silloin, kun henkilö oleskelee tai asuu muussa EY-lainsäädäntöä soveltavassa maassa.

Eläkkeensaajat

Sovellettaessa asetusta 883/2004 ja tilanteessa, jossa eläkkeensaaja on oikeutettu päivärahaetuuteen tai kuntoutusrahaan, hänen rahaetuuksistaan vastaa työskentelyvaltio. Jos eläkkeensaaja ei työskentele, hänen kuntoutusrahaetuuksistaan vastaa kuitenkin luontoisetuuksien kustannuksista vastuussa oleva valtio.

Asetusta 1408/71 sovellettaessa eläkkeensaajien ja heidän perheenjäsentensä osalta, vastuu kuuluu jollekin heidän aikaisemmasta työskentelymaastaan.

1. Jos eläkkeensaajalla on oikeus asuinmaan kansallisen lainsäädännön mukaan sairaus- ja äitiysetuuksiin ja

- eläkkeensaaja saa eläkettä asuinmaasta: Asuinmaa vastaa etuuksista (27 art.)
- eläkkeensaaja ei saa eläkettä asuinmaastaan: Etuuksista vastaa kohdassa 2 selostetun järjestyksen mukaan määräytyvä maa. Jos vastuussa olevaa maata ei näin löydy, jää vastuu etuuksista asuinmaalle. (28 a art.)

2. Eläkkeensaajalla ei ole oikeutta asuinmaan kansallisen lainsäädännön mukaan sairaus- ja äitiysetuuksiin (28 art.) ja

- eläkkeensaaja saa eläkettä jäsenmaasta, jossa hänellä olisi oikeus etuuksiin, jos hän asuisi siellä: Tämä maa vastaa etuuksista.
- jos edellisessä kohdassa mainittuja maita on useampia, vastaa etuuksista se maa, jonka vakuutuskaudet ovat pitemmät.
- jos em. tapauksessa vakuutuskaudet ovat yhtä pitkät, vastaa etuuksista se näistä maista, jossa hän on ollut viimeksi vakuutettu.
- jos ei löydy eläkettä maksavaa maata, jossa eläkeläinen olisi oikeutettu etuuksiin, jos asuisi siellä, hän ei saa etuuksia mistään.

Asetusta 1408/71 sovellettaessa Suomi vastaa myös muussa jäsenmaassa asuvan vastuullaan olevan eläkeläisen rahaetuuksista riippumatta siitä, pidetäänkö eläkeläistä Suomessa vakuutettuna. Kysymykseen voi tulla käytännössä kuntoutusraha ja vanhempainpäivärahat.

Työttömät

Työttömien ja heidän perheenjäseniensä etuuksista vastaa työttömyysturvaa maksava maa. Työttömän hakiessa työtä toisesta jäsenmaasta, rahaetuksista vastaa se maa, joka vastaa työttömyysetuuden kustannuksista (lähtömaa) siltä ajalta, jolta etuuksia maksetaan.

Lue lisää työttömyysturvan säilyttämisestä haettaessa työtä EY-lainsäädäntöä soveltavasta maasta.

Opiskelijat

Opiskelijoiden etuuksista vastaa asuinvaltio. Opiskeluvaltio vastaa etuuksista, jos opiskelija täyttää opiskeluvaltion kansallisessa lainsäädännössä asetetut vakuuttamisen edellytykset.

Lue lisää asetuksista 883/2004 ja 1408/71.

Perheenjäsenet

Pelkkä perheenjäsenyys Suomessa vakuutettuun työntekijään, opiskelijaan, eläkeläiseen tai työttömään ei tuo oikeutta sairausvakuutuslain perusteella maksettaviin rahaetuuksiin Suomesta, vaan aina edellytetään henkilön joko asumisen (soveltamisalalaki) tai työskentelyn (asetukset) perusteella olevan henkilökohtaisesti vakuutettu Suomessa.

Lue lisää asetuksista 883/2004 ja 1408/71.

Virkamiehet

Virkamiehiin ja heidän perheenjäseniinsä sovelletaan asetuksia ja vastuu heille annetuista etuuksista kuuluu jäsenmaalle, jonka palveluksessa he ovat tai ovat olleet.

Rajatyöntekijä

Suomessa työskentelevä rajatyöntekijä saa rahaetuudet Suomesta. Suomessa asuva, mutta muussa EY-lainsäädäntöä soveltavassa maassa työskentelevä rajatyöntekijä, saa rahaetuudet työskentelymaasta.

Lue lisää rajan yli työskentelystä.

1.3.6.1.2. Työtulot

Rahaetuuden perusteena olevina työtuloina otetaan huomioon vain Suomessa vakuutettuna olon ajalta ansaitut tulot (883/2004, 21 artikla ja 1408/71, 23 artikla). Vakuutuslasku ja ulkomaan työtulot eivät välttämättä näy verotiedoissa. Ota yhteyttä Yhteisten järjestelmien yksikköön, jos henkilö on ollut vakuutettuna Suomessa.

Jos henkilö muuttaa ulkomailta Suomeen ja tulee samalla Suomessa vakuutetuksi, etuuden perusteena voidaan käyttää SVL 11 luvun 4 §:n 4 momentin perusteella arvioituja Suomessa ansaittuja työtuloja. Ulkomailta muuttoa ja Suomen vakuutukseen siirtymistä voidaan pitää ammatinvaihtumista vastaavana muuna syynä.

Päivärahaetuus voi poikkeuksellisesti määräytyä ulkomaan työtulon perusteella edellyttäen, että kysymyksessä on henkilö,

- joka on aiemmin ollut Suomessa vakuutettu ja palaa takaisin Suomen vakuutukseen ja

- on ollut palkkatyössä ja ansainnut tulot työskennellessään EU:n jäsenvaltiossa tai valtiossa, jossa sovelletaan EU:n lainsäädäntöä ja
- jolla ei ole Suomessa verotuksessa todettua työtuloa eikä Suomessa ansaittua 6 kuukauden työtuloa.

Jos etuuden saajan palkka maksetaan muuna valuuttana kuin euroina ja etuuden perusteena käytetään kuuden kuukauden työtuloja, työtulot muunnetaan euroiksi käyttäen kuuden kuukauden ajanjakson viimeisenä päivänä julkaistua muuntokurssia (hallintotoimikunnan päätös H3, 15.10.2009). Valuuttakurssien muuntamisessa käytetään Euroopan Keskuspankin päivittäin julkaisemia muuntokursseja. Valuutan muuntaminen voidaan suorittaa [EKP:n internetsivuilla](#).

1.3.6.1.3. Päivärahaetuuksien maksaminen muutettaessa ja muuton jälkeen

Työntekijälle, itsenäiselle ammatinharjoittajalle, opiskelijalle ja heidän perheenjäsenilleen maksetaan rahaetuudet lähtömaasta päivärahaikauden loppuun, myös heidän muuttaessaan toiseen jäsenmaahan.

Suomesta

Sairauspäivärahakaudella muuttavalle maksetaan päivärahaa niin pitkään kuin työkyvyttömyys jatkuu yhdenjaksoisena, korkeintaan sairauspäivärahakauden enimmäisaika.

Tartuntatautipäivärahaa maksetaan niin kauan kuin työstäpoissaolomääräys tai päiväkodista tai oppilaitoksesta poissaolomääräys on voimassa.

Kuntoutusrahaa maksetaan niin kauan kuin päätöksessä on mainittu, edellyttäen, että kuntoutus jatkuu kuntoutuspäätöksen tai -suunnitelman mukaisesti toisessa EY-lainsäädäntöä soveltavassa maassa.

Erityishoitorahaa vakuutetulle maksetaan niin kauan kuin erityishoitorahan myöntämisedellytykset täyttyvät (vanhemman läsnäolo välttämätön, vaikea sairaus, painavat lääketieteelliset syyt).

Jos muu jäsenvaltio alkaa maksaa vastaavaa päivärahaetuutta omien säännöstensä mukaan, tämä etuus voidaan vähentää Suomen etuudesta (SVL 12 luku 10 §, KKRL 36 §).

Suomesta muuhun EY-lainsäädäntöä soveltavaan valtioon muuttava tartuntatautipäivärahan saaja pidetään Suomessa vakuutettuna päivärahan maksukauden ajan, kun etuuden määrä perustuu työtuloihin. Tällainen päivärahan saaja rinnastetaan työntekijään asetusten 883/2004 ja 1408/71 lainvalintamääräyksiä sovellettaessa.

Lue lisää Suomesta muutosta.

Suomeen

Edellisen toimivaltaisen valtion tulee maksaa etuuskausi loppuun työntekijälle, itsenäiselle ammatinharjoittajalle, opiskelijalle ja heidän perheenjäsenilleen heidän muuttaessaan Suomeen.

Jos on epäselvää, minkä jäsenvaltion vastuulle asetuksen 883/2004 mukaan etuuden maksaminen kuuluu, ota yhteyttä Kansainvälisten asioiden osaamiskeskukseen (sähköpostiosoite jl-ettyb).

1.3.6.1.4. Päivärahaetuuksien hakeminen

Päivärahaetuutta voi hakea suoraan toimivaltaisesta laitoksesta tai asuin- tai oleskelumaan laitos voi välittää hakemuksen toimivaltaiselle laitokselle.

Lue E-lomakkeiden käytöstä (E 115–E 119 täyttöohjeet)

Muussa jäsenvaltiossa asuva vakuutettu

Käsittele toisessa jäsenmaassa asuvan Suomessa vakuutetun rahaetuushakemus samalla tavoin kuin myöntäessäsi päivärahaetuutta Suomessa asuvalle. Hanki puuttuvat tiedot vakuutetulle lähetettävällä hakemuslomakkeella. Jos asuin- tai oleskelupaikan laitos on toimittanut lomakkeen E 115, lomake katsotaan hakemukseksi. Ilmoita tekemästäsi etuuspäätöksestä asuinpaikan laitokselle lomakkeella E 117 ja hylkäävästä etuuspäätöksestä lisäksi lomakkeella E 118.

Muussa jäsenvaltiossa asuva vakuutettu Suomessa

Jos muussa EU-maassa vakuutettu, mutta Suomessa asuva tai oleskeleva hakee täällä rahaetuuksia, toimita toimivaltaiselle laitokselle lomake E 115.

Menettelyt

Asetuksen 987/2009 artiklassa 27 säädetään menettelystä, joita vakuutetun asuinjäsenvaltion laitoksen ja toimivaltaisen laitoksen on noudatettava silloin, kun työhön kykenemättömyyteen liittyviä rahaetuuksia haettaessa oleskelu- tai asuinjäsenvaltio on muu kuin toimivaltainen jäsenvaltio. Menettelyjä sovelletaan tarvittavin muutoksin, jos vakuutettu oleskelee muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa.

Katso soveltuvin osin [sairauspäivärahan ohje](#). Tartuntatautipäivärahassa ei edellytetä lääkärintodistusta työkyvyttömyydestä. Tartuntatautipäivärahaa varten tarvitaan tartuntataudeista vastaavan lääkärin työstäpoissaolopäätös. Koska jäsenvaltioiden menettelyt poikkeavat toisistaan, on tapauskohtaisesti harkittava, millaisilla menettelyillä ja selvityksillä tartuntatautipäiväraha voidaan myöntää.

1.3.6.1.5. Sosiaaliturvasopimukset

Suomella on voimassa olevat sosiaaliturvasopimukset Chilen, Israelin, Kanadan (Quebec), Saksan, USA:n, Viron ja Australian kanssa. Lisäksi Pohjoismaiden kesken on solmittu sosiaaliturvasopimus.

Suhde EY-asetuksiin 883/2004 ja 1408/71

Jos kahden tai useamman EY-lainsäädäntöä soveltavan maan välillä solmittu sosiaaliturvasopimus koskee samoja henkilöitä ja samoja etuuksia kuin asetukset 883/2004 ja 1408/71, asetuksen määräykset syrjäyttävät sopimuksen määräykset. Tämän vuoksi Saksan ja Pohjoismaiden kanssa solmitut sopimukset ovat merkitykseltään hyvin rajoitettuja.

Lue lisää Suomen solmimista [sosiaaliturvasopimuksista](#).

1.4. Suhde muihin etuuksiin

Henkilölle maksetaan samalta ajalta vain yhtä sairausvakuutuslain mukaista etuutta.

Vakuutetun saamat muut etuudet ja korvaukset vaikuttavat tartuntatautipäivärahan eri tavoin.

- Muu etuus tai korvaus voi estää tartuntatautipäivärahan saamisen, jolloin tartuntatautipäivärahaa ei voida myöntää tai se lakkautetaan muun etuuden alkamisesta lukien.
- Tartuntatautipäiväraha voi estää muun etuuden saamisen, jolloin muuta etuutta ei myönnetä tai se lakkautetaan tartuntatautipäivärahan myöntämisestä lukien.

Tartuntatautipäivärahan sovelletaan sairausvakuutuslain 8 luvun 6 §:n 1 momentin säännöksiä sairauspäivärahan estävistä etuuksista. Pykälässä luetellut etuudet estävät tartuntatautipäivärahan saamisen.

Tartuntatautipäivärahan estäviä etuuksia ovat mm. kansaneläkelaitoksen kuntoutusraha, työeläkelakien mukainen kuntoutusraha, työtapaturma- ja ammattitautilain ja maatalousyrittäjien työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen kuntoutusraha, liikenne- tai sotilastapaturmalain kuntoutusajan ansionmenetykskorvaus, kansaneläkelain tai työeläkelain mukainen vanhuus- ja varhennettu vanhuuseläke, työeläkelain mukainen osa-aikaeläke.

1.4.1. Täysi työkyvyttömyyseläke

Täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai kuntoutustukena määräajaksi (TyEL 395/2006 44 § 1 mom.). Siihen liittyviä ensisijaisuusaikasaännöksiä ei sovelleta tartuntatautipäivärahan.

Työeläkkeillä tarkoitetaan lakisääteisiä ansioeläkkeitä. Työntekijän eläkelain 3 §:ssä ([TyEL 395/2006 3 §](#)) on lueteltu yksityisten ja julkisten alojen työeläkelait, joiden perusteella maksetaan palvelussuhteeseen perustuvia eläkkeitä. Sairausvakuutuslaissa työeläkelaeilla tarkoitetaan lisäksi kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta annettua lakia (329/1967) ja valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä annettua lakia (870/1977). Työeläkelakien mukainen työkyvyttömyyseläke voidaan myöntää täytenä tai osatyökyvyttömyyseläkkeenä (TyEL 395/2006 35 § 1 mom.).

Täysi työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi ja osatyökyvyttömyyseläke täyttä työkyvyttömyyseläkettä vastaavaksi vanhuuseläkkeeksi sitä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana eläkkeensaaja täyttää alimman vanhuuseläkeikänsä. (TyEL 395/2006 52 §)

1.4.1.1. Takautuva eläke ja tartuntatautipäiväraha

Jos vakuutettu siirtyy täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle saadessaan tartuntatautipäivärahaa, joudut tarkistamaan työnantajalta, onko vakuutetulle syntynyt ansionmenetystä työkyvyttömyyseläkkeen myönnön jälkeiselle ajalle. Jos ansionmenetystä ei ole syntynyt, oikaise tai tarkista tartuntatautipäivärahan päätös ja hoida mahdollinen liikamaksu normaalina takaisinperintänä. Vain vanhuuseläkkeeseen ja kuntoutusrahan on regressisäännös.

1.4.1.2. Osatyökyvyttömyyseläke

Koska tartuntatautipäiväraha määräytyy menetetyn ansiotulon perusteella, eivät osatyökyvyttömyyseläkkeen yhteensovituslausekkeet sovellu tartuntatautipäivärahan. Tartuntatautipäivärahasta ei vähennetä osatyökyvyttömyyseläkettä.

Tartuntatautipäiväraha korvaa vakuutetulle syntyneen ansionmenetyksen määrän. Jos vakuutetulle myönnetään takautuen osatyökyvyttömyyseläke, tarkista olisiko sillä ollut vaikutusta työnantajan

aiemmin ilmoittamaan ansionmenetyksen määrään. Oikaise tarvittaessa tartuntatautipäiväraha, jos työnantajan palkanmaksu muuttuu osatyökyvyttömyyseläkkeen myöntämisen johdosta.

1.4.2. Kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke

KEL-työkyvyttömyyseläkkeeseen ja sen alkamiseen liittyvät säännökset eivät sovellu tartuntatautipäivärahaan, koska tartuntatautipäivärahaa ei makseta työkyvyttömyyden perusteella.

Eläkkeelle jäädessään vakuutettu ei enää ole työssä, joten hänelle ei aiheudu ansionmenetystä. Tee oikaisu tai tarkistaminen, jos vakuutetuulle myönnetään takautuen kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke ja vakuutetulle ei ole syntynyt ansionmenetystä aiemmin myönnetyn tartuntatautipäivärahan ajalle.

Jos kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen saajalle on syntynyt ansionmenetystä, ja tartuntatautipäivärahaan on oikeus, ei kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä vähennetä tartuntatautipäivärahasta.

1.4.3. Työkyvyttömyyseläkkeellä olevan oikeus tartuntatautipäivärahaan

Jos vakuutettu on saanut enimmäisajan sairauspäivärahaa ja siirtynyt sen jälkeen täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle, hänellä ei pääsääntöisesti ole oikeutta tartuntatautipäivärahaan.

KEL 12 §:n 1 ja 2 momentin mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä saavalla voi kuitenkin olla oikeus tartuntatautipäivärahaan siinä tapauksessa, että hänelle aiheutuu ansionmenetystä poissaolopäätöksen ajalle (SVL 1224/2004 8 luku 1 a §; 6 § 3 mom.).

Työkyvyttömyyseläkkeellä olevalla henkilöllä on oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos hän eläkkeelle siirtymisen jälkeen on työssä ja hän joutuu tartuntataudin leviämisen estämiseksi jäämään pois työstä, jota hän eläkkeellä ollessaan välittömästi tätä ennen on tehnyt.

Työkyvyttömyyseläkettä ei vähennetä päivärahasta.

KEL 12 § 4 momentin mukaan sokeuden tai liikuntakyvyttömyyden perusteella työkyvyttömyyseläkkeellä olevalla on oikeus tartuntatautipäivärahaan normaalisti. Työkyvyttömyyseläke ei näissä tilanteissa vaikuta tartuntatautipäivärahaoikeuteen.

Lepäämässä oleva työkyvyttömyyseläke

Täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä olevalla voi olla oikeus tartuntatautipäivärahaan myös silloin, jos hän eläkkeen lepäämisen aikana on työssä ja hänelle syntyy ansionmenetystä työstäpoissaolopäätöksen ajalla.

Lue lisää: [Kansaneläke ja eläkkeen lepäämään jättäminen.](#)

1.4.4. Kuntoutusetuudet

Vakuutetulla ei ole oikeutta saada tartuntatautipäivärahaa samalta ajalta, jolta hän saa

- Kelan kuntoutusrahaa
- työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai harkinnanvaraista kuntoutusavustusta

- ansionmenetyskorvausta työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, liikennevakuutuslain, sotilasvammalain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain sekä tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

1.4.4.1. Kelan kuntoutusraha

Tartuntatautipäivärahaan ei ole oikeutta ajalta, jolta vakuutettu saa Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (KKRL, 566/2005) mukaista kuntoutusrahaa.

Kuntoutusrahan hakeminen ei estä päivärahan saamista. Jos vakuutetulla on yhtä aikaa vireillä sekä kuntoutusraha- että päiväraha hakemus, selvittää kuntoutusrahoikeus ensin.

Jos tartuntatautipäiväraha myönnetään takautuvasti samalle ajalle, jolta on maksettu kuntoutusrahaa, takautuvasti maksettava tartuntatautipäiväraha peritään normaalina takaisinperintänä.

Jos vakuutetulle myönnetään takautuvasti kuntoutusrahaa samalle ajalle, jolta hänelle on maksettu tartuntatautipäivärahaa, oikeus tartuntatautipäivärahaan päättyy kuntoutusrahoikeuden alkamisesta lukien.

Jos kuntoutusrahaa on myönnetty takautuvasti samalle ajalle, jolta on maksettu tartuntatautipäivärahaa, takautuvasti maksettava kuntoutusraha peritään normaalina takaisinperintänä.

Lue lisää Kelan kuntoutusrahasta.

1.4.4.2. Työeläkelakien mukainen kuntoutusraha

Tartuntatautipäivärahaan ei ole oikeutta siltä ajalta, jolta vakuutettu saa työeläkelakien mukaista

- kuntoutusrahaa
- osakuntoutusrahaa tai
- harkinnanvaraista kuntoutusavustusta.

Työeläkelakien mukaisen kuntoutusrahan hakeminen ei estä päivärahan saamista. Päivärahaa voidaan maksaa siihen saakka, kunnes kuntoutusraha on myönnetty.

Jos vakuutetulle myönnetään takautuvasti kuntoutusrahaa samalle ajalle, jolta hänelle on maksettu päivärahaa, oikeus tartuntatautipäivärahaan päättyy kuntoutusrahoikeuden alkamisesta lukien. Takautuvasti maksettava kuntoutusraha peritään regressinä eläkelaitokselta liikaa maksetun tartuntatautipäivärahan määrään saakka (SVL 1224/2004 12 luku 5 § 2 mom.).

Lue lisää Työeläkelaitoksen kuntoutusrahasta

1.4.4.3. Kuntoutusajan ansionmenetyskorvaus

Tartuntatautipäivärahaan ei ole oikeutta siltä ajalta, jolta vakuutettu saa kuntoutusajan ansionmenetyskorvausta

- työtapaturma- ja ammattitautilain
- maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain
- liikennevakuutuslain

- sotilasvammalain
- sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai
- tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella.

Työtapaturma- ja ammattitautilain (TyTAL 459/2015) sekä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (MATAL 873/2015) mukaan ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksetaan kuntoutusrahaa. Kuntoutusraha on yhden vuoden ajan vahinkopäivästä lukien täysimääräisen päivärahan suuruinen ja sen jälkeen täysimääräisen tapaturmaeläkkeen suuruinen.

Kuntoutusrahaa voidaan maksaa ammatillisen koulutuksen päätyttyä enintään 6 kuukauden ajalta, jos kuntoutuja ei koulutuksen päätyttyä onnistu heti saamaan työtä tai ansiotaso jää selvästi koulutuksen mukaista ansiotasoa alhaisemmaksi. Kuntoutusrahan suuruus on työansioiden vähentymistä vastaava suhteellinen osa täysimääräisestä päivarahasta tai tapaturmaeläkkeestä.

Ennen 1.1.2016 sattuneissa vahinkotapahtumissa ansionmenetykskorvaus kuntoutuksen ajalta maksetaan tapaturmavakuutuslain mukaisena päivarahana, tapaturmaeläkkeenä tai elinkorkona.

Liikennevahingon johdosta tarvittavan kuntoutuksen korvaamisesta säädetään laissa liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (626/1991).

Sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain ja tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella maksetaan kuntoutusrahaa ammatillisen kuntoutuksen ajalta samalla tavoin kuin työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla korvattavissa tapaturmissa

Jos vakuutetulle myönnetään takautuvasti kuntoutusajan ansionmenetykskorvausta samalle ajalle, jolta hänelle on maksettu päivärahaa, lakkautta päiväraha kuntoutusajan ansionmenetykskorvauksen alkamisesta lukien.

Lue lisää vakuutuslaitoksen kuntoutusrahasta

1.4.5. Vanhuuseläke ja varhennettu vanhuuseläke

Tartuntatautipäivärahaan ei ole oikeutta vakuutetulla, joka saa:

- kansaneläkelain tai työeläkelakien mukaista vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä (SVL 1224/2004 8 luku 6 § 1 mom. 4 kohta)
- kansanedustajan sopeutumiseläkettä tai sopeutumisrahaa

Päivärahaa myönnetään enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jota seuraavan kuukauden alusta lukien vakuutettu alkaa saada vanhuuseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä, kansanedustajan sopeutumiseläkettä tai sopeutumisrahaa.

Jos vakuutetulle myönnetään työeläkelakien mukainen vanhuuseläke takautuvasti samalle ajalle, jolta on maksettu tartuntatautipäivärahaa, Kelalla on oikeus periä eläkelaitokselta takautuvasti maksettava eläke maksetun tartuntatautipäivärahan määrään saakka (SVL 1224/2004 12 luku 5 § 1 mom.).

Jos vakuutetulle myönnetään KEL:n mukainen vanhuuseläke samalle ajalle, jolta tartuntatautipäivärahaa on maksettu, takautuvasti myönnetty eläke peritään Kelalle tartuntatautipäivärahaa vastaavalta osalta (KEL 568/2007 70 §).

Varhennettu vanhuuseläke on poistunut työeläkejärjestelmästä 1.1.2013 alkaen. Vuonna 1952 ja sen jälkeen syntyneellä henkilöllä ei pääsääntöisesti ole oikeutta varhennettuun vanhuuseläkkeeseen. KEL:n mukaiseen varhennettuun vanhuuseläkkeeseen on oikeus ennen

vuotta 1958 syntyneellä 63 vuoden iässä. Vuonna 1958-1961 syntyneellä on oikeus saada vanhuuseläke varhennettuna 64 vuoden iässä.

Jos vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä saava vakuutettu on eläkkeelle siirtymisen jälkeen työssä ja määrätään olemaan poissa työstään tartuntaudin leviämisen estämiseksi siitä työstä, jota hän eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen työstäpidättämispäätöstä on tehnyt, hänellä on oikeus tartuntatautipäivärahaan (SVL 1224/2004 8 luku 6 § 3 mom.). Vakuutetun tavallisena työnä pidetään sitä työtä, jota hän on tehnyt eläkkeellä ollessaan. Päivärahan myöntäminen edellyttää, että vakuutettu on tosiasiallisesti tehnyt työtä eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen työstäpidättämismääräyksen alkamista. Jos työsuhte on päättynyt ennen kuin työstäpidättäminen alkaa, vakuutetulle ei voida katsoa tulleen ansionmenetystä.

[Lue lisää Vanhuuseläke-, varhennettu vanhuuseläke, osa-aikaeläke.](#)

1.4.6. Osittainen varhennettu vanhuuseläke

Työeläkelakien mukainen osittainen varhennettu vanhuuseläke voidaan myöntää aikaisintaan syntymävuoden mukaan määräytyvän eläkkeen alaikärajan täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Osittaista varhennettua vanhuuseläkettä ei voi saada kansaneläkkeenä.

Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen alaikäraja on vuonna 1963 ja sitä ennen syntyneellä 61 vuotta ja vuonna 1964 syntyneellä 62 vuotta. Vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneellä osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen alaikäraja sopeutetaan eliniän odotteen muutokseen.

Osittainen varhennettu vanhuuseläke on 25 tai 50 % koko siitä vanhuuseläkkeestä, joka on kertynyt eläkkeen alkamista edeltävän vuoden loppuun mennessä kaikkien työeläkelakien mukaan.

Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen saaja voi jatkaa työskentelyä täysipäiväisesti tai osa-aikaisesti eikä se vaikuta eläkkeen määrään. Eläkkeen saajalla on oikeus työttömyyspäivärahaan, jos hän jää työttömäksi. Hän voi saada myös työkyvyttömyyseläkkeen, jos hän tulee työkyvyttömäksi.

Sairausvakuutuslaissa ei ole säännöstä tartuntatautipäivärahan ja osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen suhteesta. Sen vuoksi osittainen varhennettu vanhuuseläke ei ole tartuntatautipäivärahan saamisen estävä etuus eikä sitä vähennetä tartuntatautipäivärahasta.

Jos tartuntatautipäivärahan saajalle myönnetään osittainen varhennettu vanhuuseläke, tartuntatautipäivärahan maksaminen jatkuu, jos hänellä on ansionmenetystä. Jos osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen saaja hakee tartuntatautipäivärahaa, hänellä on siihen oikeus, jos hänet on määrätty olemaan poissa työstään tartuntaudin vuoksi.

1.4.7. Osa-aikaeläke

Osa-aikaeläke eläkemuotona lakkaa 1.1.2017 lukien ja sen tilalle tulee osittainen varhennettu vanhuuseläke. Maksussa olevat osa-aikaeläkkeet jatkuvat kuitenkin normaalisti (v. 2023 saakka).

Jos vakuutetun osa-aikaeläke on alkanut ennen 1.1.2017, hänellä ei lähtökohtaisesti ole oikeutta tartuntatautipäivärahaan (SVL 1224/2004 8 luku 6 § 1 mom. 5 kohta).

Takautuvan työeläkelakien mukaisen osa-aikaeläkkeen osalta ei ole regressisäännöstä, joten mahdolliseen liikamaksuun sovelletaan normaalia takaisinperintämenettelyä.

Jos osa-aikaeläkkeelle siirtynyt vakuutettu eläkkeelle siirtymisensä jälkeen on työssä ja saa työstäpoissaolopäätöksen siihen työhön, jota hän eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen

tartuntataudin toteamista on tehnyt, hänellä on oikeus tartuntatautipäivärahaan (SVL 1224/2004 8 luku 1 a § ja 6 § 3 mom.). Tartuntatautipäivärahan myöntäminen edellyttää, että vakuutettu on tosiasiallisesti tehnyt työtä eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen tartuntataudin toteamista ja hänelle tulee ansionmenetystä. Tartuntatautipäivärahaa voidaan myöntää niin kauan kuin vakuutetulle on annettu työstä poissaolopäätös.

Tartuntatautipäivärahan määrä lasketaan työnantajan ilmoittaman osa-aikaeläkeläiselle aiheutuvan ansionmenetyksen perusteella tai yrittäjällä etuuden alkamishetkellä voimassa olevan YEL- / MYEL-työtulon perusteella.

[Lue lisää: Sairauspäiväraha-osa-aikaeläke](#)

Osa-aikaeläkkeen lakkaaminen

Osa-aikaeläkkeen lakkaaminen ei vaikuta tartuntatautipäivärahan määrään.

Osa-aikaeläke vanhuuseläkkeeksi

Jos osa-aikaeläkettä saavalle myönnetään vanhuuseläke kesken tartuntatautipäivärahakauden, lakkautta tartuntatautipäiväraha vanhuuseläkkeen myöntämisaikajankohdasta. Vakuutetulla ei ole enää oikeutta tartuntatautipäivärahaan, koska hänelle ei synny enää ansionmenetystä vanhuuseläkkeen ajalla. Oikaise tartuntatautipäivärahasta aiemmin tehty päätös ja hylkää tartuntatautipäiväraha estävän etuuden perusteella. Kelalla on regressiooikeus takautuvalta ajalta vanhuuseläkkeen ja osa-aikaeläkkeen erotuksena maksettavaan eläkkeen korotuksen osalta.

Lue lisää [Vanhuuseläkkeestä, varhennetusta vanhuuseläkkeestä ja osa-aikaeläkkeestä](#)

1.4.8. Takuueläke

Takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) mukaista takuueläkettä maksetaan muun eläkkeen tai korvauksen lisänä. Lisäksi takuueläkettä maksetaan 65 vuotta täyttäneelle maahanmuuttajalle sekä 16 vuotta täyttäneelle työkyvyttömälle maahanmuuttajalle.

Takuueläke on tartuntatautipäivärahan estävä eläke (SVL 1224/2004 8 luku 6 § 1 mom. 6 kohta), jos se on myönnetty

- vanhuuseläkkeen tai
- varhennetun vanhuuseläkkeen lisänä tai
- 65 vuotta täyttäneelle maahanmuuttajalle.

Jos takuueläke myönnetään samalle ajalle, jolta on jo myönnetty tartuntatautipäivärahaa, oikaise tartuntatautipäivärahan päätös.

Jos takuueläkettä saava vakuutettu on eläkkeelle siirtymisen jälkeen työssä ja saa työstä poissaolomääräyksen siihen työhön, jota hän eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen tartuntataudin toteamista tehnyt, hänellä on oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos hänelle syntyy ansionmenetystä. (SVL 1224/2004 8 luku 1 a). Tartuntatautipäivärahan myöntäminen edellyttää, että vakuutettu on tosiasiallisesti tehnyt työtä eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen tartuntataudin toteamista ja hänelle syntyy ansionmenetystä työstä poissaolomääräyksen ajalle.

Tartuntatautipäivärahaa voidaan myöntää työstä poissaolopäätöksen ajalle. Tartuntatautipäiväraha määräytyy työnantajan ilmoittaman ansiomenetyksen määrän perusteella. Yrittäjän tartuntatautipäiväraha määräytyy etuusioikeuden alkamishetkellä voimassa olevan YEL-/MYEL-työtulon perusteella.

Lue lisää [Takuueläkkeestä teknisestä ohjeesta.](#)

1.4.9. Vanhempainpäivärahat

Sairausvakuutuslain mukaisia vanhempainpäivärahoja ovat

- äitiysraha
- isyysraha
- vanhempainraha
- erityisäitiysraha
- osittainen vanhempainraha.

Vakuutetulle maksetaan kerralla vain yhtä sairausvakuutuslain mukaista päivärahaetuutta (SVL 1224/2004 12 luku 1 §). Vakuutetulle ei siten makseta samalta ajalta vanhempainpäivärahaa ja tartuntatautipäivärahaa, vaikka hänellä voisi olla oikeus molempiin. Vakuutettu voi hakea äitiysrahaa varhennettuna 31–50 arkipäivältä ennen laskettua synnytyisaikaa.

1.4.10. Sairauspäiväraha

Vakuutetulle myönnetään sairauspäiväraha, jos hän sairastuu ja tulee työkyvyttömäksi muuhun työhön, jossa tartuntavaaraa ei ole ja jonka työnantaja on järjestänyt työntekijälleen työstäpoissaolopäätöksen ajalle.

1.4.11. Osasairauspäiväraha

Vakuutetulle maksetaan samanaikaisesti vain yhtä sairausvakuutuslain mukaista etuutta (SVL 1224/2004 12 luku 1 §). Tartuntataudin vuoksi työstä poissaolevalle vakuutetulle maksetaan tartuntatautipäivärahaa, vaikka vakuutettu olisi samanaikaisesti sairausvakuutuslain mukaisesti työkyvytön, jos hänet on määrätty olemaan poissa työstään tartuntataudin vuoksi.

Osasairauspäiväraha lakkautetaan siltä ajalta, jolloin vakuutettu on saanut työstä poissaolopäätöksen tartuntataudin vuoksi.

1.4.12. Opintoraha

Opintorahaa saava opiskelija voi tehdä työtä ja saada työstäpoissaolopäätöksen työhön, jota hän on opintojen ohella tehnyt. Tartuntatautipäiväraha määräytyy työnantajan ilmoittaman ansionmenetyksen määrän perusteella.

Jos opiskelija on työssä ja työnantaja maksaa poissaoloajan palkkaa, työnantajalla on oikeus päivärahaan työstä poissaolopäätöksen ajalta maksamansa palkan osalta.

1.4.13. Muun lain mukainen korvaus

Tartuntatautipäivärahaa ei makseta työkyvyttömyyden perusteella. Sen vuoksi samalta ajalta maksettavaa muun lain mukaista työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa korvausta ei vähennetä tartuntatautipäivärahasta.

Jos vakuutettu saa muun lain mukaista työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa korvausta samalta ajalta, jolle hänellä on oikeus tartuntatautipäivärahaan, muun lain mukaista etuutta ei vähennetä tartuntatautipäivärahasta. Tartuntatautipäivärahän määrä lasketaan aina syntyneen ansionmenetyksen perusteella.

Esim. jos vakuutettu saa ansionmenetyksen korvausta liikennevahingon tai työtapaturman johdosta, ei maksetun korvauksen määrällä ole vaikutusta tartuntatautipäivärahan määrään.

1.4.14. Potilasvahinkokorvaus

Tartuntatautipäivärahaan ei sovelleta sairausvakuutuslain säännöksiä päivärahan ja potilasvahinkokorvauksen suhteesta. Lähtökohtaisesti vakuutetulle ei synny ansionmenetystä, jos hän saa potilasvahinkoon liittyvää ansionmenetyksen korvausta.

Lue lisää potilasvahingon korvaamisesta Potilasvakuutuskeskuksen verkkosivuilta [PVK](#).

1.4.15. Maatalousyrittäjien erityistuet

Luopumistuen ja tartuntatautipäivärahan suhteesta ei ole laissa säädetty. Luopumistuki ei estä tartuntatautipäivärahan maksamista eikä sitä vähennetä tartuntatautipäivärahasta.

Selvitä, mitä työtä luopumistuella oleva on tehnyt, jos se ei selvästi hakemuksesta ilmene. Jos vakuutettu työskentelee ja määrätään olemaan tartuntataudin vuoksi poissa tästä työstään, voi hänellä olla oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos hänelle tulee ansionmenetystä. Luopumistukea saavan tartuntatautipäivärahan määrä lasketaan menetetyn ansiotulon perusteella.

1.4.16. Työttömyysetuudet

Työttömällä voi olla oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos hänellä on työ, josta pidättämisen vuoksi hänelle aiheutuu ansionmenetystä.

1.4.17. Ulkomailta maksettavat etuudet

Päivärahaetuutta myönnettäessä otetaan huomioon samaa etuutta tai muuta sairausvakuutuslain mukaan huomioon otettavaa etuutta vastaava ulkomailta maksettava etuus. Etuuteen voidaan rinnastaa myös ulkomaiselta työnantajalta tai kansainväliseltä järjestöltä saatu etuutta vastaava palkka. (SVL 1224/2004 12 luku 10 §)

Ulkomailta maksettava etuus tai korvaus otetaan huomioon tartuntatautipäivärahan estävänä etuutena kuten vastaava Suomen etuus. Jos henkilölle on esim. myönnetty muusta maasta vanhuuseläke, ja hän hakee tartuntatautipäivärahaa, vanhuuseläkkeen saajana hänellä ei ole oikeutta tartuntatautipäivärahaan, ellei hänelle ole tullut ansionmenetystä työstäpoissaolopäätöksen ajalle.

Eläketurvakeskus välittää tiedon ulkomaista eläkettä koskevasta Kelan regressivaatimuksesta toiseen EU/ETA-maahan Ruotsia lukuun ottamatta.

Lue menettelystä EU/ETA-eläkkeiden yhteensovituksessa tarkemmin teknisestä ohjeesta [Ruotsin eläke](#).

1.5. Hakeminen

Tartuntatautipäivärahaa on haettava kirjallisesti (SVL 1224/2004 15 luku 2 §). Ajanvarausasiakas voi hakea päivärahaa myös suullisesti.

Tartuntatautipäivärahaan on oikeus myös alle 16-vuotiaalla vakuutetulla, jos hänelle on syntynyt ansionmenetystä. Hänellä on myös oikeus hakea päivärahaa.

Jos vakuutettu on kuollut ja päiväraha hakemus on jäänyt tekemättä, kuolinpesällä on oikeus hakea päivärahaa.

Vakuutettu voi hakea päivärahaa [asiointipalvelussa](#) tai käyttämällä [SV 8 -hakemuslomaketta](#).

Tartuntatautipäivärahaa varten hakemuksen liitteeksi tarvitaan kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavan lääkärin päätös henkilön työstä poissaolosta, karanteenista tai eristämisestä.

Tartuntatautipäivärahaa voivat hakea vakuutettu tai hänen työnantajansa. Työnantajalla on oikeus hakea tartuntatautipäivärahaa maksamansa palkan osalta.

Tartuntatautipäiväraha ei edellytä työkyvyttömyyttä. Sen vuoksi tartuntatautipäivärahan hakemista varten ei tarvitse esittää lääkärintodistusta työkyvyttömyydestä.

Jos vakuutetulle on kirjoitettu lääkärintodistus työkyvyttömyydestä ja huomaat ratkaisutyössä, että kyse on tartuntataudista, jonka ajalta vakuutettu saattaisi olla oikeutettu tartuntatautipäivärahaan, ota asiakkaaseen yhteyttä ja tiedustele häneltä asiaa. Voit tiedustella asiaa myös työkyvyttömyydestä todistuksen tai lausunnon kirjoittaneelta lääkäriltä. Selvitä onko kyseessä tilanne, jossa tartuntatautipäiväraha olisi oikea etuus. Jos kyse on työstä pidättämisestä tartuntataudin vuoksi, pyydä asiakasta toimittamaan tartuntataudeista vastaavan lääkärin päätös työstäpoissaoloajalle. Jos asiakkaalle on jo ehditty myöntää sairauspäiväraha ja myöhemmin kyseiselle ajalle tulee työstäpoissaolopäätös, kuuleminen riittää, jos kyse on eduksi oikaisusta. Menettelyohje [Oikaisu eduksi/oikaisu vahingoksi](#)).

Työnantajan hakemus

Työnantaja voi hakea päivärahaa ilmoittamalla poissaoloajan palkkatiedot päivärahan ajalta [asiointipalvelussa](#) tai lomakkeella Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta Y 17.

Jos työnantaja hakee tartuntatautipäivärahaa ja tarvitset vakuutetulta lisätietoja, pyydä tiedot ensisijaisesti viestitoiminnolla, jos vakuutettu on antanut luvan käyttää viestipalvelua. Jos pyydät lisätietoja puhelimitse ja tarvitset ne kirjallisena, ohjaa vakuutettua täydentämään tietoja asiointipalvelussa tai täyttämään hakemus, että saat kerralla asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Huomaa, että lisätietojen pyytäminen vakuutetulta työnantajan hakemuksen täydentämiseksi ei edellytä työnantajan kuulemistä tai ilmoituskirjeen lähettämistä työnantajalle kesken käsittelyprosessin.

Jos työnantajan palkkatiedot puuttuvat ja tartuntatautipäivärahaa on haettu takautuvalta ajalta, pyydä työnantajan hakemus vakuutetun hakemuksen saavuttua. Jos haettu aika on tulevaa aikaa eikä palkkaa ole vielä maksettu, siirrä hakemus odottamaan palkanmaksuajan perusteella. Pyydä palkkatiedot työnantajalta odotusajan päätyttyä, jos niitä ei ole siihen mennessä saatu.

Liitteet

- työstäpoissalopäätös
 - toimitetaan Kelaan paperisena tai vakuutettu voi toimittaa sen liitteenä asiointipalvelussa
 - terveydenhuolto voi toimittaa A-todistuksen, johon on kirjoitettu työstäpoissalopäätöksen tiedot, Kanta-palvelun kautta
- selvitys työstä poissaoloajan ansionmenetyksestä
 - työnantaja voi antaa selvityksen asiointipalvelussa tai täyttää lomakkeen Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta Y 17.

Tartuntatautipäivärahan vireilletulo

Tartuntatautipäivärahahakemus tulee vireille myös:

- työstä poissaolopäätöksellä
- lääkärintodistuksella tai -lausunnolla
- muulla asiakirjalla, josta ilmenee lähettäjän tiedot ja että sillä haetaan tartuntatautipäivärahaa

Jos päiväraha-asia on tullut vireille jollakin edellä mainituista tavoista, kehoita vakuutettua toimittamaan päivärahahakemus määräajassa (asiakaskirje PRH02). Jos hän ei toimita hakemusta määräajassa, hylkää päiväraha sillä perusteella, ettei oikeutta päivärahaan voida selvittää ilman hakemusta (SVL 1224/2004 15 luku 2 §). Jos vakuutettu toimittaa myöhemmin hakemuksen, käsittele asia uudelleen alkuperäisen vireilletulon mukaisesti.

Huomaa, että päivärahan hakeminen on eri asia kuin päiväraha-asian vireilletulo. Pelkkä vireilletulo edellä mainituilla asiakirjoilla ei riitä päivärahan myöntämiseen, vaan vireilletulon jälkeen on tarvittaessa selvitettävä päivärahan hakeminen.

Esimerkki

Tartuntatautipäiväraha-asia on tullut vireille työstäpoissaolopäätöksellä. Kehota vakuutettua toimittamaan päivärahahakemus määräajassa.

Tartuntatautipäivärahan jatkohakemukseksi riittää työstäpoissaolopäätös.

Hakemuksen peruuttaminen ennen kuin päätös on annettu

Vakuutettu tai työnantaja voi peruuttaa hakemuksen ennen kuin päätös on annettu. Peruutuksen voi tehdä suullisesti tai kirjallisesti. Aina kun työnantaja on ilmoittanut maksaneensa poissaoloajalta palkkaa, sekä vakuutetun että työnantajan on suostuttava hakemuksen peruuttamiseen. Voit pyytää suostumuksen puhelimitse. Jos molemmat eivät suostu hakemuksen peruuttamiseen, hakemus on ratkaistava ja päätös annettava.

Lähetä hakijalle kirje jossa kerrot, että hakemus on pyynnöstä peruutettu. Voit käyttää kirjepohjaa Ilmoitus hakemuksen peruuttamisesta YHI39. Poista järjestelmästä vireilläolotieto.

Hakemuksen peruuttaminen päätöksen antamisen jälkeen

Vakuutettu tai työnantaja voi peruuttaa hakemuksen päätöksen antamisen jälkeen siihen saakka, kun päätös on tullut lainvoimaiseksi. Peruutus on tehtävä kirjallisesti.

Anna itseoikaisupäätös, jossa toteat, ettei etuusoikeutta ole ja ilmoita perusteluksi hakemuksen peruuttaminen. Jos työnantaja on saanut päätöksen, pyydä myös toiselta osapuolelta suostumus itseoikaisuun. Jos suostumusta ei saada, ei päätöstä voida itseoikaista vaan asia lähetetään valituksena Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan.

Lue lisää:

- Muutoksenhaku > Oikaisumahdollisuuden tutkiminen > Itseoikaisu
- Muutoksenhaku > Lähettäminen muutoksenhakuelimelle

Huomaa, että hakemuksen peruuttamisesta ei ole kyse silloin, kun hakija ilmoittaa jonkin myöntämiseen tai maksamiseen liittyvän tiedon olevan virheellinen. Esimerkiksi työnantaja korjaa ilmoittamiaan palkanmaksutietoja tai vakuutettu ilmoittaa uudella poissaolomääräyksellä sen päättyneen aiemmin ilmoitettua aikaisemmin. Tällöin kyse on päätöksen tarkistamisesta tai oikaisusta.

Sen jälkeen, kun päätös on tullut lainvoimaiseksi, ei hakemusta pääsääntöisesti enää voi peruuttaa.

1.5.1. Vireilletulo

Lue asian vireilletulosta.

Asian vireillepanotavat

Asia pannaan vireille **kirjallisesti** (myös sähköisesti) tai **Kelan suostumuksella suullisesti**. Hakemuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Kelan etuuskien hakemisesta on erityissäännöksiä, joiden perusteella niitä haetaan yleensä erikseen vahvistetuilla hakemuslomakkeilla.

Postitse tai henkilökohtaisesti toimitettuna

Kun etuutta haetaan hakemuksella, hakemuslomake on allekirjoitettava. Jos hakemusta ei ole laadittu hakemuslomakkeelle, asia rekisteröidään vireille ja hakijaa pyydetään täyttämään hakemuslomake. Jos hakemus saapuu allekirjoittamattomana esimerkiksi postitse, siihen ei tarvitse pyytää allekirjoitusta, ellei ole syytä epäillä hakemuksen alkuperäisyyttä tai eheyttä eikä esimerkiksi sitä, että hakemus olisi asiakkaan tahdon vastainen. Lue myös Asiakirjan täydentämisestä kohdat [Hakemuslomakkeen täydentäminen](#) ja [Allekirjoitus](#).

Asia tulee vireille myös puutteellisella hakemuksella. Puutteellista hakemusta ei palauteta asiakkaalle, vaan asiakasta pyydetään täydentämään sitä. Pyydä hakemuksen täydentämistä viestillä, puhelimitse tai kirjeellä. Lue myös Asiakirjan täydentäminen.

Asiakkaalla on oikeus pyynnöstä saada todistus asiakirjan vastaanottamisesta (Kuitti Kelan toimistoon jätetyistä asiakirjoista YHT02)

Sähköisen asiointipalvelun kautta

Osassa etuuksista asiakas voi saattaa asian vireille myös sähköisellä hakemuksella käyttämällä Kelan sähköisiä asiointipalveluja.

Hänen on tällöin tunnistauduttava joko pankin verkkotunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisen henkilökortin avulla. Sähköisen asiointipalvelun kautta jätetyistä hakemuksista lähtee automaattinen vastaanottokuittaus lähettäjälle.

Asia voi tulla vireille myös viestipalvelun kautta viestillä.

Tutustu verkkoasiointiin Kelassa .

Sähköpostitse tai faksilla

Asia voi tulla vireille myös sähköpostilla tai faksilla. Vireilletulotiedoista tulee käydä ilmi mitä asia koskee sekä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Etuusasioita (etuuteen liittyvät tiedot, hakemus tai hakemuksen liitteet) **ei** kuitenkaan tule Kelaan lähettää **sähköpostilla** tietoturvasyistä, koska sähköpostin lähettäjä koskevaa tietoa voidaan muokata helposti teknisesti. Henkilön sähköinen tunnistaminen ei ole käytössä Kelan sähköpostissa. Kela ei voi ohjata tai suositella asiakasta lähettämään salassa pidettäviä tietoja suojaamattomassa sähköpostissa. Tämän vuoksi Kela ei ilmoita sähköpostiyhteystietoja, johon etuusasioita voidaan lähettää. Kela tarjoaa sähköisenä palveluna tietoturvaliikkeen [Asiointipalvelun](#).

Jos etuutta koskeva viesti lähetetään Kelaan sähköpostilla, Kelassa ei voida turvata sitä, että sähköposti saapuu Kelaan ja etuusasia tulee vireille. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla, joten vastuu sähköpostin perille menosta jää sähköpostia lähetettäessä lähettäjälle. [Katso poikkeukset](#).

Faksina toimitettu hakemus tulee vireille faksin saapumispäivänä. Faksatussa hakemuksessa oleva allekirjoitus on riittävä, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä ole syytä epäillä asiakirjan alkuperäisyyttä ja säilymistä muuttumattomana. Tällöin alkuperäistä hakemuslomaketta ei tarvitse toimittaa myöhemmin.

Suullisesti

Tietyissä tilanteissa asia voi tulla vireille myös asiakkaan suullisen hakemuksen tai ilmoituksen perusteella (esimerkiksi etuuden lakkautus tai päätöksen oikaisu asiakkaan eduksi). Suullisesti saadut tiedot on aina dokumentoitava Oiwan yhteydenottoon. Luo tarvittaessa toimeksiantotyö ja liitä yhteydenotto siihen.

Lue [suullisesta hakemisesta](#).

1.5.1.1. Lähettäjän vastuu

Lähettäjä vastaa asiakirjan perillemenosta oikeaan osoitteeseen oikeassa ajassa. Asiakkaalla on ensisijainen velvollisuus selvittää, minkä viranomaisen tehtäviin asiakirjan käsittely kuuluu. Asiakas vastaa myös siitä, että asiakirja tulee perille toimivaltaiseen viranomaiseen ennen määräajan päättymistä. Esimerkiksi postinkulun viivästyminen ei poista lähettäjän vastuuta. Asiakkaan on varmistettava, että kirjeessä on tarpeeksi postimerkkejä. Lue myös [asiakirjan siirrosta](#).

1.5.1.2. Asiakirjan siirto

Jos Kelaan on erehdyksessä toimitettu hakemus tai muu asiakirja, sitä ei saa jättää käsittelemättä vaan se on viipymättä siirrettävä toimivaltaiseksi katsottavalle viranomaiselle.

Lue asiakirjan siirrosta.

1.5.2. Kuka voi hakea etuutta?

Tässä ohjeessa on kerrottu yleiset säännöt siitä, kuka voi hakea etuutta missäkin tilanteessa. Tämän lisäksi on olemassa etuuskohtaisia säännöksiä, jotka voivat joko poiketa näistä yleisistä ohjeista tai täydentää niitä. Etuuskien osalta katso myös kohta Maksaminen.

1.5.2.1. Henkilö itse

18 vuotta täyttänyt henkilö

- hakee etuutta yleensä itse
- voi valtuuttaa toisen henkilön eli asiamiehen toimimaan puolestaan (esimerkiksi hakemaan etuutta)
- voi itse hakea etuutta, vaikka hänelle olisi määrätty edunvalvoja
 - ellei holhousviranomainen ole rajoittanut hänen toimintakelpoisuuttaan

- on täysivaltainen, ellei holhousviranomainen edunvalvojan määrätessään ole julistanut häntä vajaavaltaiseksi
 - vajaavaltaiseksi julistetun puolesta etuutta hakee edunvalvoja

Lue lisää asianosaisasemasta ja puhevallan käyttämisestä, täysi-ikäiselle määrätystä edunvalvojasta, rinnakkaisesta puhevallasta, toimintakelpoisuuden rajoittamisesta ja vajaavaltaisen puhevallasta

Alle 18-vuotias

- on vajaavaltainen ja hänen puolestaan etuuksia hakee yleensä hänen edunvalvojansa
 - edunvalvojina ovat yleensä hänen **huoltajansa**
- 15 vuotta täyttänyt on vajaavaltainen
 - mutta hänellä **on oikeus myös itse hakea** etuutta
- **katso tarkemmin etuuskohtaiset menettelyt**

Jos henkilöllä itsellään ei ole oikeutta hakea etuutta ja hän on jättänyt etuushakemuksen, ota yhteyttä tämän edunvalvojaan tai huoltajaan.

Lue lisää alaikäisen puhevallan käyttämisestä

1.5.2.2. Edunvalvoja

Jos edunvalvoja on **määrätty hoitamaan päämiehen** (edunvalvonnan alainen henkilö) **taloudellisia asioita** tai taloudellisia asioita ja varallisuutta/omaisuutta

- edunvalvojalla **on oikeus** hakea etuutta päämiehen puolesta
- eikä päämiehen **toimintakelpoisuutta ole rajoitettu taloudellisten asioiden hoitamisen osalta**, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **joko päämies itse tai edunvalvoja**
- mutta päämiehen oikeustoimikelpoisuutta **on rajoitettu** siten, ettei hän voi hoitaa taloudellisia asioitaan, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **vain** edunvalvoja.
- ja päämies on **julistettu vajaavaltaiseksi** etuutta voi hakea **vain** edunvalvoja
- etuus **maksetaan** edunvalvojalle tai hänen määräämälleen etuudensaajan tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvojasta.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä. **Tarkista** edunvalvojan **tehtävän sisältö** [holhousasioiden rekisterikyselyllä](#). Holhousasioiden rekisteristä näkyy

- edunvalvojan nimi ja tunniste tiedot
- tieto edunvalvonnan alkamis- tai lakkaamisajankohdasta
- tieto edunvalvojan tehtävästä ja henkilön toimintakelpoisuuden rajoittamisesta (onko rajoitettu vai ei)
- tieto siitä, mikä viranomainen on ratkaissut asian.

Kyselyä pääset käyttämään Ratkaisutyön etuuskohtaisilta sivuilta kohdasta Työvälineet (Holhousasioiden rekisteri). Tee kysely antamalla etuudensaajan henkilötunnus. Kyselyä varten tulee anoa käyttöoikeudet Tahdin Käyttövaltuuksienhallintajärjestelmästä (KVH) / Etuuskyselyt / Holhousrekisterin kyselijä.

Huomaa, että voimassa oleva edunvalvontamääräys on voitu toimittaa Kelaan myös jo muun hakemuksen yhteydessä, jolloin määräys löytyy Oiwasta asiakkaan asiakirjoista.

Lue lisää edunvalvoja täysi-ikäiselle henkilölle, edunvalvojan rinnakkainen puhevalta, toimintakelpoisuuden rajoittaminen ja edunvalvojan puhevalta, täysi-ikäisen vajaavaltaisen puhevalta ja edunvalvonnan päättymisen.

1.5.2.3. Edunvalvontavaltuutettu

Edunvalvontavaltuutettu voi hakea etuutta päämiehensä puolesta

- jos edunvalvontavaltuutus on asianmukaisesti vahvistettu ja rekisteröity ja kun edunvalvontavaltuutus kattaa taloudellisten asioiden, kuten etuusasioiden hoidon
 - tuki maksetaan edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalla tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvontavaltuutuksesta.

- Edunvalvontavaltuutus merkitään holhousasioiden rekisteriin.
- Tiedon voimassa olevasta edunvalvontavaltuutuksesta saat henkilötietojen kyselyllä HEKY/ Henkilötiedot/Perhetiedot.
- Tieto edunvalvontavaltuutuksesta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä.
- **Holhousasioiden rekisteristä** rekisterikyselyllä näkyy **edunvalvontavaltuutetun nimi** ja tunnistetiedot.
- Tarkempi tieto edunvalvontavaltuutetun tehtävästä selviää edunvalvontavaltakirjasta.
- Selvitä aina myös edunvalvontavaltuutuksen sisältö
- Jos valtuutusta ei ole liitetty hakemukseen tai sitä ei ole toimitettu aiemmin Kelaan, tarkista **valtuutuksen sisältö** edunvalvontavaltuutetulta tai maistraatista ja dokumentoi Oiwaan.

Lue lisää edunvalvontavaltuutuksesta ja miten menetellään kun edunvalvontavaltuutettu hoitaa taloudellisia asioita.

1.5.2.4. Asiamies eli valtuutettu

Asiamies eli valtuutettu voi hakea etuutta päämiehen puolesta. Asiamiehen on

- esitettävä valtakirja tai
- muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan valtuuttajaa

Jos asiamiehenä toimii julkinen oikeusavustaja, Suomen Asianajajaliittoon kuuluva asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, hänen ei tarvitse esittää valtakirjaa Kelassa, **ellei ole syytä epäillä** valtuutuksen todenperäisyyttä.

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista pidetään julkista luetteloa (oikeudenkäyntiavustajaluettelo). Tiedon siitä, onko lakimies saanut luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana, voi tarkistaa oikeushallinnon asiointipalvelusta (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>). Asianajajan kuulumisen Asianajajaliittoon voi tarkistaa Asianajajaliiton sivuilta etsi asianajaja –haulla (https://www.asianajajaliitto.fi/etsi_asianajaja).

Valtuuttajan on kuitenkin **asioitava henkilökohtaisesti, jos** se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Lue lisää asiamiehen valtuutukseen perustuvasta oikeudesta toimia päämiehen puolesta ja asiamiehestä ilman valtakirjaa.

1.5.2.5. Lähiomainen tai muu henkilö

Lähiomainen tai muu henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii henkilöstä **voi hakea etuutta** toisen puolesta

- jos henkilö **ei** sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia **itse pysty** hakemaan etuutta (tai muutoin huolehtimaan eduistaan ja oikeuksistaan) **eikä** hänellä ole **edunvalvojaa**.

Tämä edellyttää myös sitä, että Kela **hyväksyy** lähiomaisen tai muun henkilön toimimaan toisen puolesta ja että **etuuslaissa on tästä asiasta säännös**

- kansaneläkelain etuudet (KEL 568/2007 54 § 2 mom.)
- vammaisetuudet (570/2007 15 § 2 mom.)
- kuntoutusetuudet ja kuntoutusrahaetuudet (566/2005 5 luku 42 §)
- eläkkeensaajan asumistuki (EAL 571/2007 3 luku 20 § 2 mom.)
- sairausvakuutuslain mukaiset etuudet (SVL 1224/2004 15 luku 2 § 3 mom.) ja
- vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelua koskevat asiat (133/2010 13 § 2 mom.)

Tällaisen henkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa, vaan hänen esiintymisensä perustuu Kelan hyväksyntään.

Lue lisää miten lähiomainen tai muu päämiehestä huolehtinut henkilö voi käyttää puhevaltaa ja miten hyväksyminen kirjataan.

1.5.2.6. Kunta

Jos lapsi on otettu kunnan sosiaalihuollon toimielimen huostaan, sillä on oikeus hakea lapselle kuuluvaa etuutta.

1.5.2.7. Työnantaja

Jos työnantaja maksaa palkkaa työstäpoissaolomääräyksen ajalta, työnantaja voi hakea tartuntatautipäivärahaa [asiointipalvelussa](#) tai lomakkeella Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta Y 17.

Jos työnantaja hakee tartuntatautipäivärahaa ja tarvitset vakuutetulta lisätietoja, pyydä tiedot ensisijaisesti viestitoiminnolla, jos vakuutettu on antanut luvan käyttää viestipalvelua. Jos pyydät lisätietoja puhelimitse ja tarvitset ne kirjallisena, ohjaa vakuutettua täydentämään tietoja asiointipalvelussa tai täyttämään hakemus, että saat kerralla asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Huomaa, että lisätietojen pyytäminen vakuutetulta työnantajan hakemuksen täydentämiseksi ei edellytä työnantajan kuulemista tai ilmoituskirjeen lähettämistä työnantajalle kesken käsittelyprosessin.

1.5.3. Hakuaika

Tartuntatautipäivärahaa on haettava kahden kuukauden kuluessa siitä alkaen, kun etuutta halutaan saada. Tartuntatautipäivärahan hakuaika lasketaan aikaisintaan päivästä, josta lukien henkilö on määrätty olemaan poissa työstään.

Jos määräpäivä tai määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, hakemuksen saa jättää ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sama koskee itsenäisyyspäivää, vapunpäivää sekä joulun- ja juhannusaattoja.

Päiväraha voidaan myöntää, vaikka etuutta ei olisi haettu määräajassa, jos etuuden epääminen myöhästymisen vuoksi olisi kohtuutonta. Etuus voidaan myöntää jos muut myöntämisen edellytykset täyttyvät silloin, kun myöhästymisen on johtunut hakijasta riippumattomista syistä tai muista pätevästä perusteista. Henkilö saattaa olla estynyt toimittamaan tartuntatautipäivärahan hakemustaan määräajassa, jos hänet on esim. määrätty eristykseen. Jos etuushakemus on myöhästynyt, pyydä hakijalta selvitys myöhästymisen syystä (asiakaskirjeet PRL11 ja PRL12).

1.5.4. Lisäselvitysten pyytäminen

Lue asian selvittämisestä ja lisäselvitysten pyytämisestä.

Jos asiakkaan toimittama hakemus on puutteellinen, pyydä asiakasta täydentämään hakemuslomakkeella ilmoitettuja tietoja tai toimittamaan hakemuslomakkeen liitteenä tarvittavia asiakirjoja. Selvitä ennen lisäselvitysten pyytämistä, onko tieto jo Kelassa ja voiko sitä käyttää (esimerkiksi asiakkaan aiempien hakemusten tai toisen etuuden hakemisen yhteydessä toimitetut tiedot, asiakkaan perheenjäsenten tiedot). Jos tieto on jo Kelassa käytävissä, älä pyydä selvityksiä uudelleen. Tärkeää on, että pyydät kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat lisäselvitykset mahdollisuuksien mukaan kerralla.

Huomaa, että eri etuuslaeissa on määritelty, milloin Kela saa pyytää lisäselvityksiä suoraan ulkopuoliselta taholta. Lue lisää [tietojen saamisesta muilta tahoilta](#).

Viestipalvelulla, soittamalla tai kirjallisesti

- Lisäselvitysten pyytämisen priorisointijärjestys on etuuskäsittelyssä
 - Viestipalvelu tai puhelin
 - Asiakaskirje (jos viestipalvelu tai puhelin eivät ole mahdollisia tai eivät sovellu asiakkaan tilanteeseen)
- Lisäselvitykset pyydetään ensisijaisesti viestipalvelulla tai puhelimella sen mukaan, kumpi näistä on tarkoituksenmukaisempi, ja saattaa asian paremmin päätökseen.
- Jos asiakasta ei tavoiteta viestillä tai soittamalla, asiakkaalle lähetetään asiakaskirje.
- Ilmoita asiakkaalle määräaika, mihin mennessä hänen tulee toimittaa pyydetty lisäselvitys. Kerro samalla, että asia voidaan määräajan kuluttua ratkaista, vaikka hän ei toimittaisi pyydettyä lisäselvitystä.
- Kirjaa suullisen lisäselvityspyynnön yhteydessä Oiwan yhteydenottoon, mitä lisäselvityksiä olet pyytänyt asiakkaalta ja mihin mennessä hänen tulee toimittaa ne.
- Jos asiakkaalla on jo vireillä työ Oiwassa, liitä yhteydenotto työhön, ja aseta sille tarvittaessa uusi odottamisaika.
- Ohjaa asiakas toimittamaan tarvittavat liitteet ensisijaisesti kela.fi/asiointi Liitteet ja viestit -palvelun kautta tai kerro asiakkaalle vastausosoite, johon liitteet voi lähettää. Osoitteet löydät esim. Kela.fi:stä kohdasta Henkilöasiakkaat - [Postiosoitteet](#). Käytössä on asiakkaan asuinpaikan mukaiset postilokero-osoitteet.

Viestipalvelua käytetään etuuskäsittelyssä silloin, kun asiakas on hyväksynyt viestipalvelun käytön verkossa. Sitä kannattaa käyttää erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa ei ole tarvetta asiakkaan kokonaisvaltaiseen elämäntilanteen tai palvelutarpeen kartoittamiseen.

Jos asiakkaalle soitetaan, ja hän ei vastaa puheluun, hänelle lähetetään tekstiviesti tietokoneelta 0100100-palvelusta (**Sinetin etusivu**)

- Kelassa on käytössä yhteiset tekstiviestimallit erilaisia tilanteita ja tarpeita varten. Etuuksien omat viestimallit löytyvät Etuuksien ohje –sivuilta Työväliteet otsikon alta.
- Muokkaa käyttämäsi mallia tarvittaessa asiakkaalle annetun puhelinnumeron osalta.
- Kopioi tekstiviesti ennen sen lähettämistä ja kirjaa se Oiwan yhteydenottoon

Lisäselvitykset on hyvä pyytää asiakaskirjeellä silloin, jos tämä on tarkoituksenmukaista asiakkaan tilanne, selvitysten määrä tai laatu huomioon ottaen. Vaativissa etuusasioissa voi olla kuitenkin järkevää tavoitella asiakasta esim. puhelimitse parikin vuorokautta ennen asiakaskirjeen lähettämistä.

Asiakas voi toimittaa lisäselvityksen joko viestipalvelun liitteenä, suullisesti tai kirjallisesti. Asiakas voi esimerkiksi puhelimitse täydentää hakemuslomakkeella ilmoittamatta jääneitä tietoja.

Hakemuksen liitteenä toimitettavat ulkopuolisen tahon antamat selvitykset, kuten palkkatodistus tai vuokrasopimus, on kuitenkin toimitettava viestin liitteenä tai kirjallisesti. Etuuskohtaisesti on määriteltävä, mitkä tiedot asiakkaan tulee aina toimittaa kirjallisesti.

Sähköposti ei ole tietoturvasyistä Kelassa virallinen asiointikanava. Jos asiakas kuitenkin toimittaa lisäselvityksen tai liitteitä sähköpostilla, ne hyväksytään. Lue lisää lisäselvitysten toimittamisesta sähköisesti ja liitetiedostojen vastaanottamisesta muistitikulla, CD:llä tai kännykällä.

Hakemuslomakkeen täydentäminen

- Jos asiakkaan toimittama hakemuslomake on **puutteellisesti täytetty**, älä palauta alkuperäistä hakemusta asiakkaalle täydennettäväksi, vaan pyydä häntä muutoin selvittämään hakemuslomakkeesta puuttuvia tietoja, ensisijaisesti viestipalvelun avulla.
- Kirjaa asiakkaan asiaan liittyvä täydennys tai muu tieto Oiwaan (ei-skannattavissa etuuksissa hakemuslomakkeelle tai erilliselle paperille). Jos kirjaat hakemuslomakkeelle asiakkaan ilmoittamia tietoja, erottele kirjaamasi tiedot asiakkaan omakätisistä merkinnöistä (esim. puumerkilläsi).
- Jos hakemuslomakkeesta puuttuu allekirjoitus, lue lisää allekirjoituksesta.

Lue lisää hakemuslomakkeen täydentämisestä ja asiakirjan täydentämisestä.

Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle

Lue määräajasta lisäselvityksen toimittamiselle.

- Ilmoita lisäselvityspyynnön yhteydessä asiakkaalle määräaika, mihin mennessä pyydyt lisäselvitykset tulee toimittaa. Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle on yleensä kaksi viikkoa, mutta se voi olla pidempikin, jos selvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Ulkomaille lähetettävään lisäselvityspyyntöön on syytä antaa pidempi määräaika. Määräaika voi olla toisaalta lyhyempikin kuin kaksi viikkoa, jos asiakas kertoo pystyvänsä toimittamaan selvityksen jo aiemmin.
- Älä pyydä samaa kerran jo pyydettyä lisäselvitystä uudelleen. Jos asiakas on kirjallisesti hakemuslomakkeessa tai muutoin ilmoittanut toimittavansa lisäselvityksiä tiettyyn määräpäivään mennessä, älä pyydä asiakasta toimittamaan näitä lisäselvityksiä.
- Jos asiakas ei toimita lisäselvityksiä määräajassa, asia voidaan määräajan kuluttua käsitellä käytettävissä olevien tietojen perusteella.
- Erityisesti ennen hylkäävän päätöksen antamista on hyvä tarkistaa, onko yhteydenotoissa, kommentteissa tai asiakaskirjeissä mainintaa asiakkaan kanssa sovitusta tai hänelle annetusta poikkeavasta määräajasta.
- Määräaika voidaan asiakkaan pyynnöstä pidentää, jos asiakas ei pysty toimittamaan lisäselvityksiä alkuperäiseen määräaikaan mennessä. Jos asiakas pyytää lisää aikaa, sovi hänen kanssaan uusi määräaika, kirjaa se Oiwan yhteydenottoon, liitä tämä odottavaan työhön ja aseta työlle tarvittaessa uusi odottamisaika. Voit antaa lisää aikaa yleensä vain kerran. Tarvittaessa määräaika voidaan tämänkin jälkeen pidentää, jos selvityksen viipyminen johtuu asiakkaasta riippumattomista syistä.
- Vaikka selvitys olisi saapunut määräajan kuluttua umpeen, se otetaan huomioon päätöksenteossa. Jos päätös on jo tehty, se voidaan tarvittaessa oikaista.

1.5.4.1. Lisäselvitykset tartuntatautipäivärahassa

Tartuntatautipäivärahan hakija on velvollinen antamaan Kelalle tartuntatautipäivärahan myöntämiseksi ja maksamiseksi tarvittavat tiedot.

Jos hakemus on puutteellinen, pyydä hakijalta lisäselvitys suullisesti tai kirjallisesti. Selvitä ennen lisäselvityksen pyytämistä, onko tieto jo Kelassa ja voitko käyttää kyseistä tietoa. Jos muualta saatu lisäselvitys johtaisi etuuden hylkäämiseen, hakijaa on ennen ratkaisun tekemistä kuultava.

Jos asiakkaalle tuottaa vaikeuksia pyytää työstä poissaolopäätös kunnan tartuntataudeista vastaavalta lääkäriltä tai sen hoitotahon kautta, jossa asiakas on ollut hoidossa, voit tiedustella asiaa kunnan terveystieteiden keskukselta.

1.6. Määrä

Tartuntatautipäiväraha määräytyy sen työ- tai virkasuhteen palkan perusteella, jonka vakuutettu saisi, ellei häntä olisi tartuntatautilain nojalla määrätty olemaan poissa ansiotyöstään, eristettäväksi tai karanteeniin. Päivärahan määrä on kuukausitulon kahdeskymmenesviidesosa. Jos ansionmenetyksen määrästä ei esitetä luotettavaa selvitystä, tartuntatautipäiväraha määräytyy sen palkan perusteella, jonka vakuutettu on saanut välittömästi ennen kuin hänet on määrätty olemaan poissa ansiotyöstään.

Yrittäjän tartuntatautipäiväraha on etuuden alkamishetkellä voimassa olevan yrittäjän tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vahvistetun vuosityötulon kolmassadasosa. Jos vakuutettu ei ole velvollinen ottamaan yrittäjän tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaista vakuutusta, tartuntatautipäiväraha määräytyy elinkeinotoiminnan ansiotulon tai omasta yrityksestä saadun palkkatulon perusteella.

Jos vakuutettu tekee työstä pidättämisen aikana muuta työtä, tartuntatautipäivärahaa maksetaan vain ansionmenetystä vastaavalta osalta.

Tartuntatautipäivärahan perusteena käytetään palkansaajilla sitä palkkaa, jonka henkilö saisi, ellei hän joutuisi olemaan poissa ansiotyöstään tartuntataudin johdosta. Työnantajan tulee arvioida, paljonko henkilölle olisi maksettu normaalisti palkkaa, ellei työntekijä olisi joutunut jäämään pois työstään tartuntataudin vuoksi.

Tartuntatautipäiväraha korvaa ansionmenetyksen täysimääräisenä. Edeltävää etuutta ei huomioida perusteena. Tartuntatautipäivärahan perusteena käytettävästä työtulosta ei tehdä vakuutusmaksuvähennyksiä, eikä työtulosta vähennetä tulonhankkimismenoja.

Tartuntatautipäivärahassa palkansaajalla määrä perustuu aina työnantajan ilmoittamaan ansionmenetyksen määrään. Verotuksessa todettua työtuloa, esitettyä työtuloa, edeltävää etuutta tai vähimmäismäärää ei käytetä tartuntatautipäivärahan perusteena.

Jos työnantajalla on ansionmenetyksen arvioinnissa jostakin syystä ongelmia, eikä työnantaja pysty esittämään luotettavaa selvitystä, tartuntatautipäivärahan perusteena käytetään sitä palkkaa, joka henkilölle on viimeksi maksettu ennen työstä poisjäämistä. Perusteena voidaan silloin käyttää esim. työstä poisjääntiä edeltävältä palkanmaksukaudelta maksettua palkkaa.

Tartuntatautipäiväraha voi olla suurempi kuin se palkka, jota työnantaja maksaa henkilölle poissaolon palkkana, koska normaalin poissaoloajan palkka ei välttämättä sisällä kaikkia lisiä (vrt. vuorotyölisät).

1.7. Määräytymisperusteet

Palkansaajalla tartuntatautipäiväraha määräytyy sen työ- tai virkasuhteen palkan perusteella, jonka vakuutettu saisi, ellei häntä olisi tartuntatautilain nojalla määrätty olemaan poissa ansiotyöstään, eristettäväksi tai karanteeniin. Päivärahan määrä on kuukausitulon kahdeskymmenesviidesosa. Jos ansionmenetyksen määrästä ei esitetä luotettavaa selvitystä,

tartuntatautipäiväraha määräytyy sen palkan perusteella, jonka vakuutettu on saanut välittömästi ennen kuin hänet on määrätty olemaan poissa ansiotyöstään.

Yrittäjän tartuntatautipäivärahan määrä on etuuden alkamishetkellä voimassa olevan yrittäjän tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vahvistetun YEL- / MYEL -vuosityötulon kolmassadasosa. Samoin määräytyy myös sellaisen yrittäjän tartuntatautipäivärahan määrä, jolla on vapaaehtoinen yrittäjävakuutus.

- Jos yrittäjä ei ole velvollinen ottamaan yrittäjän tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaista vakuutusta, tartuntatautipäiväraha määräytyy elinkeinotoiminnan ansiotuloilla tai palkkatuloilla omasta yrityksestä.
- Kunnaneläinlääkärit eivät ole YEL-vakuuttamisvelvollisia eläinten omistajilta perimiensä palkkioiden osalta. He ilmoittavat nämä tulot verotuksessa elinkeinotoiminnan ansiotuloina, mutta he ovat kuitenkin palkkioiden osalta vakuutettuja julkisten alojen eläkelain mukaisesti. Palkkiot huomioidaan elinkeinotoiminnan ansiotuloina kuten yrittäjillä.

1.7.1. Työtulot

Työtuloilla tarkoitetaan palkansaajilla sitä palkkaa, jonka henkilö saisi, ellei hän joutuisi jäämään pois työstään tartuntataudin vuoksi.

Työtulo koostuu useista erilaisista työn tai tehtävän suorittamisesta ansaituista tuloista. Työtuloilla tarkoitetaan

- työ- ja virkasuhteesta saatua palkkaa
- yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaista pakolliseen tai vapaaehtoiseen vakuutukseen perustuvaa työtuloa (YEL- ja MYEL-työtulo)
- ansiotuloa elinkeinotoiminnasta, maa- ja porotaloudesta ja yhtymästä, palkkatuloa omasta yrityksestä tai maataloudesta, yrittäjätoimintaan liittyvää työkorvausta, hankintatyön arvoa ja veronalaista apurahaa silloin, kun YEL- tai MYEL-vakuuttamisvelvollisuutta ei ole
- vakuutuspalkkaa, jota työeläkelakien mukaan pidetään ulkomaan työssä eläkepalkkaan luetta- van työansion ja eläkemaksujen perusteena (TyEL 395/2006 72 §, SVL 1224/2004 11 luku 2 §)
- ulkomaan työskentelystä saatua palkkaa, jos hakija on ollut Suomessa vakuutettuna ulko- maan työtulon ansainta-aikana eikä vakuutuspalkkaa ole määriteltä
- EU:n jäsenvaltiossa tai EU:n lainsäädäntöä soveltavassa valtiossa ansaittua työtuloa, jos vakuutettu palaa Suomen vakuutukseen eikä hänellä ole verotuksessa todettua työtuloa eikä hänellä ole esittää Suomessa vakuutettuna ansaittua 6 kuukauden työtuloa.

Mitä työtulolla ei tarkoiteta

Työtuloja eivät ole

- sosiaalietuudet
- eläkkeet
- työttömyysetuudet
- opintoraha
- pakollisen tai vapaaehtoisen vakuutuksen nojalla maksettu päiväraha ja ansionmenetys- korvaus
- pääomatulot
- metsän puhdas tuotto ja metsän myynnistä saatu myyntitulo
- osingot, jotka eivät perustu työpanokseen
- [käyttökorvaukset](#)
 - [tekijänoikeuskorvaukset](#)

- rojalitit
- veroton apuraha
- verovapaat kustannusten korvaukset
 - [verohallinnon päätöksen](#) mukaiset verovapaat korvaukset kuten matkakustannusten korvaus, päiväraha ja ateriakorvaus
- työ- ja elinkeinotoimiston maksama starttiraha

1.7.1.1. Palkkatulot

Työ- ja virkasuhteesta saatuna palkkana pidetään

- ennakkoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksenalaista
 - palkkaa
 - palkkiota ja korvausta
 - huomaa, että työkorvaus ei ole palkkatuloa
 - lue lisää [työkorvauksesta](#)
- urheilijan palkkiota
 - urheilijan palkkio voidaan maksaa urheilemisen perusteella, esimerkiksi urheilijan osallistumisesta kilpailuun tai harjoitteluun ja urheilijan sijoittumisesta kilpailussa
- rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja saman lain 3 §:ssä tarkoitettua esiintyvän taitelijan sekä urheilijan henkilökohtaista korvausta
- tuloverolain 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyöskentelystä saatua ennakkoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksenalaista palkkaa
 - ulkomaantyöskentelystä vakuutetulle maksettu palkka silloin, kun vakuutuslaskua ei ole vahvistettu
- vakuutuskassalaissa tarkoitettua sairauskassan maksamaa täydennyspäivärahaa
 - esim. työpaikkakassan kautta maksettu sairausajan palkka
- työsuhteessa saatuja palvelurahoja
 - ravintola- ja hotelliasiakkaiden vapaaehtoisesti maksamat palvelurahat ovat työntekijän veronalaista ansiotuloa, jotka hänen on itse ilmoitettava työnantajalle tai verohallinnolle
 - etukäteen hinnoitellut palvelurahat esim. vaatesäilytysmaksu, ovat yrityksen veronalaista elinkeinotuloa eikä niitä lueta työntekijän tuloksi

Palkkaa on mm.

- lomapalkka, lomakorvaus, lomaraha, lomaltapaluu-rahana
- luontoisedut
 - esim. auto-, lounas- ja puhelinetu
 - luontoisetuus on palkkaa riippumatta siitä, suoritetaanko sitä rahapalkan lisäksi tai yksinomaan vastikkeena
 - verohallitus vahvistaa vuosittain yleisimpien luontoisetujen laskentaperusteet
 - Lue lisää [Luontoisetujen laskentaperusteet](#)
- [työsuhdematkalipun veronalainen osa](#)
- palkanlisä, joka täydentää tehtäväkohtaista palkkaa
 - henkilökohtainen lisä, kielilisiä, koulutuslisä, palvelusvuosilisä jne.
- vuorotyölisä
- ylityökorvaus
- hätätyökorvaus
- varallaolokorvaus
- ilta-, yö- ja sunnuntaityökorvaus
- luottamusmieslisä, työsuojeluvaltuutetun lisä

- kokous- ja luentopalkkio, kun kyseessä työsuhde
- sairaus-, kuntoutus- ja perhevapaa-ajan palkka
- irtisanomisajan palkka lakisääteiseltä tai sovitulta irtisanomisajalta
 - työntekovelvoitteella ei ole merkitystä
- tulospalkkio, bonus, tuotantopalkkio
- provisio
- komissiopalkkio
- urheilijan urheilurahastosta urheilu-uran päätyttyä nostama palkka
- reserviläispalkka
- palkka on veronalaista tuloa ja perustuu valtion palkkaluokitukseen
- työpanokseen perustuva osinko (ennakkoperintälain 1118/1996 13a §)
 - osinko on työtuloa, jos osingon jakoperusteena on osingon saajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos
 - jos jakoperusteena ei ole työpanos vaan esim. omistusosuus yhtiössä, kyseessä ei ole työtulona huomioon otettava työpanososinko
 - on palkkaa silloin, kun työ on suoritettu työsuhteessa, muussa tapauksessa on työkorvausta
 - osingonjako voi perustua yhtiöjärjestyksen määräykseen, yhtiökokouksen päätökseen, osakassopimukseen tai muuhun sopimukseen
 - pyydä tarvittaessa selvitys osingon jakoperusteesta
 - osinko on sen henkilön työtuloa, jonka työpanoksesta on kysymys
- yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä, joka maksetaan perheen palkkaamalle lastenhoitajalle.

Palkka katsotaan työtuloksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta

- konkurssipesä
- palkkaturvasta huolehtiva viranomainen
- muu sijaismaksaja.

Palkkiot

Tartuntatautipäivärahan perusteena käytetään ennakkoperintälain (1118/1996) 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksenalaista palkkaa, palkkiota ja korvausta (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 3 mom.). Palkkana ei kuitenkaan pidetä työ- ja virkasuhteeseen perustumattomia luento- ja esitelmäpalkkioita, kokouspalkkioita ja hallintoelimen jäsenyydestä saatuja palkkioita, jos palkkion perusteella ei henkilöön sovellettavien työeläkelakien mukaan tarvitse maksaa työntekijän eläkemaksua (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom.).

Palkkakäsite on palkkioiden osalta erilainen verotuksessa ja SVL:ssa. Kokouspalkkiot, henkilökohtaiset luento- ja esitelmäpalkkiot ja hallintoelimen jäsenyydestä saadut palkkiot ovat ennakonpidätystä toimitettaessa aina palkkaa riippumatta siitä, onko kysymyksessä työsuhde vai maksetaanko palkkio työsuhteen ulkopuolella. SVL:n mukaan palkaksi luetaan työ- tai virkasuhteeseen perustuvat palkkiot. Työ- tai virkasuhteeseen perustumattomat palkkiot katsotaan palkaksi vain, jos palkkioista on maksettu työeläkemaksut.

Yksityisten ja julkisten alojen eläkelaeissa on erilaisia säännöksiä siitä, miten palkkiot kartuttavat eläkettä ja kuinka niistä maksetaan työeläkemaksuja. Kunta-alalla kokouspalkkioita ei huomioida eläkepalkassa eikä niistä makseta työeläkemaksuja riippumatta siitä, maksetaanko kokouspalkkioita työ- tai virkasuhteessa tai luottamustoimen perusteella. Koska kokouspalkkioista ei makseta työeläkemaksuja, niitä ei huomioida palkkana SVL-työtuloissa. Kunnallisen luottamushenkilön saama ansionmenetykskorvauksen ja määräajalta maksetun erillispalkkion perusteella sen sijaan maksetaan työeläkemaksut ja ne ovat myös SVL-työtuloa.

Valtion työssä ja luottamustehtävissä kokouspalkkiot luetaan eläkepalkkaan ja niistä maksetaan työeläkemaksut. Ne ovat myös päivärahaetuuksien perusteena huomioitavaa palkkaa.

Yksityisillä aloilla luottamustehtäviä hoitavat henkilöt eivät yleensä kuulu työntekijän eläkelain piiriin. Palkkion maksaja voi kuitenkin järjestää luottamustehtävää hoitavalle eläketurvan vapaaehtoisesti. Jos luottamustehtävapalkkioista maksetaan työeläkemaksut, ne ovat myös SVL:n mukaista päivärahan perusteena huomioitavaa palkkaa.

Jos palkkion saaja ei ole työ- tai virkasuhteessa palkkion maksajaan eikä palkkioista makseta työeläkemaksuja, palkkio katsotaan työkorvaukseksi tai huomioidaan YEL-työtulona, jos palkkion saaja on ottanut YEL-vakuutuksen. Tällaisia palkkioita voivat olla esim. laajasti harjoitetusta luennointitoiminnasta saadut henkilökohtaiset luento- ja esitelmäpalkkiot. Luottamustehtävässä toimiva henkilö saattaa kuulua myös YEL- vakuutuksen piiriin, jos yrittäjätoimintaan kuuluu pääasiallisesti luottamustehtävien hoitaminen, esimerkiksi ns. hallitusammattilainen, jonka ansiotoiminta koostuu useiden yritysten hallitusten jäsenenä toimimisesta.

Muita työtuloksi katsottavia palkkioita ovat mm.

- edunvalvojan palkkio
- harrastustoiminnan vetäjälle maksettu valmennuspalkkio
- kaupanvahvistajan palkkio.

Omaishoidon tuen hoitopalkkio ja perhehoitajan palkkio ovat työkorvausta ja ne luetaan SVL-työtuloksi. Kunnan kanssa hoitosopimuksen tehnyt omaishoitaja ja toimeksiantosopimuksen tehnyt perhehoitaja kuuluvat kunnallisen eläketurvan piiriin, vaikka he eivät ole työsuhteessa kuntaan.

Lue lisää työkorvauksesta kohdasta Määräytymisperusteet > Työtulot > Yrittäjän ja ammatinharjoittajan työtulot > Työkorvaus.

Urheilijan palkka ja palkkio

Urheilijalle maksettava palkka ja palkkio on SVL:n mukaista työtuloa.

Urheilijan palkka on tyypillisesti joukkueurheilijalle pelaajasopimuksen perusteella maksettavaa palkkaa. Urheilijasopimus rinnastuu työsopimukseen. Urheilijalla on oikeus siirtää osa urheilutulosta urheilijarahastoon. Rahastoinnista sovitaan urheilijan ja työnantajan kesken. Urheilijarahastoon maksettu palkka tulee urheilijan työtuloksi sinä vuonna, jolloin urheilija nostaa rahastosta rahaa.

Urheilijalle voidaan maksaa palkkiota osallistumisesta kilpailuun tai sijoittumisesta kilpailuissa. Urheilijan palkkioita ovat myös esim. mainos- ja sponsorisopimukseen perustuvat palkkiot ja muut urheilijastatukseen perustuvat palkkiot. Urheilijan palkkio on työkorvauksen luonteista, koska palkkion saaja ei ole työsuhteessa palkkion maksajaan.

1.7.1.1.1. Ei palkkaa

Työtuloksi katsottavaa palkkatuloa ei ole:

- Työnantajan työntekijän merkkipäivän tai muun vastaavan henkilökohtaisen syyn perusteella antama tavanomainen esine- tai rahalahja riippumatta sen verotuskohtelusta.
- Työnantajalta saatu henkilökuntaetu (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 1 kohta).
 - Henkilökuntaedulla tarkoitetaan työnantajan työntekijöilleen/koko henkilökunnalle muussa muodossa kuin rahana antamia, yleensä jatkuviksi tarkoitettuja etuuksia, joiden rahaa ei ole vahvistettu luontoisetujen laskentaperusteita koskevassa verohallinnon päätöksessä.
 - Henkilökuntaedut ovat luonteeltaan kollektiivisia kuten esimerkiksi työterveyshuolto ja uimaliiput.
 - Jos etu annetaan vain tietyille henkilöille yrityksessä, kyse ei ole henkilökuntaedusta, vaan työstä maksettavasta vastikkeesta ja siten palkkaan rinnastettavasta työtulosta.

- Korkoetu työsuhteen perusteella saadusta lainasta (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 2 kohta).
- Etu työsuhteeseen perustuvasta oikeudesta merkitä yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää hintaa alempaan hintaan, jos etu on henkilöstön enemmistön käytettävissä (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 3 kohta).
 - Niissä tilanteissa, joissa oikeus merkitä yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää hintaa alempaan hintaan on rajattu koskemaan vain tiettyjä henkilöitä, etua voidaan pitää vastikkeena työstä ja siten työtuloksi katsottavana tulona.
- Tuloverolain 66 §:ssä tarkoitetun työsuhdeoption käyttämisestä syntyvä etu tai sellainen työsuhteeseen perustuva suoritus, joka pääosin määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella (ns. synteettinen optio) (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 4 kohta).
- Edellä mainittujen optioiden tunnusmerkkejä ovat mm.
 - ne määräytyvät pääosin yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella
 - optiojärjestelmistä mahdollisesti tuleva hyöty perustuu yrityksen pörssikurssikehitykseen ja etu muodostuu osakemarkkinoilla yrityksissä, joiden osakkeet ovat julkisen noteerauksen kohteena
 - optiot perustuvat osakkeenomistajien päätöksiin, eivät yritysjohdon määrittelemiin palkkausjärjestelmiin
 - työntekijän tai yrityksen henkilöstön työpanoksella ei ole välitöntä vaikutusta option määrään.
- Palkkio, joka annetaan työnantajayhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön arvopaperipörssissä noteerattuina osakkeina tai muulla vastaavalla tavalla taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 5 kohta).
 - Lisäksi edellytetään, että yllä mainittuna palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä palkkion lupaamisen jälkeisenä, vähintään vuoden mittaisena aikana. Kyseisen palkkion lopullinen arvo määräytyy lupaamishetken jälkeen yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella, joten työntekijän työpanoksella ei voida katsoa olevan välitöntä vaikutusta saatavan edun määrään.
 - Jos palkkiona saatavan edun arvo riippuu osakkeiden arvon kehityksestä palkkion lupaamisen jälkeisenä alle vuoden mittaisena aikana, palkkio otetaan palkkatulona huomioon.
- Työsopimuslaissa tarkoitettu odotusajan palkka (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 6 kohta)
 - Odotusajan palkka on koron luonteinen suoritus, jota työntekijällä on oikeus saada, jos hänen palkanmaksunsa tai muun työsuhteesta johtuvan saatavan suoritus viivästyy työsuhteen päättyessä.
 - Odotusajan palkkaa maksetaan enintään 6 kalenteripäivältä.
- Työsopimuksen tai virkasuhteen päättämisestä maksettava korvaus ja muu vahingonkorvaus (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 7 kohta).
 - Työsopimuslain mukaan työnantaja voidaan määrätä maksamaan työntekijälle korvausta työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä.
 - Lisäksi työnantaja ja työntekijä voivat keskenään sopia työsuhteen päättämisestä ja sen johdosta työntekijälle maksettavasta korvauksesta, esim. kultainen kädenpuristus tai ero-raha.
 - Kyseessä ei ole vastike tehdystä työstä.
- Työ- tai virkasuhteeseen perustumattomat luento- ja esitelmäpalkkiot, kokouspalkkiot ja hallintoelimen jäsenyydestä saadut palkkiot, jos palkkion perusteella ei henkilöön sovellettavien työeläkelakien perusteella tarvitse maksaa työntekijän eläkemaksua (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 8 kohta).
 - Luento- ja esitelmäpalkkioilla tarkoitetaan tässä ulkopuolisista koulutustilaisuuksista maksettuja palkkioita.
 - Työeläkemaksun maksuvelvollisuus ratkeaa henkilöön kussakin tilanteessa sovellettavan työeläkejärjestelmän säännösten perusteella.

- Jos palkkiosta on maksettu vapaaehtoinen työeläkemaksu, palkkio otetaan palkkatulona huomioon.
- Henkilöstörahastolaissa (934/2010) tarkoitetut henkilöstörahastoerät ja niiden lisäosat, jotka on siirretty henkilöstörahastoon tai henkilöstörahastosta nostettu rahasto-osuus (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 9 kohta)
 - Henkilöstörahastoon siirretty rahastoerä tai lisäosa taikka rahastosta nostettu rahasto-osuus ei ole vastiketta tehdystä työstä riippumatta siitä, onko kysymyksessä voitto- tai tulospalkkion perusteella maksettu rahastoerä.
- Henkilöstörahastolaissa tarkoitetut henkilöstörahastoerät ja niiden lisäosat, jotka on nostettu henkilöstörahastolain 37 §:n perusteella käteisenä rahaston sääntöjen mukaan määräytyvänä palkkiona edellyttäen, että erä on määräytynyt yrityksen kannattavuutta tai toiminnan tehokkuutta mittaavien tekijöiden perustella tai viraston taikka kunnan soveltaman tulospalkkiojärjestelmän mukaisesti (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 10 kohta).
 - Henkilöstörahaston jäsen voi nostaa osuutensa suoraan käteisenä, jos se on rahaston sääntöjen mukaan sallittua. Tällöin osuus ei mene rahastoon, vaan työnantaja maksaa sen suoraan työntekijälle.
 - Työtulona ei huomioida työntekijän suoraan käteisenä nostamaa voittopalkkioerää, koska sen suuruuteen vaikuttavat muutkin tekijät kuin työntekijän oma työpanos. Palkkio on rahasuoritus, joka olennaiselta osin määräytyy tuloslaskelman mukaan käyttökatteesta tai toiminnan kannattavuutta mittaavasta tuloslaskelman erästä.
 - Työtulona ei huomioida myöskään vastaavia käteisenä nostettavia voittopalkkion luonteisia henkilöstörahastoeriä silloin, kun palkkio määräytyy valtion viraston tai laitoksen tai kunnan tai muun julkisyhteisön soveltaman tulospalkkausjärjestelmän mukaisesti.
 - Jos työntekijä nostaa suoraan käteisenä muutahenkilöstörahasto-osuutta kuin voittopalkkiotyypistä suoritusta, sitä pidetään vastikkeena työstä ja se otetaan työtulona huomioon.
- Erät, jotka maksetaan työntekijälle yhtiökokouksen päätöksen perusteella voitonjakona tai käteisenä voittopalkkiona. Tällöin edellytetään, että
 - käteinen voittopalkkio maksetaan koko henkilöstölle
 - sillä ei pyritä korvaamaan työehtosopimuksen tai työ sopimuksen edellyttämää palkkausjärjestelmää
 - käteisen voittopalkkion määräytymisperusteet ovat 10 kohdan ja henkilöstörahastolain 2 §:n 2 ja 3 kohdan mukaiset ja
 - yhtiön vapaan pääoman määrä on suurempi kuin yhtiökokouksessa päätettävän käteisen voittopalkkion ja osakkeenomistajille maksettavien osinkojen yhteismäärä (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 11 kohta).
- Edellä mainitussa tilanteessa (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 4 mom. 11 kohta) edellytetään lisäksi, että
 - voittopalkkion maksamisesta ei ole tehty työnantajaa velvoittavaa sopimusta
 - omistajat tekevät sitovan päätöksen käteisen voittopalkkion maksamisesta yhtiökokouksessa tilikauden päätyttyä
 - voittopalkkiot maksetaan tämän jälkeen ja
 - asia käsitellään yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) mukaisella tai muulla vastaavalla tavalla (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 5 mom.).

1.7.1.2. Vakuutus palkka ja ulkomaan työtulo

Jos henkilö on työssä ulkomailla ja hän on ulkomaan työskentelynsä aikana Suomessa vakuutettu, päivärahan perusteena käytetään vakuutus palkkaa tai, jos siitä ei ole sovittu, perusteena käytetään ulkomaan työtuloa.

Jos Suomessa vakuutettu henkilö työskentelee lähetettynä työntekijänä ulkomailla, hänen eläke- ja vakuutusmaksujensa perusteena on yleensä vakuutuspalkka, jos työnantaja ja työntekijä ovat siitä sopineet. Vakuutetun työeläketurva voi olla tällöin järjestetty pakollisesti tai vapaaehtoisesti. Työeläke karttuu sovitun vakuutuspalkan perusteella eikä todellisten työansioiden mukaan. Työnantaja ilmoittaa vakuutuspalkan määrän eläkelaitokselle. Vakuutuspalkkaa käytetään myös päivärahaetuuden perusteena olevana työtulona ulkomaan työstä saadun todellisen palkan sijaan (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 1 mom. 3 kohta). Vakuutuspalkkana pidetään sitä palkkaa, jota Suomessa maksettaisiin vastaavasta työstä tai palkkaa, jonka muutoin voidaan katsoa vastaavan sanottua työtä.

Ulkomailla työskentelevälle vakuutetulle ei aina vahvisteta työeläkelakien mukaista vakuutuspalkkaa, esim. silloin, kun työkomennus jää alle kuuden kuukauden pituiseksi. Tällaisessa tilanteessa päivärahan suuruus voidaan määrätä ulkomaantyöskentelystä maksetun ennakonpidätyksenalaisen palkan tai rajoitetusti verovelvolliselle maksetun palkan perusteella. (SVL 1224/2004 11 luku 2 § 3 mom.)

1.7.2. Yrittäjän ja ammatinharjoittajan työtulot

Yrittäjän tai ammatinharjoittajan työtuloksi katsotaan:

- yrittäjän eläkelain (1272/2006) mukainen työtulo (YEL-työtulo)
- maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukainen työtulo (MYEL-työtulo) tai,

jos yrittäjä ei ole velvollinen ottamaan YEL- tai MYEL-vakuutusta, hänen työtulokseen katsotaan tuloverolaissa tarkoitettu

- elinkeinotoiminnan ansiotulo
- maatalouden ansiotulo
- ansiotulo yhtymästä
- palkkatulo omasta yrityksestä tai maataloudesta (yhtiömuotona ay, ky, oy)
- työkorvaus, joka liittyy yrittäjätoimintaan
- hankintatyön arvo (liittyy metsätalouden tuloon)
- porotalouden ansiotulo
- veronalainen apuraha.

Huomaa, että kunnaneläinlääkärin virassa toimivan vakuutetun verotuksessa todetut työtulot koostuvat kunnan maksamasta ennakonpidätyksen alaisesta palkasta ja ns. praktiikkatuloista, jotka verotustiedoissa näkyvät elinkeinotoiminnan ansiotuloina. Kunnaneläinlääkäri ei kuitenkaan ole praktiikkatulojen osalta yrittäjä eikä YEL-vakuuttamisvelvollinen. Hän kuuluu julkisten alojen eläkelain piiriin.

1.7.2.1. Yritysmuodot

Yrittäjä voi harjoittaa toimintaansa eri muodoissa kuten yksityisenä elinkeinonharjoittajana, avoimessa yhtiössä, kommandiittiyhtiössä tai osakeyhtiössä taikka yhtymän tai osuuskunnan jäsenenä. Maatalousyrittäjä voi harjoittaa yritystoimintaa tavanomaisen yrittäjätoiminnan lisäksi myös yhtiömuotoisena tai maatalousyhtymänä.

Elinkeinoharjoittaja

Elinkeinoharjoittaja harjoittaa elinkeinotoimintaa omaan lukuunsa ja vastaa taloudellisesti omista sitoumuksistaan. Elinkeinoharjoittaja voi olla liikkeen- tai ammatinharjoittaja. Ammatinharjoittajan toiminta perustuu pääasiassa yrittäjän henkilökohtaiseen ammattitaitoon. Liikkeenharjoittaja

harjoittaa yritystoimintaa liikeyrityksen muodossa useimmiten kiinteässä toimipaikassa. Ammatinharjoittaja voi halutessaan pitää yhdenkertaista kirjanpitoa, mutta liikkeenharjoittajan tulee pitää suoriteperusteista kahdenkertaista kirjanpitoa.

Elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa verotuksessa vähennyskelpoista palkkaa eikä antaa luontoisetuja itselleen tai puolisolleen. Elinkeinonharjoittaja voi ottaa yrityksestä rahaa yksityisnostoina tai tavaraa yksityiskäyttöön. Yksityisnostoja ei veroteta eikä niitä kirjata yritystoiminnan kuluiksi. Elinkeinonharjoittajaa verotetaan elinkeinotoiminnasta saatujen ansio- ja pääomatulojen perusteella, jotka muodostuvat elinkeinotoiminnan tuloksesta. Jako ansio- ja pääomatuloon tehdään, jos toiminnassa on syntynyt nettovarallisuutta. Jos puoliset harjoittavat elinkeinotoimintaa yhdessä, yritystulo jaetaan puolisojen kesken. Ansiotulo-osuus jaetaan puolisojen kesken heidän työpanostensa suhteessa. Verotuksessa puolisojen osuudet katsotaan yhtä suuriksi, elleivät puoliset esitä verottajalle muuta selvitystä (TVL 1535/1992 14 §).

Ammatin- tai elinkeinonharjoittaja ja yritystoiminnassa mukana palkatta työskentelevä puoliso tai muu perheenjäsen kuuluvat YEL-vakuuttamisen piiriin. Jos yrityksessä työskentelevälle muulle perheenjäsenelle maksetaan palkkaa, hän kuuluu TyEL-vakuutuksen piiriin.

Maatilataloutta yhdessä harjoittavat puoliset sekä maatilatalouden harjoittajan **perheenjäsenet**, jotka asuvat tilalla ja työskentelevät palkkaa vastaan, kuuluvat MYEL-vakuutuksen piiriin. Jos perheenjäsenelle ei makseta palkkaa, hänelle voidaan ottaa vapaaehtoinen vakuutus työpanoksen mukaisesti.

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö perustetaan yhtiösopimuksella. Perustamishetkellä avoimessa yhtiössä tulee olla vähintään kaksi vastuunalaista yhtiömiestä. Kommandiittiyhtiössä tulee olla vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies ja yksi äänetön yhtiömies. Vastuunalaiset yhtiömiehet ovat henkilökohtaisessa vastuussa yrityksen veloista.

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö voi maksaa yhtiömiehilleen palkkaa ja antaa luontoisetuja tai yhtiömiehet voivat tehdä yksityisnostoja. Verotuksessa avoimet ja kommandiittiyhtiöt ovat elinkeinoyhtiömiä. Ne eivät ole erillisiä verovelvollisia, vaan niille vahvistetaan elinkeinotoiminnan tulos, joka jaetaan yhtiömiesten tulona verotettavaksi heidän yhtiösopimuksen mukaisten osuuksiensa suhteessa. Jos yhtiöllä on nettovarallisuutta, tulos jaetaan ansio- ja pääomatulo-osuuteen.

Avoimessa yhtiössä työskentelevä yhtiömies ja kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ovat YEL:n mukaisia yrittäjiä. Avoimessa yhtiössä työskentelevä puoliso tai perheenjäsen sekä kommandiittiyhtiössä työskentelevä äänetön yhtiömies tai perheenjäsen eivät kuulu YEL:n piiriin. Jos heille maksetaan palkkaa, heidät vakuutetaan TyEL:n mukaan. Jos heille ei makseta palkkaa, he jäävät eläketurvan ulkopuolelle.

Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön vastuullinen yhtiömies kuuluu MYEL-vakuutukseen, jos hän on henkilökohtaisesti vastuussa maataloutta harjoittavan yhtiön velvoitteista ja sitoumuksista. Osakkaan puoliso ja perheenjäsenet voidaan myös vakuuttaa, jos he osallistuvat maatalon töihin.

Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen. Sen toiminnan tulos verotetaan yhtiön tulona, eikä tulo sellaisenaan vaikuta yksittäisen osakkaan verotukseen. Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi osakas, joka sijoittaa yhtiöön pääomapanoksen. Osakeyhtiö voi maksaa osakkailleen palkkaa ja luontoisetuja. Osakas ei voi tehdä yksityisnostoja osakeyhtiöstä.

Osakeyhtiössä omistusosuus vaikuttaa siihen, pidetäänkö osakasta YEL:n tai MYEL:n mukaisena yrittäjänä. YEL:n tai MYEL:n mukaan vakuutetaan osakeyhtiön osakas, joka työskentelee yrityksessä johtavassa asemassa, omistaa yksin yli 30 % yhtiön osakepääomasta tai hänellä

on yksin yli 30 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Johtavassa asemassa työskentelevä vakuutetaan myös, jos hän omistaa yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 % yrityksen osakepääomasta tai heillä on yli 50 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Johtavalla asemassa olevana pidetään esimerkiksi toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä, hallinto- ja toimialajohtajaa tai henkilöä, joka käyttää yrityksessä tosiasiallista määräämisvaltaa. Myös nimenkirjoitusoikeus osoittaa johtavaa asemaa yhtiössä. Pienissä perheyriyksissä työskentelevien omistajaperheenjäsenten katsotaan yleensä olevan johtavassa asemassa muodollisesta asemasta riippumatta.

Välillinen omistus toisen yhtiön kautta voi myös johtaa YEL-vakuuttamiseen. Omistusosuuksia laskettaessa myös välillinen omistus otetaan huomioon.

Osakeyhtiön osakkaat vakuutetaan TyEL:n mukaan, jos he omistavat yrityksestä enintään 30 % ja työskentelevät yrityksessä palkkaa vastaan. TyEL:n mukaan vakuutetaan myös osakeyhtiön osakkaan perheenjäsenet, jotka eivät omista osakeyhtiön osakkeita, mutta työskentelevät osakeyhtiössä palkkaa vastaan.

Muu yhteisö

Muu yhteisö on esimerkiksi osuuskunta tai yhtymä. Osuuskunnan perustamiseen tarvitaan vähintään kolme henkilöä. Osuuskunta on erillinen verovelvollinen. Se voi maksaa palkkaa jäsenilleen. YEL:n yrittäjämääritelmä koskee myös muussa yhteisössä johtavassa asemassa työskentelevää henkilöä. Johtavassa asemassa oleva henkilö on vakuuttamisvelvollinen, jos hän omistaa yksin yli 30 % tai yhdessä perheenjäsenten kanssa yli 50 % määräämisvallasta yhteisössä. Samoin YEL:n piiriin kuuluu yhteisössä työskentelevä henkilö, joka yhteisön sääntöjen mukaan on henkilökohtaisessa vastuussa yhteisön sitoumuksista.

Yhtiömuodot ja palkan nostaminen yrityksestä

Yhtiömuoto ja yrittäjän asema yrityksessä vaikuttavat siihen, minkä työeläkevakuutuksen piiriin yrittäjä kuuluu. Alla olevassa taulukossa on eritelty yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä työeläkevakuuttaminen eri yhtiömuodoissa. Taulukosta ilmenee myös se, voidaanko yrittäjälle tai hänen perheenjäsenelleen maksaa yrityksestä palkkaa.

Omistajien ja perheenjäsenten vakuuttaminen			
Yritys	Asema/työskentelee	YEL	TyEL
Yksityinen toiminimi	Ammatinharjoittaja	X	X, palkka
	Puoliso	X	
	Muu perheenjäsen	X	
Avoin yhtiö	Yhtiömies	X	X, palkka
	Perheenjäsenet		
Kommandiittiyhtiö	Vastuunalainen yhtiömies	X	X, palkka
	Äänetön yhtiömies		X, palkka
	Perheenjäsenet		
Muu yhteisö: yhtymä tai osuuskunta	Vastuussa oleva osakas	X	X, palkka
			X, palkka

	Osakas Vastuussa olevan osakkaan perheenjäsen		
Osakeyhtiö	Johtavan aseman osakas – omistus yli 30 % yksin / yli 50 % perhe – omistus enintään 30 % Osakas Perheenjäsen	X	X, palkka X, palkka X, palkka

Maatalousyrittäjä

MYEL-vakuutuksen piiriin kuuluvat seuraavat ammattiryhmät:

- maa- ja metsätaloutta itsenäisesti harjoittavat yrittäjät sekä työhön osallistuvat, palkkaa saavat perheenjäsenet
- ammattimaiset kalastajat ja kalastustyöhön osallistuvat perheenjäsenet
- poronmistajat ja poronhoitotyöhön osallistuvat perheenjäsenet
- maatalousyrittäjätoimintaa jatkavat eläkkeensaajat

Maatalousyrittäjää verotetaan luonnollisena henkilönä ja tulo jaetaan yrittäjäpuolisoille. Maatalousyrittäjän ja hänen puolisonsa palkka eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia.

Perheenjäsenenä vakuutetaan tilalla työskentelevä 18–67-vuotias lähisukulainen, jolle maksetaan rahapalkkaa. Perheenjäseniä ovat yrittäjän lapset, ottolapset, lastenlapset, vanhemmat, isovanhemmat sekä vävyt ja miniät. Myös yrittäjän veljet, sisaret, sedät, tädit sekä veljen tai sisaren lapsi voidaan vakuuttaa perheenjäseninä. Perheenjäsenen avopuolisoa ei vakuuteta MYEL:n mukaisesti. Yrittäjän vanhemmat tai lapset vakuutetaan, vaikka he eivät asuisikaan tilalla. Heidän tulee kuitenkin tehdä työtä viljelmällä päätoimisesti. Kuolinpesän tilalla työskentelevät lapset vakuutetaan perheenjäseninä, jos leskellä yksinään on hallintaoikeus kuolinpesään.

Maataloutta voidaan harjoittaa myös kahden tai useamman henkilön muodostamana yhteenliittymänä. Maatalousyhtymässä maataloutta harjoittavat vakuutetaan MYEL:n mukaisina yrittäjinä. Yhtymä voi olla esimerkiksi kahden tai useamman henkilön yhdessä omistama tai vuokraama maatila. Osakkaan puoliso ja perheenjäsenet voidaan myös vakuuttaa, jos he osallistuvat maatalon töihin. Verotuksessa yhtymästä käytetään nimitystä verotusyhtymä. Verotusyhtymän tulos jaetaan osakkaille heidän osuuksiensa mukaisessa suhteessa.

Jos maatalousyrittäjä on myös apurahansaaja, hänellä tulee olla MYEL-vakuutus erikseen näistä molemmista.

Lue lisää MYEL-vakuuttamisesta [Mela – Vakuutusturva](#).

Apurahansaaja

Apurahan turvin tieteellistä tutkimusta tai taiteellista toimintaa harjoittavat vakuutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaisesti.

Apurahan saajan on otettava MYEL-vakuutus, jos hänelle on myönnetty Suomesta vähintään neljän kuukauden mittaiseen työskentelyyn tarkoitettu apuraha, joka on vuosiansioksi suhteutettuna vähintään 3 822,63 euroa vuonna 2017. Apurahansaajan työtuloksi katsotaan verollinen apuraha, jos apurahansaaja ei ole velvollinen vakuuttamaan itseään apurahalla työskentelyn perusteella maatalousyrittäjän eläkelaisissa tarkoitettulla tavalla. Vakuutetun tulee esittää selvitys verollisen apurahan määrästä, jos hänelle ei ole vahvistettu MYEL-työtuloa.

Lue lisää [verottajan sivuilta](#).

Laskutuspalveluyritykset

Laskutuspalveluyritykset hoitavat yrittäjien laskutuspalvelun ilman työsuhdetta.

Laskutuspalveluyritysten toimintamallissa työnsuorittaja etsii itse toimeksiantajat ja sopii näiden kanssa toimeksiannoista ja palkkioista. Kun työ on tehty, työnsuorittaja toimittaa laskutustiedot laskutuspalveluyritykselle, joka laskuttaa toimeksiantajaa. Kun toimeksiantaja on maksanut laskun, laskutuspalveluyritys vähentää suorituksesta työnantajan lakisääteiset sivukulut, ennakonpidätyksen, työeläkevakuutusmaksun sekä laskutuspalveluyrityksen perimän palkkion, ja maksaa työnsuorittajalle jäljelle jäävän summan. Laskutuspalveluyritys ilmoittaa työnsuorittajan palkan TyEL-vakuutukseen.

Työnsuorittajan rekisteröityminen laskutuspalvelun käyttäjäksi ei muodosta työsuhdetta laskutuspalveluyrityksen ja työnsuorittajan välille. Työsuhdetta ei muodostu yleensä myöskään työn teettäjän ja työnsuorittajan välille. Toimeksiantaja ei maksa palkkaa, vaan sovitun korvauksen toimeksiannon suorittamisesta. Työeläkelakeja sovellettaessa työnsuorittajaa pidetään yrittäjänä, elleivät tosiasialliset työsuhteen tunnusmerkit täyty toimeksiantajan ja työnsuorittajan välillä.

Jos toimeksiantajilta laskutettujen palkkioiden määrä näyttää jäävän alle 10 000 euroa vuodessa, niin laskutuspalveluyrityksen palveluja käyttävän työnsuorittajan tulona voidaan pitää työnsuorittajalle maksettua ennakonpidätyksenalaista tuloa, josta on maksettu työntekijän eläkevakuutusmaksu sekä muut lakisääteiset sosiaaliturvamaksut.

1.7.2.2. Yrittäjän tulot

Tartuntatautipäivärahan perusteena käytetään YEL- ja/tai MYEL-työtuloa silloin, kun yrittäjä tai apurahansaaja on vakuuttamisvelvollinen. Elinkeinotoiminnan ansiotuloa tai palkkatuloa omasta yrityksestä voidaan käyttää perusteena vain silloin, kun yrittäjä ei ole velvollinen ottamaan YEL- tai MYEL-vakuutusta.

Vakuuttamisvelvollisuus

Yrittäjäeläkevakuutus on pakollinen, kun yrittäjä täyttää vakuuttamisen edellytykset. Pelkkä yrityksen omistaminen ei riitä yrittäjäeläkevakuutuksen perusteeksi. Eläkevakuutus edellyttää yhtiökohtaa. Omistussuhde ja erilaiset yhtiömuodot saattavat kuitenkin vaikuttaa yhtiössä työskentelevän henkilön eläkevakuutukseen.

Vakuuttamisvelvollisuus koskee YEL:n ja MYEL:n piiriin kuuluvia 18–67-vuotiaita yrittäjiä, joiden yritystoiminta on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään 4 kuukautta. Vakuutus on otettava 6 kuukauden kuluessa yrittäjien eläkelaeissa tarkoitettuna yrittäjätoiminnan alkamisesta. YEL- tai MYEL-vakuutuksen alkamishetken kannalta merkityksellistä ei ole se, milloin yritys on perustettu, vaan milloin toiminta on sen laajuista, että vakuutus tulee ottaa. Vakuutuksen alkamisajankohta on se hetki, jolloin yrittäjätoiminta on niin laajaa, että 12 kuukauden tarkastelujaksolla vuotuinen tuloraja ylittyy. Yrittäjä voi ottaa vakuutuksen taannehtivasti enintään kuluvalle ja kolmelle edelliselle kalenterivuodelle.

Vakuuttamisvelvollisuuden alkamisen arviointi perustuu usein eläkevakuutusyhtiön yrittäjältä itseltään saamiin tietoihin. Ratkaisutyössä voit lähteä siitä, että jos yrittäjä on ottanut vakuutuksen, se on otettu oikeasta hetkestä. Edeltävää aikaa ei tarvitse selvittää, vaikka elinkeinotoiminnan ansiotuloa olisikin yli vakuuttamisen rajan ennen vakuutuksen alkamista. Eläkelaitos vahvistaa yrittäjälle vakuutuksen alkaessa yrittäjän työpanosta vastaavan vuotuisen työtulon. YEL-vakuutus on pakollinen, jos työtulo vuonna 2017 ylittää 7645,25 euroa vuodessa. YEL-työtulo voi olla enintään 173 625 euroa/v. vuonna 2017. MYEL-vakuutuksen vastaava vakuuttamista edellyttävä työtuloraja on 3822,63 euroa vuodessa. MYEL-vakuuttamisessa on myös muita vakuuttamisen ehtoja.

Lue lisää [Pakollinen vakuutus](#).

Yrittäjänä toimivat eläkkeensaajat ovat vakuuttamisvelvollisia lukuun ottamatta vanhuuseläkkeellä olevia, jotka voivat halutessaan ottaa vapaaehtoisen vakuutuksen. Vakuuttamisvelvollisuus koskee myös sivutoimisia yrittäjiä, jos tuloraja täyttyy. YEL-vakuutus koskee kaikkea YEL:n piiriin kuuluvaa yrittäjätoimintaa ja MYEL-vakuutus MYEL:n piiriin kuuluvaa yrittäjätoimintaa, vaikka yritystoimintaa harjoitettaisiin useamman yrityksen nimissä tai useilla toimialoilla. Jos maatilatalouden yhteydessä harjoitetaan erillistä yritystoimintaa, jota verotetaan elinkeinotoiminnan verotuksesta annetun lain (EVL) mukaan, yritystoiminta kuuluu YEL:n piiriin.

Vakuuttamisvelvollisuus koskee myös 18–67-vuotiaita veronalaisen apurahan saajia. MYEL-vakuutus on pakollinen, jos vakuutettu on saanut Suomesta myönnetyn työskentelyapurahan vähintään neljän kuukauden taiteelliseen tai tieteelliseen työskentelyyn ja se on euromäärältään vähintään 1 274,21 euroa vastaten vuosiansiona 3 822,63 euroa vuonna 2017. Jos MYEL-vakuutettu on myös apurahansaaja, apurahan osalta vakuutus vahvistetaan erikseen.

Vanhat tapaukset

Aiemmin voimassa olleen lainsäädännön perusteella yrittäjällä oli tietyin ehdoin mahdollisuus saada vapautus vakuuttamisvelvollisuudesta, vaikka yrittäjätoiminta laajuutensa puolesta tulisi vakuuttaa, esim. sivutoiminen yrittäjä tai yrittäjä, jolle karttui muualta eläketurvaa. Vapautukset päättyivät vuoden 2007 alusta vuonna 1961 tai sen jälkeen syntyneiltä. Vanhemmilla ikäluokilla vapautus voi jatkua, jos vapautuksen edellytykset edelleen täyttyvät tai kunnes yrittäjä itse hankkii vakuutuksen. Eläketurvakeskuksen tehtävänä on valvoa vapauttamisedellytysten täyttymistä.

Esimerkki

Ennen vuotta 1961 syntynyt lääkäri, joka on julkisen terveydenhuollon palveluksessa päätoimissa ja toimii sivutoimisesti yksityispuolella, on vapautettu YEL-vakuuttamisvelvollisuudesta, jos yksityispraktiikan tulot ovat enintään 1/3 päätoimen palkkatuloista. Lääkäri on ilmoitusvelvollinen, jos tulot ylittyvät.

Muutokset YEL- ja MYEL-vakuuttamisessa

Jos yrittäjän työtuloon vaikuttavat seikat muuttuvat olennaisesti työtulon vahvistamisen jälkeen, eläkelaitos tarkistaa YEL/MYEL-työtulon hakemuksesta tai omasta aloitteestaan. Eläkelaitos voi myös päättää takautuvasti yrittäjän vakuutuksen, jos yrittäjä ei enää täytä YEL/MYEL-vakuutuksen piiriin kuulumisen edellytyksiä. Yleensä näin tapahtuu, kun yrittäjän työpanos jää alle YEL/MYEL-vakuuttamisen alarajan.

Voit ottaa yhteyttä työeläkelaitokseen, jos henkilöllä on jo YEL-vakuutus, mutta sen määrä muuttuu tai YEL-vakuutus lakkaa ja tarvitset lisätietoja.

Yrittäjän vahvistetun työtulon muuttaminen

Yrittäjän eläkelain säännösten mukaan YEL-työtulon tulisi vastata sellaista palkkaa, joka olisi maksettava, jos työn tekisi joku muu yhtä ammattitaitoinen henkilö yrittäjän sijaan. ETK on antanut toimialakohtaiset ohjeet työtulon määrittämiseksi. Yrittäjän työtulon oikea määrittely voi kuitenkin olla ongelmallista varsinkin toiminnan alkuvaiheessa. Toiminnan jatkuessa voi tulla tarvetta työtulon korottamiseen tai laskemiseen.

Eläkelaitos voi korottaa yrittäjän työtuloa esimerkiksi silloin, kun yrittäjätoiminta laajenee tai aiemmin sivutoimisesti yrittäjänä ollut aloittaa kokopäiväisen yrittäjätoiminnan. Työtuloa voidaan vastaavasti myös laskea. Työtuloa voidaan muuttaa myös silloin, jos yrittäjän oma työpanos muuttuu tilapäisesti vähintään noin vuoden ajaksi esimerkiksi vanhempainvapaan tai pitkäaikaisen sairastumisen johdosta. Yrittäjä voi ilmoittaa eläkelaitokselle työtulon pienentämisestä vastaamaan hänen muuttunutta työpanostaan. Eläkelaitos selvittää muutoksen perusteet ja antaa työtulon muuttamisesta yrittäjälle päätöksen.

Työtuloa ei pääsääntöisesti muuteta takautuvasti vaan ajassa eteenpäin. Poikkeuksellisesti yrittäjän työtuloa voidaan muuttaa hänen tosiasiallista työskentelyään vastaavaksi työkyvyn alentumisesta eli eläketapahtumasta lähtien, kun yrittäjä siirtyy työkyvyttömyys- tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Päätös työtulon muuttamisesta voidaan tehdä eläkehakemuksen käsittelyn yhteydessä takautuvasti.

YEL-työtuloa korotetaan joskus huomattavasti ennen etuusoikeuden alkamista. Jos huomaat, että YEL-työtuloa on korotettu poikkeuksellisen paljon ennen etuusoikeuden alkamista, ota yhteyttä eläkelaitokseen ja tiedustele, mihin korotus on perustunut. YEL-työtulon vahvistaminen ja työtulon muuttaminen kuuluvat eläkelaitoksen päätösvaltaan. Yhteydenotto ei välttämättä johda toimenpiteisiin, koska eläkelaitos on jo antanut asiassa päätöksen. Sillä voi kuitenkin olla vaikutusta siihen, että eläkelaitos vastaisuudessa selvittää tarkemmin korotuksen perusteet ennen päätöksen antamista.

Vakuutusjärjestelyn korjaaminen

Jos vakuuttamisen peruste muuttuu lainmuutoksen tai muun vastaavan tapahtuman johdosta ja yrittäjän vakuutus on jäänyt muuttamatta, eläkelaitos oikaisee virheellisen vakuuttamisen yleensä ajassa eteenpäin. Esim. jos jälkeempäin käy ilmi, että yrityksen osakas on edelleen 1.1.2014 jälkeen työntekijän eläkelain tai merimieseläkelain mukaisesti vakuutettuna, vaikka hänen olisi pitänyt yrittäjämääritelmän muutoksen johdosta siirtyä YEL-vakuutuksen piiriin, vakuutusjärjestely korjataan ajassa eteenpäin. Takautuva vakuutusjärjestelyn korjaaminen siirtymäajan jälkeen on mahdollista vain yrittäjän nimenomaisesta vaatimuksesta. Sama koskee mm. tilanteita, joissa on kyse YEL:n ja MYEL:n välisestä rajanvedosta. Vakuutusmuodon oikeellisuutta ei tarvitse Kelassa selvittää, vaan voit toimia tulojen huomioimisessa sen mukaan kuin eläkelaitos on katsonut oikeaksi.

YEL/MYEL-vakuutuksen lakkauttaminen

YEL/MYEL-vakuutus lakkautetaan, jos yrittäjätoiminta päättyy tai muuttuu niin pienimuotoiseksi, että työtulo jää alle laissa säädetyn minimimäärän. Yrittäjä voi kuitenkin halutessaan ottaa vapaaehtoisen yrittäjävakuutuksen. Eläkelaitos voi myös oma-aloitteisesti päättää yrittäjän pakollisen YEL-vakuutuksen, jos yrittäjällä ei ole enää tuloa yrityksestä.

Eläkelaitos päättää vakuutuksen takautuvasti siihen ajankohtaan, jolloin vakuuttamisen edellytykset eivät enää täyty. Vakuutus voidaan joskus lakkauttaa pitkältikin takautuvalta ajalta.

Jos ratkaisutyössä ilmenee, että YEL-vakuutus on voimassa, vaikka yritystoimintaa ei ole enää ollut päivärahaetuuden perusteena olevana verovuonna, pyydä yrittäjää selvittämään

eläkelaitoksensa kanssa vakuuttamisen edellytykset ja mahdollinen vakuuttamisen päättäminen ennen päivärahaetuuden ratkaisemista. Ellei vakuutettu itse selvitä asiaa annettuun määräaikaan mennessä, ota yhteyttä eläkevakuutuslaitokseen vakuuttamisasian selvittelyä varten.

Lyhyen sairastumisen ajaksi YEL/MYEL-vakuutusta ei yleensä lakkauteta. Jos sairaus jatkuu pitkään, yrittäjä voi alentaa tilapäisesti työtuloa alentuneen työkyvyn mukaisesti tai harkinnan mukaan lopettaa vakuutuksen.

Jos yrittäjä jää vanhempainvapaalle eikä osallistu sen aikana yrityksen toimintaan lainkaan, hän voi lakkauttaa YEL/MYEL-vakuutuksen. Yrittäjän tulee ottaa YEL/MYEL-vakuutus, jos hän aloittaa yrittäjätoiminnan uudelleen vanhempainvapaan jälkeen ja vakuuttamisen edellytykset täyttyvät.

Jos yrittäjän YEL/MYEL-vakuutus päättyy silloin, kun työstäpoissaolomääräys annetaan tai työkyvyttömyys, perhevapaa tai kuntoutus alkaa, etuuden perusteena voidaan kuitenkin ottaa huomioon etuusoikeuden alkamista edeltävä YEL/MYEL-työtulo.

Lue lisää YEL-vakuutuksen lakkauttamisesta [Yrittäjän vakuutuksen lakkaaminen](#).

Takautuvan lakkauttamisen vaikutukset

Eläkelaitoksesta ei välity Kelaan tietoa YEL/MYEL-vakuutuksen takautuvasta lakkauttamisesta.

Jos etuusasiaa käsitellessäsi havaitset, että YEL/MYEL-vakuutus on lakkautettu takautuvasti, selvitä onko sillä vaikutusta aikaisempiin ratkaisuihin. Päivärahapäätös on oikaistava, jos lakkautus vaikuttaa päivärahaetuuden määrään, päivärahan jakamiseen työnantajan tai yrittäjän kesken tai YEL-päivärahaan. Jos YEL/MYEL-vakuutus on lakkautettu siten, että se koskee verovuotta, myös SVL-työtulo on korjattava. Tee tällöin Oiwassa toimeksiantotyö Yhteisten järjestelmien yksikköön (Yhteisten järjestelmien yksikkö / Työtulo- ja verotustiedot 24400).

Vakuuttamisen valvonta

Eläketurvakeskus (ETK) valvoo YEL-vakuuttamista ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) MYEL-vakuuttamista. Jos yrittäjä ei ole ottanut vakuutusta vaikka hänen työskentelynsä täyttää vakuuttamisen edellytykset, ETK tai Mela kehottaa häntä kohtuullisessa ajassa korjaamaan laiminlyönnin. Jos yrittäjä ei noudata saamaansa kehotusta, ETK tai Mela voi ottaa yrittäjän puolesta ja kustannuksella vakuutuksen.

Apurahan myöntäjällä on lakisääteinen ilmoitusvelvollisuus myöntämistään apurahoista Melalle. Sen perusteella Mela vahvistaa MYEL-vakuutuksen. Apurahan saajaa ei voi takautuen pakkovakuuttaa verovuodelta.

1.7.2.3. Vakuuttamisvelvollisuuden selvittäminen

Jos yrittäjä työskentelee yrityksessä ja elinkeinotoiminnan ansiotulo tai palkkatulo omasta yrityksestä tai apurahansaajan veronalainen apuraha selvästi ylittää vakuuttamisvelvollisuuden vuositulorajan eikä hänellä ole YEL- tai MYEL-vakuutusta, selvitä, onko Kelassa jo tietoa yritystoiminnasta tai apurahasta. Tutustu yrittäjän aiempiin verotietoihin, keskeneneräisen verotuksen tietoihin ja YTJ-järjestelmästä saataviin yrityksen toimintaa kuvaaviin tietoihin.

Pyydä yrittäjältä selvitys, miksi hän ei ole ottanut vakuutusta (suullisesti tai kirjeellä PRL30/VRL29). Selvitys tulee pyytää, jos yrittäjällä tai apurahansaajalla on verotuksessa ansiotuloja tai apurahatuloja yli 10 000 euroa vuodessa. Selvitä vakuuttaminen, jos SVL-työtulojen yhteydessä näytetään kirjaintunnus Z eikä saman työtulovuoden vakuuttamista ole aiemmin selvitetty. Katso lisää Help-ohje (F13).

Koska YEL- ja MYEL-vakuutus perustuu yrittäjän omaan työpanokseen, on mahdollista, että yrittäjällä ei ole vakuutusta, vaikka vakuuttamisvelvollisuuden vuosituloraja ylittyy.

ETK:sta ja Melasta voit saada tietoa siitä, onko yrittäjän vakuuttamisvelvollisuutta selvitetty valvonnassa ja mihin siinä on päädytty. Selvitä tarvittaessa asiaa ETK:n yrittäjävalvonta-asioita hoitavasta yksiköstä ([Yhteystiedot – Etk.fi](#)) tai sähköpostilla YELvalvonta@etk.fi tai Melan MYEL-vakuuttamisen asiantuntijoilta ([Mela – Yhteystiedot](#)).

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajien vakuuttaminen, ohjeistus ja vakuuttamisen valvonta hoidetaan keskitetysti Melassa. YEL-vakuuttamispäätökset tehdään työeläkeyhtiöissä ja työeläkekassoissa. YEL-vakuutuksen piiriin kuuluvien yrittäjien vakuuttamisen valvonta hoidetaan ETK:ssa mm. verotustietojen perusteella jälkikäteen.

SVL-työtulon kannalta tilanteen arviointi voi olla hankalaa, jos ETK tai Mela ei katso henkilöä vakuuttamisvelvolliseksi, mutta yrittäjätulo katsotaan kuitenkin verotuksessa ansiotuloksi. Syynä voi olla, että yrittäjän oma työpanos yrityksessä on vähäinen tai sitä ei ole lainkaan. Ansiotulo on voinut kertyä esim. muilla teetetyistä alihankintatyöstä. Perheyrityksessä puolison työpanokseen perustuva tulo voi olla verotuksellisista syistä jaettu molemmille puolisoille, vaikka toinen puoliso ei käytännössä työskentele yrityksessä tai hänen työpanoksensa on vähäinen. Näissä tilanteissa yrittäjätulo yleensä huomioidaan SVL-työtulona, kun on selvitetty, ettei vakuuttamisvelvollisuutta ole.

Yrittäjän vakuuttamisvelvollisuus on voinut päättyä yritystoiminnan lopettamisen vuoksi, mutta yrityksen myynnistä saatua tuloa verotetaan kuitenkin ansiotulona. Yrittäjä on voinut myydä koko yrityksensä tai esim. traktorin tai kaivinkoneen. Yrittäjän tulo voi muodostua myös pelkästään vuokratulosta kuten pellon vuokrauksesta saadusta tulosta. Vuokratulo ja omaisuuden myynnistä saatu tulo on verotuksessa yleensä pääomatuloa, mutta joskus tulo voidaan verotuksessa katsoa ansiotuloksi. Tällöin on yksittäistapauksessa saatujen tietojen valossa arvioitava, voidaanko tulot huomioida SVL-työtuloina vai katsotaanko, että kyse on pääomatuloon verrattavasta tulosta, jota ei huomioida etuuden perusteena.

Kun vakuuttamisvelvollisuutta selvittäessä käy ilmi, että

- yrittäjä työskentelee yrityksessä
- hänen vuosityötulonsa ylittää 10 000 euroa
- hän ei ole esittänyt riittävää selvitystä siitä, miksi hän ei ole ottanut YEL- tai MYEL-vakuutusta ja
- ETK tai Mela alkaa selvittää vakuuttamisvelvollisuutta,

kyseessä on todennäköisesti vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti.

Tällöin voidaan jättää huomioon ottamatta verotuksessa todettu

- elinkeinotoiminnan ansiotulo
- maatalouden ansiotulo
- ansiotulo yhtymästä
- palkkatulo omasta yrityksestä tai maataloudesta
- yrittäjätoimintaan liittyvä työkorvaus
- metsätalouteen liittyvän hankintatyön arvo
- porotalouden ansiotulo tai
- veronalainen apuraha.

Voit ratkaista etuusasian, jos ETK tai Mela alkaa selvittää yrittäjän vakuuttamisvelvollisuutta.

Tee Toimeksiantotyö OIWassa Yhteisten järjestelmien yksikkö/Työtulo- ja verotustiedot 24400 -työjonoon. Kirjoita kommenttikenttään, miten tietoja tulee korjata, mitä selvityksiä on tehty ja mitä verovuotta asia koskee. Huomaa, että Yhteisten järjestelmien yksikkö ei arvioi sitä, onko yrittäjä

vakuuttamisvelvollinen vai ei. Epäselvässä tilanteessa asiantuntijalausunto on pyydettävä Työ- ja toimintakykytuuksien osaamiskeskuksesta.

Kun SVL-työtulo on korjattu, voit tehdä päätöksen. Lisää päätökseen perustelu, miksi tuloa ei ole otettu huomioon etuuden perusteena. Työtulo voidaan myöhemmin tarkistaa, jos yrittäjä toimittaa uutta selvitystä.

1.7.2.4. Yrittäjäpalkan tarkistus

Yrittäjällä voi olla palkkatuloa omasta yrityksestä ja hän voi lisäksi oman yritystoiminnan ohella olla palkkatyössä toisen palveluksessa. YEL- ja/tai MYEL-työtulo korvaa omasta yrityksestä maksettavan palkan. Jos YEL- ja/tai MYEL-vakuutettu yrittäjä saa palkkaa yritystoiminnan ulkopuolisesta työsuhteesta, työtuloksi luetaan YEL- ja/tai MYEL-työtulo sekä palkka.

Yrittäjätoiminnasta saatu palkka voidaan joskus ilmoittaa verotuksessa väärällä suorituslajilla palkansaajan palkkana, vaikka palkka on omasta yrityksestä. Jos tietoja ei selvitetä, SVL-työtulo voi olla liian suuri. Sen vuoksi SVL-työtulon laskennassa muodostetaan X-tunnus, jos YEL- tai MYEL-vakuutetulla henkilöllä on verotustiedoissa palkansaajan palkkaa, mutta ei lainkaan yrittäjän palkkaa.

Jos vakuutetun SVL-työtulojen yhteydessä on kirjaintunnus X, tee Toimeksiantotyö OIWassa Yhteisten järjestelmien yksikkö 24400/Työtulo- ja verotustiedot –työjonoon. Yhteisten järjestelmien yksikkö selvittää X-tunnuksen ja sulkee toimeksiantotyön. Jos asian selvittäminen vaatii tietoja vakuutetulta, Yhteisten järjestelmien yksikkö kirjoittaa tarvittavat tiedot toimeksiantotyön kommenttikenttään ja palauttaa toimeksiantotyön vakuutuspiiriin työjonoon. Pyydä tarvittavat tiedot ja käännä tämän jälkeen toimeksiantotyö takaisin Työtulo- ja verotustiedot –työjonoon.

1.7.2.5. Vapaaehtoinen vakuutus

Jos yrittäjä, jolla ei ole velvollisuutta ottaa yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaista vakuutusta, ottaa vapaaehtoisen YEL- tai MYEL-vakuutuksen, hänen työtulokseen katsotaan vapaaehtoisen eläkevakuutuksen työtulo.

Huomaa, että työvahingon varalle otetun vapaaehtoisen MATA-työtapaturmavakuutuksen työtuloa ei voi ottaa huomioon päivärahaetuuden perusteena käytettävänä työtulona.

1.7.2.6. Työkorvaus

Ennakkoperintälain 25 §:n mukainen työkorvaus on työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana saatu korvaus. Jos työstä maksettu suoritus ei ole palkkaa, niin se on työkorvausta.

Työkorvauksena voidaan maksaa esim.

- luentopalkkio
- kirjoituspalkkio
- valokuvauspalkkio
- perhehoitajan palkkio
- erotuomarin palkkio

Yrittäjätoimintaan liittyvä työkorvaus luetaan SVL-työtuloksi, jos vakuutettu ei ole velvollinen ottamaan YEL-vakuutusta. Työkorvaus on korvausta työstä tai toimeksiannosta silloin, kun henkilö ei ole työ- tai virkasuhteessa toimeksiantajaan.

Työkorvaus huomioidaan etuuden perusteena verotuksessa todettuina tuloina. Kuuden kuukauden tuloina työkorvaus huomioidaan, jos tulot ovat jatkuvia.

Työkorvauksen saajat ovat usein ns. freelancer-työntekijöitä, jotka toimivat esim. toimittajina tai valokuvaajina. Freelancer voi olla samaan aikaan työsuhteessa tai tehdä toimeksiantoja olematta työsuhteessa. SVL-työtulon kannalta työsuhteessa saadut tulot ovat palkkatuloa ja toimeksiannon perusteella saadut työkorvaukset ovat yrittäjätuloa. Jos YEL-vakuuttamisen raja ylittyy, työkorvauksen saajan pitäisi ottaa YEL-vakuutus samoin periaattein kuin muussa yrittäjätoiminnassa. Selvitä YEL-vakuuttamisasiaa työkorvauksen saajan kanssa. Vakuuttamisvelvollisuudesta voit kysyä myös ETK:n tulkintaa, sillä ETK saattaa tulkita esim. erotuomarin saamat palkkiot harrastustoiminnaksi, joista ei ole YEL-vakuuttamisvelvollisuutta.

Freelancer-työtä tekevällä henkilöllä voi olla verotusta varten ns. freelancer-verokortti, jonka perusteella häneltä pidetään vero sekä työsuhteessa ansaituista palkoista, että yrittäjätoimintaan liittyvistä palkkioista. Työkorvauksen maksajan tulee ennakkoperintälain (EPL 118/1996 25 §) mukaan pidättää vero työkorvauksesta samalla tavoin kuin pää- tai sivutoimen palkasta, jos työkorvauksen saajaa ei ole merkitty ennakkoperintärekisteriin. SVL-työtulojen määräytymiseen freelancer-verokortilla ei ole vaikutusta.

Omaishoidon tuen palkkio ja perhehoitajan palkkio ovat SVL-työtulona huomioon otettavaa tuloa. Verotuksellisesti niitä pidetään työkorvauksena. Kunnan kanssa hoitosopimuksen tehnyt omaishoitaja ja toimeksiantosopimuksen tehnyt perhehoitaja kuuluvat kunnallisen eläketurvan piiriin, vaikka he eivät ole työsuhteessa kuntaan. He eivät tältä osin ole velvollisia ottamaan YEL-vakuutusta. Työkorvausta voidaan maksaa myös henkilölle, joka tekee työtä kunnalle, valtiolle tai kirkolle toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai muun vastaavan järjestelyn perusteella. Hänet vakuutetaan toimeksiantajasta riippuen kunnallisen, valtion tai kirkon eläkelain perusteella edellyttäen, ettei hän harjoita toimintaansa yhtiön tai muun yhteisön nimissä eikä kuulu ennakkoperintärekisteriin. Henkilö ei tältä osin ole velvollinen ottamaan YEL-vakuutusta.

Ennakkoperintälain (EPL 1118/1996 13 a §) mukainen työpanokseen perustuva osinko on työkorvausta, jos sitä ei ole saatu työsuhteessa.

Työkorvaus ei ole palkkatuloa, joten siitä ei tehdä tulonhankkimisvähennystä. Työkorvauksiin kohdistuvat tulonhankkimiskustannukset vähennetään samoin kuin muutkin tulon hankinnasta ja säilyttämisestä johtuvat menot. Työkorvaus ei ole palkkatuloa, joten siitä ei tehdä tulonhankkimisvähennystä eikä eläkevakuutusmaksuvähennystä. Esitettyjen palkkatulojen -laskentaruudulla merkitään rasti Ei työsuhdetta –kenttään, jos kaikki näytölle tallennetut työkorvaukset on maksettu ilman työsuhdetta. Työkorvausten hankkimiseen liittyvät kustannukset vähennetään samoin kuin muutkin tulon hankinnasta ja säilyttämisestä johtuvat menot. Asiakkaan esittämät työkorvaustuloihin kohdistuvat kustannukset (esim. työmatkakustannukset) tallennetaan Esitettyjen palkkatulojen laskentaruudulla Muut kulut –kenttään.

Perhehoitajille ja perhepäivähoitajille maksettavat kulukorvaukset eivät ole työtuloa.

Lue lisää Verohallinnon [yhtenäistämishjeista](#).

Bloggaajat

Bloggauksessa on kyse sisällön tuottamisesta (kirjoitusten ja kuvien) joko henkilön omille kotisivuille tai yleisemmin osana usean blogin muodostamaa ns. blogiportaalia. Suomessa suurimmat portaalit voivat kuulua esimerkiksi lehtitaloille tai mediayhtiöille.

Jos bloggaaja on työsuhteessa, hän voi saada toiminnastaan palkkatuloa ja sen lisäksi myös muuta veronalaista ansiotuloa. Bloggaajan veronalaista ansiotuloa ovat palkan ohella mm. kirjoittamisen tai tuotteen myynnin perusteella saadut rahakorvaukset, erilaiset tavarat ja etuudet, alennukset, lahjakortit, matkat sekä tapahtumakutsut. Bloggaajan saamat mainostulot eivät ole työtuloa.

Jos bloggaaja ei ole työsuhteessa, hänen saamansa tulo on luonteeltaan työkorvausta tai jos toiminta on laajaa, hän voi olla YEL-vakuutettu yrittäjä.

Lue lisää [Vero.fi](http://vero.fi).

1.7.2.7. Työssä käyvä eläkkeensaaja

Tartuntautipäivärahaa voidaan myöntää alla mainittua eläkettä saavalle vakuutetulle, jos hän eläkkeelle siirtymisensä jälkeen on työssä ja tulee työkyvyttömäksi työhön, jota hän eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen työkyvyttömyyden alkamista on tehnyt. Päivärahan myöntämisen edellytyksenä on, että vakuutettu on tosiasiallisesti tehnyt työtä eläkkeellä ollessaan (SVL 1224/2004 8 luku 6 § 3 mom.) ja että muut päivärahan saamisen edellytykset täyttyvät. Samoja säännöksiä sovelletaan eläkkeensaajaan, jonka työkyvyttömyyseläke on jätetty lepäämään.

Näitä eläkkeitä ovat

- vanhuuseläke
- varhennettu vanhuuseläke
- osa-aikaeläke
- takuueläke
- kansanedustajan sopeutumiseläke ja sopeutumisraha
- kansaneläkelain 12 §:n 1 momentin nojalla myönnetty työkyvyttömyyseläke
- työeläkelakien mukainen täysi työkyvyttömyyseläke
- pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuki (39/2005)
- työuraeläke.

Tartuntatautipäivärahan määrä on työnantajan ilmoittaman ansionmenetyksen määrä.

Huomaa, että YEL- tai MYEL-vakuuttamisvelvollisuus ei koske vanhuuseläkkeellä olevaa yrittäjää. Jos yrittäjällä on vapaaehtoinen vakuutus, työtuloksi katsotaan vapaaehtoisen vakuutuksen työtulo. Muussa tapauksessa yrittäjän työtuloina otetaan huomioon ansiotulo elinkeinotoiminnasta tai maataloudesta. Osakeyhtiössä yrittäjänä toimivan vanhuuseläkkeellä olevan yrittäjän työtulot voidaan arvioida hänen yrityksestä saamansa palkan perusteella, koska vanhuuseläkkeellä oleva yrittäjä ei enää ole YEL- vakuuttamisvelvollinen. Osakeyhtiön tuloksen perusteella ei voida määrittää yrittäjän tuloa.

1.8. Ratkaiseminen

Tartuntatautipäivärahan ratkaisutyö on keskitetty Eteläiseen vakuutuspiiriin.

Tartuntatautipäivärahan ratkaisemiseksi tarvitaan aina työstäpoissaolopäätös kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalta lääkäriltä. Eteläinen vakuutuspiiri pyytää vakuutettua toimittamaan työstäpoissaolopäätöksen.

Kun Kelaan tulee tartuntatautipäivärahan hakemus, se ohjautuu indeksoinnissa keskittämisyksikön sairauspäivärahojen työjonoon tarkenteella Tartuntatautipäiväraha.

Jos tartuntatautipäivärahan käsittelyn yhteydessä tarvitaan lisätietoja, Eteläinen vakuutuspiiri pyytää tarvittavan työstäpoissaolopäätöksen ja ilmoitukset työnantajan maksamasta poissaoloajan palkasta ja ansionmenetyksestä.

Tartuntatautipäivärahan myöntäminen ei edellytä työkyvyttömyyttä. Jos on haettu sairauspäivärahaa mutta hakemusasiakirjoista ilmenee tai valmistelun aloituksessa tulee huomautus, 'tarkista mahdollinen oikeus tartuntatautipäivärahaan', siirrä työ Eteläisen vakuutuspiiriin työjonoon. Jos vakuutettu on sairausvakuutuslain tarkoittamalla tavalla työkyvytön, esim. sairaalahoidossa tartuntataudin vuoksi, eikä hän voi toimittaa työstäpoissaolopäätöstä,

Eteläinen vakuutuspiiri voi tilanteen vaatiessa myöntää työkyvyttömyysajalle sairauspäivärahan. Asiakasta pyydetään toimittamaan mahdollinen työstäpoissaolopäätös myöhemmin. Jos päätös tulee Kelaan, kuullaan asiakasta, ja oikaistaan päätös ja myönnetään koko työstäpoissaolopäätöksen ajalle tartuntatautipäiväraha.

Jos on haettu tartuntatautipäivärahaa ja työstäpoissaolopäätöstä ei saada eikä vakuutettu ole työkyvytön, Eteläinen vakuutuspiiri tekee tartuntatautipäivärahasta hylkäävän päätöksen. Jos vakuutettu on työkyvytön, Eteläinen vakuutuspiiri sopii asiakkaan/työnantajan kanssa hakemuksen muuttamisesta sairauspäivärahan hakemukseksi ja myöntää sairauspäivärahan. Ennen ratkaisun tekemistä työnantajalta tulee varmistaa muuttuuko palkanmaksu, koska kyseessä on sairauspäiväraha.

Jos asiakkaalle on myönnetty sairauspäiväraha ja myöhemmin esim. jatkohakemuksen käsittelyn yhteydessä tulee työstäpoissaolopäätös tai muuten ilmenee, että kyseessä on tartuntatauti, voit siirtää työn Eteläisen vakuutuspiirin työjonoon. Eteläinen vakuutuspiiri kuulee asiakasta ja oikaisee sairauspäivärahan päätöksen (hylkää sairauspäivärahan), tiedustelee työnantajalta muuttuuko poissaoloajan palkanmaksu, pyytää ilmoituksen ansionmenetyksestä ja myöntää tartuntatautipäivärahan koko työstäpoissaolopäätöksen ajalle. Jos sairauspäiväraha olisi edullisempi asiakkaalle, voi asiakas valita sairauspäivärahan.

Käsittele tartuntatautipäivärahahakemus ilman aiheetonta viivytystä ja anna hakijalle kirjallinen päätös. Sovella hakemuksen käsittelyssä tartuntatautipäivärahan, sairauspäivärahan tai sairauspäivärahan kv-tilanteiden OIWA-prosessia [Sinetti – Ratkaisutyö – Prosessit](#). Huolehdi, että käytettävissäsi on kaikki hakemuksen ratkaisemisessa tarvittavat tiedot ennen kuin ratkaiset asian.

1.8.1. Käsittelypaikka

[Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat](#)

[Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat](#)

[Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat](#)

Käsittelypaikalla tarkoitetaan tässä ohjeessa etuusasian valmistelu- ja ratkaisupaikkaa.

Etuusasian valmistelu ja ratkaiseminen tapahtuvat pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä. Hakemus voidaan valmistella ja ratkaista myös muussa kuin kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä siten, kun siitä on erikseen sovittu. Esimerkiksi tiettyjen etuuksien tai asiakasryhmien valmistelu- ja ratkaisutoiminta on keskitetty Kelassa. Lue tarkemmin poikkeavista käsittelypaikoista kyseisen etuuden ohjeista.

Kotikunnan mukaan määräytyvä vakuutuspiiri

Kelan etuusjärjestelmien toiminta pohjautuu henkilön toimistotietoon. Toimisto määräytyy yleensä henkilön väestötietojärjestelmän (VTJ) vakituisen asuinkunnan ja postinumeron mukaan. Jos henkilölle rekisteröidään Kelassa poikkeava toimisto, myös vakuutuspiiri voi muuttua.

Toimisto ja vakuutuspiiri näkyvät henkilön Henkilön tietojen kyselyllä (HEKY) (Henkilön tietojen kysely HEKY > Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot).

Vakuutuspiirin vaihtuminen

Jos henkilö muuttaa toiseen vakuutuspiiriin, vastuuyksikkötiedot muodostuvat etuusjärjestelmiin yleensä ohjelmallisesti. Tarvittaessa tulee kuitenkin tehdä henkilötietomuutokset HEMU-aloitusvalikon kautta. Lue lisää henkilön yleistietojen muutoksista.

Vakuutuspiiriin tulee siirtää asiakasta koskevat vireillä olevat asiat uuteen vakuutuspiiriin käsiteltäviksi.

Muutolla toiseen vakuutuspiiriin voi olla vaikutusta myös maksussa oleviin Kelan etuuksiin. Esimerkiksi jos henkilö saa asumistukea, tulee hänelle muuton vuoksi lähettää tarkistushakemus.

Vakuutuspiirit voivat keskenään sopia asian käsittelyn siirrosta, jos henkilö esittää, että tietty häntä koskeva etuusasia käsiteltäisiin jossakin muussa toimipaikassa tai vakuutuspiirissä kuin siinä, jossa hänen asiansa normaalin työnkulun mukaan käsiteltäisiin. Lue lisää vakuutuspiirin vaihtamisesta kohdasta Kunta- ja toimistotiedot.

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää turvakieltoasiakkaiden ratkaisutyön keskittämisestä kohdasta Turvakielto.

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää vankila-asioiden ratkaisutyön keskittämisestä ohjeesta [Vankilassaolo ja Kelan etuudet](#) sekä prosessikuvauksesta [Vankilailmoitusten käsittely](#).

Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat

Muutoksenhakuasia

Muutoksenhakuasia käsitellään siinä yksikössä, joka on antanut valituksenalaisen päätöksen.

Takaisinperintä

Kotivakuutuspiiri, etuuden vastuuyksikkö tai muu erikseen sovittu vakuutuspiiri ratkaisee liikaa maksetun etuuden takaisinperinnän, antaa siitä päätöksen ja vastaa päätöksestä sen lainvoimaiseksi tuloon saakka. Lue lisää takaisinperintäpäätöksen antopaikasta.

Kotivakuutuspiiri ja etuuden vastuuyksikkö vastaavat myös perintätoimenpiteistä Perintäkeskuksen vastuulle siirtymiseen saakka.

Kelan perintäkeskuksessa hoidetaan eräänntyneiden saatavien perintä keskitetysti. Saatava katsotaan eräänntyneeksi, kun sen takaisinperinnästä annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi eikä asiakas ole maksanut saatavaa sovitulla tavalla. Perintäkeskus hoitaa perintätoimenpiteet sellaisten etuuksien osalta, joiden takaisinmaksua seurataan ohjelmallisesti YHTE-takaisinperintäjärjestelmässä.

Etuuden vastuuyksikkö huolehtii pääsääntöisesti RAKE- järjestelmän perinnöistä.

Perintäkeskus

Perintäkeskuksessa hoidetaan elatusapuvelan, etuuksien perinnän ja takausvastuusaatavien perintä. Perintäkeskuksessa hoidetaan myös muita täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä kuten velkajärjestelyt ja -sovinnot, kuolinpesältä ja sen osakkailta perimiset sekä täytäntöönpanon lopettamista ja jatkamista koskevat päätökset (ns. toivottomat perinnät). Perintäkeskus hoitaa sekä Suomessa että ulkomailla asuviin velallisiin kohdistuvat perintätoimet.

Lue lisää saatavien perinnästä.

Väärinkäytösepäily

Useimmiten epäily väärinkäytöksestä syntyy liikamaksun havaitsemisen yhteydessä. Kelan maksamaan etuuteen kohdistuvan väärinkäytösepäilyn selvittäminen aloitetaan Kelan vakuutuspiirissä. Myös työpaikkakassa selvittää myöntämässään etuudessa esiin tulleen väärinkäytösepäilyn, kuten myös Perintäkeskus myöntämässään maksuvapautuksessa. Useamman vakuutuspiirin alueella tehdyksi epäillyn väärinkäytöksen selvittämisestä neuvotellaan asianomaisten vakuutuspiirien kesken. Yhteisten palvelujen Lakipalveluryhmän asiantuntija päättää tutkintapyyntöä tekemisestä tai päättää siitä, että tutkintapyyntöä ei kyseessä olevassa tapauksessa tehdä.

Lue lisää väärinkäytösepäilyn tunnistamisesta.

Lue myös [väärinkäytöksistä](#).

1.8.1.1. Tartuntatautipäivärahan käsittelypaikka

Tartuntatautipäivärahan käsittely on keskitetty Eteläiseen vakuutuspiiriin. Eteläinen vakuutuspiiri pyytää tarvittavat lisäselvitykset ja ratkaisee tartuntatautipäivärahan hakemukset. Jos käsittelet vakuutuspiirissä sairauspäivärahan hakemusta, jossa diagnoosin perusteella kyse saattaa olla tartuntatautipäivärahasta, voit siirtää asiakirjat Toimeksiantotyönä Eteläisen vakuutuspiirin työjonoon selvitettäväksi työn tarkenteena Tartuntatautipäiväraha.

1.8.1.2. Työpaikkakassa

Työpaikkakassan vastuulle kuuluvien henkilöiden sairausvakuutusetuuksia koskevat hakemukset käsitellään työpaikkakassassa lukuun ottamatta vuosilomakustannuskorvausta ja tartuntatautipäivärahaa.

1.8.1.3. Kv-asioiden käsittelypaikka

Vakuuttamisasian selvittelyä varten Eteläinen vakuutuspiiri siirtää työn Kansainvälisten asioiden keskukseseen. Eteläinen vakuutuspiiri ratkaisee tartuntatautipäivärahan hakemuksen vakuuttamisasian selvittämisen jälkeen.

EU/ETA-maiden ja Sveitsin välinen lomakeliikenne

E-lomakkeet esim. E115 ja S-SEDit sekä näiden perusteella ratkaistavat hakemukset hoidetaan aina Kansainvälisten asioiden keskuksessa.

Kirjaa aina kommenttikenttään tietoa siitä, miksi hakemus siirretään Kv – asioiden keskukseseen käsiteltäväksi.

Kv-kytkennän tunnistaminen päiväraha-asioissa

Kv-asian keskeisimmät tunnusmerkit päiväraha-asioissa ovat

- päivärahan valmistelunäytön huomautustieto, ei vakuutettu
- palkkatodistuksen vinkit ulkomailta työskentelystä
- hakijan muutto ulkomaille
- HEKY-tietojen Vakuutusjaksot
- määräaikainen vakuuttamispäätös, jos työstäpoissaolopäätös ulottuu yli vakuuttamiskauden (koskee sekä Suomessa oleskeleviä että ulkomailta määräajan oleskeleviä, jotka kuuluvat Suomen sosiaaliturvan piiriin)

- rajatyöntekijät, merimiehet (jotka asuvat ulkomailla ja ovat Suomessa työssä)
- hakemuksesta löytyvät vinkit kv-asiasta.

Mitä tunnistamista koskevaa tietoa HEKY-näytöiltä saa

Kotitoimisto

Vinkkitietona voi olla hakijan kotitoimisto 99600. Huomaa kuitenkin, että kotitoimisto voi olla mikä muu tahansa.

Vakuutusjaksot

Henkilön yleistiedoista löytyy kohta Vakuutusjaksot. Jaksoja tutkimalla voit saada tietoa kv-kytkennästä. Help-ohjeesta (F13) saat tarkempaa tietoa merkintöjen sisällöstä.

Verottajalta saadut tiedot

Katso myös verottajalta saadut tiedot, joista voi ilmetä esim. vakuutuspalkkatietoja, ulkomaan työtuloja tai ennakonkannonalaisia työtuloja, jotka usein ovat ulkomailla ansaittuja työtuloja.

Konsultointi

Vaikka kyseessä ei ole täysin käsittelypaikkaohjeen mukainen tilanne, mutta tunnistat siinä kv-ulottuvuuden, konsultoi Kansainvälisten asioiden keskusta.

Vakuutuspiiri voi konsultoida Kansainvälisten asioiden keskusta ensisijaisesti sähköpostilla. Jos tapaus tulee siirtää Kansainvälisten asioiden keskukseseen, siirrä OIWA-työ tarkenteella kv-siirto.

1.8.2. Esteellisyydestä

Hallintolaisissa säädettyjä virkamiesten esteellisyysperusteita sovelletaan Kelan toimihenkilöihin. Lue lisää esteellisyydestä sekä käsittely- ja läsnäolokiellosta.

1.8.2.1. Käsittely- ja ratkaisukielto

Jos olet esteellinen, **et saa käsitellä tai ratkaista asiaa etkä olla läsnä asiaa käsiteltäessä**, jottei läsnäolosi vaikuta asian käsittelyyn.

Lue lisää esteellisyydestä.

1.8.2.2. Esteellisyyden toteaminen

Sinun on ensisijaisesti **itse** havaittava ja todettava oma esteellisyytesi.

Jos **asiakas** esittää **väitteen** asiaa käsittelevän toimihenkilön esteellisyydestä, väitteeseen on viipymättä otettava kanta ja esteellisyysasia ratkaistava.

Lue lisää esteellisyyden ratkaisemisesta.

1.8.3. Kuuleminen

Kuuleminen merkitsee tilaisuuden varaamista asiakkaalle esittää oma käsityksensä asiasta ennen ratkaisua.

Lue lisää kuulemisesta.

1.8.3.1. Milloin asiakasta on kuultava?

Lue lisää milloin asiakasta on kuultava ja milloin asiakasta ei tarvitse kuulla.

1.8.3.2. Miten kuullaan?

Lue miten asiakasta kuullaan ja päämiehen ja edunvalvojan tai huoltajan kuulemisesta sekä suullisesta vaatimuksesta ja selvityksestä.

1.8.4. Päätöksen antaminen

Etuuspäätökset ovat **hallintopäätöksiä**. Hallintopäätöksellä tarkoitetaan viranomaisen hallintoasiassa tekemää ratkaisua, jolla on asian käsittelyn päättävä vaikutus.

Hakijalle tulee yleensä antaa kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, lakkauttamisesta, tarkistamisesta, oikaisemisesta ja takaisinperinnästä. Kun päätös on kirjallinen, asiakas saa tietoonsa päätöksen perustelut ja hän voi harkintansa mukaan valittaa päätöksestä.

Lue etuuskohtaisista ohjeista, kuinka päätöksen antamisessa menetellään etuudensaajan, lapsen tai edunvalvojan kuolemantapauksessa. Lue myös hallintolain soveltamisen ohjeista [edunvalvonnan päättymisestä etuudensaajan tai edunvalvojan kuoleman johdosta](#). Silloin, kun annat päätöstä etuudensaajan tai lapsen kuoleman vuoksi, lisää päätökseen sopivaan kohtaan pahoittelu, esim. *Osanottomme menetyksenne johdosta*. Mikäli asiaa on jo aiemmin pahoiteltu Kelan taholta kirjallisesti, ei osanottoa ole enää syytä uudelleen ilmaista päätöksessä tai kirjeessä.

Silloin, kun on kyse indeksitarkistuksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta, päätös annetaan vain pyynnöstä.

Lainmuutoksen yhteydessä voidaan säätää erikseen siitä, annetaanko lainmuutoksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta päätös. Kun etuus tarkistetaan viran puolesta lainmuutoksen vuoksi, ei tarkistuksesta aina anneta päätöstä muutoin kuin etuudensaajan pyynnöstä.

Etuuspäätös annetaan pääsääntöisesti lopullisena ja siihen voi hakea muutosta siten, kuin etuuslainsäädännössä on säädetty. Tietyissä tilanteissa päätös tulee kuitenkin antaa väliaikaisena. Päätöksen antamisesta väliaikaisena kerrotaan etuuskohtaisissa ohjeissa, muutoksenhaku-ohjeessa ja päätöksen oikaisu ja poistaminen -ohjeessa.

Etuuspäätökset annetaan maksutta.

Päätökset annetaan suomeksi tai ruotsiksi väestötietojärjestelmästä saatavan asiakkaan kielitiedon perusteella.

Etuuskohtaisissa ohjeissa on kerrottu, kenelle päätös tulee antaa.

Lue lisää myös asiaratkaisu vai tutkimatta jättäminen, päätöksen muoto ja sisältö ja päätöksen perustelemisen.

1.8.4.1. Päätöksensaaajat

Tartuntatautipäivärahapäätös annetaan

- vakuutetulle
- työnantajalle, jos työnantaja on maksanut palkkaa työstä pidättämisen ajalta ja ilmoittanut palkkatiedot asiointipalvelussa tai Y 17 -lomakkeella
- edunvalvojalle, jos henkilölle on määrätty edunvalvoja, jonka tehtäviin kuuluu taloudellisten asioiden, kuten etuusasioiden hoitaminen
- edunvalvontavaltuutetulle, jos edunvalvontavaltuus on vahvistettu ja se kattaa etuusasioiden hoitamisen
- kunnalle, jos kunta on hakenut päivärahaa vakuutetun elämäntapojen perusteella (SVL 15 luku 12 § 3 mom.)

Päätökseen liitetään ohjelmallisesti valitusosoitus.

Jos työnantaja on maksanut palkkaa päivärahan ajalta, anna päätös sekä vakuutetulle että työnantajalle.

Työnantajan päätös lähetetään työnantajan hakemuksessa ilmoitetulle päätöksensaaajalle, joka voi olla ulkopuolinen taho, esim. palkanlaskentayritys tai tilitoimisto. Työnantaja voi sopia palkanlaskennasta ulkopuolisen yrityksen kanssa ja valtuuttaa tämän hoitamaan tartuntatautipäivärahan hakemiseen ja toimimaan päätöksensaaajana. Etuus maksetaan kuitenkin aina työnantajalle.

Jos tartuntatautipäiväraha maksetaan kunnan toimielimelle sen vuoksi, että vakuutetulle on maksettu toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa päivärahaetuutta vastaan tai jos on kysymys kunnan maksuvaatimuksesta vakuutetun laitospäivärahan tai perhehoidon ajalta, kunnan toimielimelle ei anneta päätöstä. Tiedot välitetään viite- tai viestitietona tiliotteella. ([SVL 1224/2004 15 luku 12 § 2 mom.](#), [Laki toimeentulotuesta 1412/1997 23 §](#), [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992 14 §](#)).

1.8.4.2. Päätöksen perusteleminen

Tartuntatautipäiväraha-asiassa on annettava kirjallinen päätös. Päätös on myös perusteltava. Tartuntatautipäivärahan käsittelyjärjestelmä tuottaa päätösehdotuksen. Muokkaa sen pohjalta selkeä ja ymmärrettävä päätös, jossa huomioit kaikki hakemuksessa ja lisäselvityksissä esitetyt vaatimukset ja tosiseikat. Hyvin perustellusta päätöksestä asiakas näkee, miten hänen hakemuksensa on ratkaistu.

Jos myönnät päivärahan hakemuksen mukaisesti, lue silloinkin päätösehdotus läpi ja tarkista, että olet ottanut huomioon kaikki hakijan esittämät vaatimukset. Lisää tarvittaessa yksilöllinen tilanteeseen sopiva lisäperustelu ja varmista, että päätös on selkeä ja looginen.

Perustele hylkäävä tai osittain hylkäävä tartuntatautipäivärahapäätös aina selkeästi. Käytä kohteliasta ilmaisua ja asiakasta kunnioittavaa sävyä perusteluissa.

Jos työnantaja on maksanut palkkaa työstäpoissaolopäätöksen ajalta ja hakee tartuntatautipäivärahaa, anna samanlainen päätös vakuutetulle ja työnantajalle. Lisää päätökseen tarvittavat yksilölliset perustelut.

1.9. Maksaminen

Tartuntatautipäiväraha maksetaan maksukausittain jälkikäteen, kuten sairauspäiväraha. Ensimmäinen maksukausi on kuusi ensimmäistä arkipäivää maksettavan ajan alusta ja seuraavat kukin 25 arkipäivää. Jos työstäpoissaolopäätös päättyy kesken maksukauden, voi maksettava erä olla 25 päivää lyhyempi.

Ensimmäinen maksukausi on aina kuusi arkipäivää. Päivärahan jatkoratkaisuissa täydennetään edellisen erän vajaa kausi täydeksi (6 tai 25 päivää) ja sen jälkeen jatketaan 25 päivän erillä. Jos jatkopäätöstä tehtäessä vajaata maksuerää ei ole vielä maksettu, muuttuu jatkopäätöstä tehtäessä edellisessä päätöksessä ilmoitettu maksupäivä.

Jos tartuntatautipäivärahan maksukausi jakautuu siten, että työnantajalle maksetaan kauden alusta esimerkiksi 10 päivää ja vakuutetulle loppuaika, määräytyy työnantajalle maksettavan tartuntatautipäivärahan maksupäivä vakuutetun maksukauden mukaisesti.

Tartuntatautipäiväraha maksetaan siltä ajalta, jolta työstä poissaolo-, karanteeni- tai eristämispäätös on annettu. Vuosiloman ajalta tartuntatautipäivärahaa ei makseta, koska tältä ajalta vakuutetulle ei aiheudu tosiasiallista ansionmenetystä.

Tartuntatautipäivärahassa ei makseta viivästymiskorotusta.

1.9.1. Maksuosoite

Etuus maksetaan etuuden saajan ilmoittamalle Euroopan unionissa sijaitsevalle tilille. Jos tilille maksaminen ei ole mahdollista, esim. jos etuudensaaja ei pyydettyä anna tilinumeroa tai jos hän esittää Kelalle erityisen syyn, etuus maksetaan maksuosoituksena Nordea Pankin kautta. Tällöin edellytetään, että etuuden saajalla on voimassa oleva postiosoite Suomeen.

Tilinumeromuutokset tehdään etuuden saajan ilmoituksen perusteella. Asiakas voi ilmoittaa tilinumeromuutoksen lomakkeella Y 121, verkkoasioinnissa tai tietyissä tilanteissa suullisesti. Tilinumeromuutoksia ei oteta vastaan sähköpostitse.

Jos asiakas ilmoittaa tilinumerotietonsa ollessasi yhteydessä häneen etuusasiansa hoitamiseksi, ota tilinumerotieto vastaan tunnistettuasi asiakkaan. Tee tilinumeromuutos niihin etuusjärjestelmiin, joihin osaat. Jos asiakkaalla on etuuksia muissa järjestelmissä (esim. Onni, RAKE), tee Oiwaan Perustietojen muutos -työ, tarkenteella tilinumeromuutos.

1.9.1.1. Ulkomaan maksuosoite

Jos etuuden saaja haluaa hänelle maksettavan etuuden ulkomaan maksuosoitteeseen, etuus maksetaan ulkomaille kansainvälisiä pankkiyhteystietoja käyttäen kirjoittamalla maksuosoitteeksi

- ulkomaan IBAN-tilinumero ja BIC-koodi tai
- ulkomaan BBAN-tilinumero ja BIC/SWIFT-koodi tai
- ulkomaan BBAN-tilinumero, pankin nimi ja maakoodi.

Etuus voidaan maksaa ulkomaille myös vakuutetun postiosoitteen perusteella edellyttäen, että hänellä on voimassa oleva ulkomaan osoite.

Lisätietoja etuuksien maksamisesta löydät teknisistä ohjeista.

1.9.2. Maksunsaajat

Tartuntatautipäiväraha voidaan maksaa

- vakuutetulle;
- työnantajalle;
- edunvalvojalle (HolhTL 4 §);
- edunvalvontavaltuutetulle (L edunvalvontavaltuutetusta 2 §)
- kunnalle (TOTUL 23 §, AML 14 § ja SVL 15 luku 12 § 3 mom);
- työttömyyskassalle (TTL 11 luku 14 §);
- Kelalle (TTL 11 luku 14 §, TOTUL 23 §, Laki perustulokokeilusta 7 §);
- ulosottoviranomaiselle (UL 4 luku 7 §)

1.9.2.1. Vakuutettu

Päiväraha maksetaan vakuutetulle itselleen, jos hän ei saa palkkaa työstäpoissaolopäätöksen ajalta.

1.9.2.2. Työnantaja

Päivärahaetuus maksetaan työnantajalle, jos työnantaja maksaa työ- tai virkasuhteen perusteella palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta työstä poissaolon ajalta.

Lue lisää työnantajan oikeudesta päivärahaan erilaisissa tilanteissa kohdasta [Oikeus ja edellytykset > Työnantajan oikeus](#).

1.9.2.3. Palkkaturvan maksaja

Palkkaturvana maksettavat saatavat siirtyvät kaikkine oikeuksineen valtiolle palkkaturvapäätöksen antopäivänä (palkkaturvalaki 16 §). Työstäpoissaolon ajalta maksettua palkkaa vastaava päivärahaetuus maksetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) palkkaturvapäätöksen tai ilmoituksen perusteella. Maksamista varten tarvitaan henkilötiedot vakuutetusta, tiedot työstäpoissaoloajalta maksetun palkan määrästä ja maksuajasta, maksuvaikeuksiin joutuneen työnantajan nimi sekä maksunsaajan maksuosoitetiedot.

1.9.2.4. Edunvalvoja ja edunvalvontavaltuutettu

Päiväraha maksetaan edunvalvojalle tai hänen määräämälleen vakuutetun tilille, jos vakuutetulle on määrätty edunvalvoja hoitamaan hänen taloudellisia asioitaan.

Jos vakuutetun antama edunvalvontavaltuutus on vahvistettu ja se kattaa etuusasioiden hoidon, maksetaan päiväraha edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalle tilille.

1.9.2.5. Kunta

Tartuntatautipäiväraha voidaan maksaa osittain tai kokonaan kunnalle

- jos kunta on maksanut vakuutetulle toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa päivärahaetuutta vastaan

- asiakasmaksun korvaamiseen, kun vakuutettu on kunnan järjestämässä laitos- tai perhehoidossa
- jos tartuntatautipäivärahan maksamista vakuutetulle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa vuoksi.

Työnantajalle maksettavaa tartuntatautipäivärahaa ei makseta kunnalle.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki

Kunta voi periä ja nostaa vakuutetulle maksettavan tartuntatautipäivärahan samalta ajalta, jolta se on maksanut hänelle toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa etuutta vastaan (Laki toimeentulotuesta 1412/1997 23 §).

Kunnalla on oikeus saada tartuntatautipäiväraha siitä päivästä alkaen, jolta se olisi voitu maksaa vakuutetulle itselleen edellyttäen, että kunta on maksanut toimeentulotukea samalta ajalta. Kunnalla on oikeus saada tartuntatautipäivärahaa siihen päivään asti, johon se on maksanut toimeentulotukea tartuntatautipäivärahapäätöksen antamishetkellä.

Tartuntatautipäiväraha voidaan maksaa kunnalle, jos kunta on ilmoittanut vaatimuksensa vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää. Kunnan on ilmoitettava vaatimuksesta kirjallisesti tai sähköisesti Kelalle. Ilmoituksessa on mainittava ajat, joilta toimeentulotukea on maksettu.

Jos samaan päivärahaan kohdistuu sekä Kelan että kunnan maksuvaatimus, päiväraha maksetaan ensin Kelalle. Kela maksaa päivärahan Kelan maksuvaatimuksen ylittävältä osalta kunnalle.

Laitos- tai perhehoito

Jos kunta on järjestänyt vakuutetulle laitoshoidoa tai -huoltoa tai perhehoitoa, kunta voi periä ja nostaa samalta ajalta maksettavan tartuntatautipäivärahan siltä ajalta, jonka laitoshoido tai perhehoito kestää (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992 14 §).

Tartuntatautipäiväraha voidaan maksaa kunnalle, jos kunta on ilmoittanut vaatimuksensa Kelalle vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää.

Elämäntapojen vuoksi

Tartuntatautipäiväraha voidaan maksaa kunnan toimielimelle osittain tai kokonaan sen pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun ja hänen perheensä huoltoon, jos tartuntatautipäivärahan maksaminen vakuutetulle itselleen vaarantaisi hänen itsensä ja perheensä tai hänen huollettavanaan olevien lasten toimeentulon vakuutetun elämäntapojen vuoksi (SVL 1224/2004 15 luku 12 § 3 mom.).

Kunnan on haettava etuutta kirjallisesti ja hakemus on perusteltava. Kuule vakuutettua hakemuksen johdosta (asiakaskirje PRS01).

1.9.2.6. Työttömyyskassa

Jos vakuutettu on saanut työttömyysetuutta samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti päivärahaa, työttömyyskassa saa periä tältä ajalta perusteettomasti maksetun työttömyysetuuden määrän takautuvasti suoritettavasta päivarahasta. Tartuntatautipäiväraha maksetaan työttömyyskassalle sen maksuvaatimuksen perusteella. Pyydä työttömyyskassalta tiedot maksetusta työttömyyspäivarahasta (asiakaskirje PRV15). ([TTL 1290/2002 11 luku 14 §](#))

Työttömyysetuuden saajalle maksettava kulukorvaus voidaan myös periä regressinä samalta ajalta maksetusta tartuntatautipäivärahasta.

1.9.2.7. Kela

Tartuntatautipäiväraha maksetaan regressinä Kelalle, kun sitä myönnetään takautuvasti ajalle, jolta Kela on maksanut tartuntatautipäivärahasta nähden toissijaista etuutta.

Työttömyysetuus

Kelan maksama työttömyysetuus peritään tartuntatautipäivärahasta regressikuittauksena Kelalle ([TTL 1290/2002 11 luku 14 §](#)). Myös kulukorvaus voidaan periä regressikuittauksena tartuntatautipäivärahasta.

Toimeentulotuki

Kela voi 1.1.2017 alkaen periä ja nostaa henkilölle maksettavan tartuntatautipäivärahan ajalta, jolta se on maksanut perustoimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa tartuntatautipäivärahasta vastaan. Tartuntatautipäiväraha maksetaan ensin Kelalle, jos siihen kohdistuu sekä Kelan että kunnan maksuvaatimus. Yli jäänyt osa maksetaan kunnalle.

Perustulo

Kuukauden alussa etukäteen maksettu perustulo vähennetään tartuntatautipäivärahasta. Vähentäminen tehdään maksuvaatimuksella (nettovaatija, ”Kela, Takaisinperintä suostumuksella”).

1.9.2.8. Valtakirja

Valtakirja/muu laitos -menettelyä käytetään poikkeuksellisesti vain, jos ulosoton maksukieltoa ei voida muutoin toteuttaa maksukiellon mukaisesti.

1.9.2.9. Ulosottoviranomainen

Tartuntatautipäiväraha voidaan ulosmitata. Ulosmittaukseen sovelletaan ulosottolain 4 luvun palkan ulosmittausta koskevia säännöksiä (Ulosottokaari 705/2007).

Maksukielto

Ulosottomies ilmoittaa ulosmittauksesta maksukiellolla, jonka voimassa ollessa etuutta ei saa maksaa muulle kuin ulosottomiehelle. Maksukiellossa määrätään, miten ulosottoon menevä määrä lasketaan ja siinä ilmoitetaan muiden tulopohjaan vaikuttavien tulojen ja etuuksien määrä, velallisen suojaisuus ja muut tarpeelliset tiedot.

Maksukieltoa on noudatettava heti, kun se on saapunut Kelaan. Maksukielto on voimassa määräajan tai toistaiseksi, kunnes ulosottomies kirjallisesti ilmoittaa maksukiellon päättymisestä. Jos maksukiellon perusteena olevat olosuhteet muuttuvat, ulosottomies muuttaa maksukieltoa uudella maksukiellolla. Uusi maksukielto korvaa aiemman maksukiellon.

Ulosmittaus voi keskeytyä velalliselle annettavien vapaakuukausien johdosta. Ulosottomies voi ilmoittaa annetuista vapaakuukausista maksukiellossa tai erikseen antamalla uutta maksukieltoa. Tällöin aiempaa maksukieltoa noudatetaan keskeytyksen jälkeen.

Ulosottoviranomainen vastaa ulosottomenettelyn oikeellisuudesta eikä Kelassa tarvitse tutkia maksukiellon lainmukaisuutta. Kela ei voi oma-aloitteisesti poiketa maksukiellosta.

Epäselvässä tilanteessa ulosottoviranomaiselta voi kuitenkin tarkistaa maksukiellon tietojen oikeellisuuden. Ulosottomiehen on myös pyynnöstä tai tarvittaessa annettava neuvoja maksukiellon noudattamisessa.

Maksukiellossa voi olla muita ulosottopidätystä koskevia määräyksiä, joita on noudatettava.

Jos ulosmitattavaksi vaadittu määrä on ilmoitettu vakiomääräisenä, ulosmitataan tämä määrä, enintään kuitenkin suojaosuuden ylittävä määrä.

Suojaosuus

Vakuutetun ja hänen perheensä toimeentuloa varten ulosmittaamatta jätetään aina suojaosuus. Suojaosuutta laskettaessa otetaan huomioon vakuutetun elatuksen varassa oleva avio- ja avopuoliso ja samassa taloudessa asuvat omat ja puolison alaikäiset lapset ja ottolapset. Puolisona otetaan huomioon aviopuoliso, toista sukupuolta oleva avopuoliso ja rekisteröidyn parisuhteen osapuolet.

Ulosottovelalliselle jätettävä suojaosuus on vuoden 2017 alusta 22,41 euroa päivässä velallisen itsensä osalta ja 8,04 euroa päivässä velallisen elatuksen varassa olevan henkilön osalta. Suojaosuus lasketaan kuukaudessa 30 päivältä. Suojaosuudet tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. (Ulosottokaari 705/2007 4 luku 48 §). Yksinäisen velallisen suojaosuus on 672,30 euroa kuukaudessa. Jos velallisella on yksi huollettava, on suojaosuus 913,50 euroa kuukaudessa.

Ulosmitattava määrä

Ulosmitattava määrä lasketaan velallisen tulojen ja toimeentuloetuuksien yhteenlasketusta nettomäärästä (*tulopohja*). Tulopohjaan kuuluvat myös eläkkeet, tartuntapäiväraha ja muut palkan sijasta maksettavat toimeentuloetudet riippumatta siitä, ovatko ne ulosmittauskelpoisia vai eivät. Määrättyyn tarkoitukseen myönnettyjä avustuksia ja kustannusten korvauksia (esimerkiksi asumistuki, vammaisetuus, lapsilisä) ei lasketa mukaan tulopohjaan.

Jos tulojen yhteenlaskettu nettomäärä ylittää suojaosuuden, mutta on enintään kaksi kertaa suojaosuuden määrä, ulosmitataan 2/3 suojaosuuden ylittävästä määrästä (tulorajaulosmittaus).

Jos tulojen yhteenlaskettu nettomäärä on suurempi kuin kaksi kertaa suojaosuuden määrä, mutta enintään neljä kertaa suojaosuuden määrä, ulosmitataan 1/3 tulojen yhteenlasketusta nettomäärästä.

Jos tulojen yhteenlaskettu nettomäärä on suurempi kuin neljä kertaa suojaosuuden määrä, ulosmitataan yksi kolmasosa neljä kertaa velallisen suojaosuuden määrää vastaavasta tulojen osasta ja lisäksi neljä viidesosaa sen ylittävästä tulojen osasta, kuitenkin enintään puolet tulojen yhteenlasketusta nettomäärästä.

Lue lisää [Oikeuslaitos – Ulosmittaus](#)

Maksukielto ja muut maksuvaatimukset

Jos päiväraha on maksettava työnantajalle, ulosottopidätys tehdään vain siltä osin kuin päivärahaa maksetaan vakuutetulle itselleen.

Jos kunta on vaatinut päivärahaa maksettavaksi sen vuoksi, että se on antanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa etuutta vastaan (TOTUL 23 §) tai sen vuoksi, että se on järjestänyt vakuutetulle laitoshoidoa tai -huoltoa tai perhehoitoa (Asiakasmaksulaki 14 §), päiväraha maksetaan ensisijaisesti kunnalle.

Jos päiväraha on pyydetty maksettavaksi kunnan toimielimelle (SVL 1224/2004 15 luvun 12 § 3 mom.) käytettäväksi vakuutetun ja hänen perheensä elatukseen vakuutetun elämäntapojen perusteella, ja samanaikaisesti ulosottoviranomainen on esittänyt maksukiellon, päiväraha maksetaan ensisijaisesti maksukiellon mukaisesti.

Maksukiellon palauttaminen

Palauta maksukielto ulosottomiehelle, jos

- vakuutettu ei saa tartuntatautipäivärahaa
- vakuutetun nettotulot eivät ylitä suojaosuutta tai
- siihen on muu laillinen syy.

Jos päivärahasta on tehty ulosottopidätys eikä jatkohakemusta ole tullut ennen viimeistä maksupäivää, älä palauta heti maksukieltoa. Jos myöhemmin tulee jatkohakemus, eikä maksukieltoa ole peruutettu tai sen määräaika ei ole päättynyt, tee ulosottopidätys jatkopäivärahasta maksukiellon mukaisesti. Jos kysymyksessä ei ole suora jatko aikaisempaan päiväraajaksoon, tarkista onko maksukielto edelleen voimassa. Ole yhteydessä ulosottoviranomaiseen, jos on vähänkään epäselvyyttä, miten tulisi toimia.

1.9.2.10. Maksaminen regressinä

Jos tartuntatautipäiväraha myönnetään samalle ajalle, jolta on maksettu päivärahan suhteen estävä etuus, päiväraha maksetaan maksuvaatimuksen perusteella toiseen etuuteen. Regressiperintää käytetään silloin, kun liikamaksuregressiä ei voida kuitata ohjelmallisesti muusta etuudesta.

Päivärahasta maksetaan maksuvaatimuksen perusteella seuraaville maksunsaajille:

- työttömyyskassalle ([SVL 1224/2004 15 luku 11 §](#)).

1.9.2.11. Regressikuittaus

Regressikuittausta käytetään silloin, kun liikamaksu on syntynyt samalle ajalle maksetusta toisesta Kelan etuudesta, josta liikamaksu voidaan ohjelmallisesti kuitata säädöksen perusteella.

Tartuntatautipäivärahasta voidaan regressikuitata

- Kelan maksamaa työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea (SVL 1224/2004 15 luku 11 § ja TTL 11 luku 14 §)
- muita SVL:n mukaisia päivärahaetuuksia (SVL 1224/2004 15 luku 18 § 3 mom.).

1.9.3. Ennakonpidätyksen yleiset periaatteet

Tuloverolain mukaan henkilö voi olla Suomessa joko yleisesti verovelvollinen tai rajoitetusti verovelvollinen.

Yleisesti verovelvollinen on henkilö, joka verotuksellisesti asuu Suomessa. Hän on velvollinen suorittamaan Suomessa veroa sekä Suomesta että ulkomailta saamastaan tulosta. Kela toimittaa ennakonpidätyksen yleisesti verovelvolliselle maksamastaan etuudesta tai eläkkeestä, jos niitä ei ole säädetty verovapaiksi (TVL 1535/1992 92 §). Ennakonpidätys tehdään myös työkorvauksesta, jos sen saajaa ei ole merkitty ennakoperintärekisteriin.

Rajoitetusti verovelvollinen on henkilö, joka ei vakinaisesti asu Suomessa. Hän on velvollinen maksamaan Suomessa veroa vain Suomesta saamastaan tulosta. Tällaisen henkilön

verotuksessa sovelletaan pääasiallisesti rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia.

Lue lisää Ennakonpidätys > Lähdevero

Ulkomailla asuvan henkilön Suomesta maksettavasta eläketulosta ei peritä lähdeveroa, vaan siitä toimitetaan ennakonpidätys.

1.9.3.1. Ennakonpidätyksen perusteet

Ennakkoperintäasetuksessa ja Verohallinnon päätöksessä ennakonpidätyksen toimittamistavoista ja määrästä säädetään, millä perusteilla ennakonpidätys toimitetaan Kelan maksamista etuuksista ja veronalaisista työkorvauksista.

Ennakonpidätys- ja lisäprosentti

Ennakonpidätys toimitetaan palkkaa varten määrätyn prosentin mukaan siltä osin, kun maksettava määrä ei ylitä Verohallinnon määrittelemää henkilökohtaista tulo rajaa. Tulorajan ylittävältä osalta pidätys toimitetaan lisäprosentin mukaan.

Määräprosentti

Ennakkoperintäasetuksessa ja Verohallinnon päätöksessä on määritelty tilanteita, joissa ennakonpidätys määräytyy eläkkeissä, muissa etuuksissa ja työkorvauksissa kaavamaisesti määräprosentin perusteella.

Taulukkoprosentti

Sairausvakuutuslain mukaisissa päivärahoissa ja kuntoutusrahassa pidätys voidaan toimittaa [Verohallinnon päätöksessä olevan prosenttilaulukon mukaan](#). (VeroHp ennakonpidätyksen toimittamistavasta ja määrästä 6 § 3 mom.)

Muutosverokortti

Maksunsaaja voi hakea Verohallinnolta muutosta ennakonpidätykseen. Jos Verohallinto antaa maksunsaajalle sosiaalietuutta tai eläkettä taikka opintorahaa varten myönnetyn muutosverokortin, se saadaan pääsääntöisesti suorasiirtona (pl. opintoraha) Kelaan, jolloin tiedot kirjautuvat ohjelmallisesti. Jos Verohallinto tai asiakas toimittaa muutosverokortin suoraan toimistoon, rekisteröi muutosverokortin tiedot HEMU-tapahtumalla.

Verohallinto merkitsee muutosverokorttiin tiedon siitä, mihin tarkoitukseen sitä voidaan käyttää. Sosiaalietuuksien ennakonpidätyksessä voidaan käyttää vain sosiaalietuutta varten annettua muutosverokorttia. Kuitenkin opintorahassa ja eläkkeissä voidaan käyttää vain näitä varten annettua muutosverokorttia.

Muutosverokortissa on pidätysprosentti, jota käytetään verokortissa olevaan euromääräiseen tulokertymään asti, jonka jälkeen käytetään korttiin merkittyä lisäprosenttia. Tulokertymää laskettaessa huomioidaan voimassaoloaikana maksetut etuudet tai työkorvaukset. Jos muutosverokorttia käytetään vuodenvaihteen yli, tulokertymän seuranta aloitetaan alusta.

Eläkettä varten annetussa muutosverokortissa ei ole tulokertymää.

Muutosverokortissa voi myös olla merkittynä vain yksi pidätysprosentti.

Rajoitetusti verovelvollinen voi toimittaa Kelaan muutosverokortin.

Maksunsaajan oma pyyntö

Ennakkonpidätysprosenttia voidaan korottaa etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saajan omasta pyynnöstä ilman Verohallinnon laskemaa uutta pidätysprosenttia. Etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saaja voi pyytää korotusta joko kirjallisesti tai suullisesti.

1.9.3.2. Lähdevero

Verohallinnon antamaa lähdeverokorttia käytetään maksettaessa päivärahaetuuksia, kuntoutusrahaa, lastenhoidon tukea ja opintorahaa. Lähdeverokorttia käytetään myös maksettaessa kuntoutuksen ja lastenhoidon tuen työkorvauksia, ellei saaja kuulu ennakkoperintärekisteriin.

Sosiaalietuuksien lähdevero on pääsääntöisesti 35 prosenttia. Jos Kela maksaa etuutta vajaalta kuukaudelta, etuudesta vähennetään maksun yhteydessä ohjelmallisesti 17 euroa/päivä (kalenteripäivä). Jos Kela maksaa etuutta kokonaiselta kuukaudelta, etuudesta vähennetään ohjelmallisesti 510 euroa/kuukausi. Erotuksesta peritään lähdevero. (Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 672/1978 6 §)

Kuntoutuksen ja lastenhoidon tuen työkorvauksista peritään vero lähdeverokorttiin merkityn prosentin mukaisesti. Lähdeverovähennystä ei tehdä ohjelmallisesti. Pidätyksestä saat tehdä lähdeverovähennyksen, mikäli siitä on merkintä verokortissa. Maksa korvauksen saajalle ennakkonpidätyksen korjaus tai ohjaa korvauksen saaja tarvittaessa kääntymään Verohallinnon puoleen verotuksen oikaisemiseksi.

Lähdeveron alaisista etuuksista ei peritä sairaanhoitomaksua, vaikka kortissa olisi merkintä sen perimisestä.

Rajoitetusti verovelvollinen voi toimittaa Kelaan muutosverokortin. Jos rajoitetusti verovelvollinen ei pyydä Verohallinnolta muutosverokorttia, verotetaan häntä lähdeverokortin mukaisesti.

1.9.3.3. Tietojen saanti ja käyttöönotto

Etuuksien ennakkonpidätyksen toimittamisessa käytetään hyväksi Kelaan suorasiirtona saatuja ennakkonpidätysperusteita. Maksunsaaja voi toimittaa Kelaan myös verokortin tai ilmoittaa muun pidätysperusteen.

Lue lisää kohdasta [Oma pyyntö](#) (Tiedot maksunsaajalta > Oma pyyntö)

Työkorvauksista ei toimiteta ennakkonpidätystä, jos saaja on merkitty ennakkoperintärekisteriin.

Rajoitetusti verovelvollisen eläkkeensaajan myöntöpäätöksen jälkeen Vero- ja kirjanpitoryhmä lähettää pääkaupunkiseudun verotoimistoon ennakkonpidätysprosentin pyyntökirjeen. Verotoimisto antaa sen perusteella eläkettä varten kirjoitetun henkilökohtaisen pidätysprosentin.

1.9.3.3.1. Suorasiirtotiedot

Kela saa suoraan Verohallinnolta vuosittain tiedot Suomessa verovelvollisten etuudensaajien ennakonpidätysperusteista. Muutosverokortit saadaan Kelaan suoraan Verohallinnolta joka arkipäivä.

Kela tarkistaa vuosittain Verohallinnolta tiedon työkorvauksen saajien (päivähoidon-/kuntoutuspalveluntuottajat) ennakoperintärekisterissäolosta maalisk-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tarkistus tehdään suorasiirtopyyntönä ohjelmallisesti.

Eläkettä varten määrättyt henkilökohtaiset ennakonpidätysprosentit saadaan Kelan pyynnöstä yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisille eläkkeensaajille, joiden eläke on maksussa marraskuussa tai joille eläke on myönnetty etukäteen. Pyyntö lähetetään ohjelmallisesti yleensä marraskuussa ja siinä ilmoitetaan arvio seuraavana vuonna maksettavasta eläkkeestä. Verohallinnolta saadut uudet ennakonpidätysprosentit seuraavaa vuotta varten tallennetaan järjestelmään ohjelmallisesti.

Verohallinnolta suoraan saadut ennakonpidätysprosentit otetaan vuosittain käyttöön erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Siihen asti käytetään edellisen vuoden joulukuussa voimassa olleita ennakonpidätysperusteita.

1.9.3.3.2. Tiedot maksunsaajalta

Verokortti

Jos maksunsaaja tai Verohallinto toimittaa sosiaalietuutta, opintorahaa, eläkettä tai työkorvausta varten muutosverokortin, ennakonpidätys lasketaan muutosverokortin mukaisesti. Tarkistettua ennakonpidätystä sovelletaan yleensä seuraavan maksuerän alusta lukien.

Takautuvaan aikaan kohdistuvan muutoksen voi kuitenkin ottaa huomioon, jos muutosverokortin voimassaoloaika ulottuu maksettujen erien ajalle. Lue lisää [Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus](#)

Palkkaa varten annettuja muutosverokortteja ei käytetä etuuksien eikä eläkkeiden ennakonpidätyksessä.

Rajoitetusti verovelvollinen etuudensaaja voi pyytää Verohallinnolta muutosverokortin. Verohallinto toimittaa verokortin postitse Kelaan.

Oma pyyntö

Ennakonpidätysprosenttia voidaan korottaa etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saajan omasta pyynnöstä ilman Verohallinnon laskemaa uutta pidätysprosenttia. Etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saaja voi pyytää korotusta joko kirjallisesti tai suullisesti.

Lähdevero

Lähdeverotusta varten etuuden tai työkorvauksen saaja toimittaa lähdeverokortin. Lähdeverokortin pitää olla Kelaan varten kirjoitettu. Rajoitetusti verovelvollinen voi toimittaa Kelaan muutosverokortin. Jos rajoitetusti verovelvollinen ei pyydä Verohallinnolta muutosverokorttia, verotetaan häntä lähdeverokortin mukaisesti.

Eläkkeistä ei peritä lähdeveroa, vaan rajoitetusti verovelvolliselle eläkkeensaajalle määrätään ennakonpidätys.

1.9.3.3.3. Ennakkonpidätyksen tallennus

Ennakkonpidätystietojärjestelmään tallennetaan kaikki etuudensaajien ja Verohallinnon toimittamat ennakkonpidätysperusteet. Rekisteröi tiedot valitsemalla HEMU-aloitusvalikolta Ennakkonpidätystiedot.

Rajoitetusti verovelvollisten ennakkonpidätysperusteet tallennetaan Kansainvälisten asioiden keskuksessa, Työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisukeskuksessa tai Vero- ja kirjanpitoryhmässä.

Verokorteissa olevia tulorajoja seurataan ohjelmallisesti. Kertymätiedot päivitetään ohjelmallisesti maksujen eräajoissa ja palautusten kirjaamisen yhteydessä. Mikäli kertymätietojen korjaamisessa ilmenee ongelmia, ota yhteyttä Vero- ja kirjanpitoryhmään.

1.9.3.3.4. Kelan selvitettävä

Selvitä uusien kuntoutuspalveluntuottajien ja päivähoitontuottajien ennakkoperintärekisteriin kuulumisen. Ennakkoperintärekisterissä olon voi selvittää Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä osoitteesta www.ytj.fi tai Verohallinnon palvelunumerosta 029 497 006.

Jos yrittäjä on merkitty ennakkoperintärekisteriin, YTJ-tietopalvelussa kohdassa Rekisteröinnit näkyy tieto Ennakkoperintärekisteri ja tila Rekisterissä sekä alkupäivä. Näytä rekisterihistoria -toiminnolla saat tiedon mahdollisesta ennakkoperintärekisteriässäolon loppupäivästä. Ennakkoperintärekisteriin kuulumisen jatkuminen selvitetään ohjelmallisesti suoraan Verohallinnolta. Lue lisää Ennakkonpidätys > Työkorvausten saajien verotus.

Rekisteröi tieto työkorvauksen saajan ennakkoperintärekisterissäolosta toiminnolla APRE/ Työkorvausten saajien verotusperusteet. Tietojen tallennus edellyttää, että työkorvauksen saajan perustiedot on tallennettu.

Kela tarkistaa ennakkoperintärekisterissä olon neljä kertaa vuodessa. Verotusperusteisiin pitää rekisteröidä voimassaolon seuraavaksi tarkistuspäiväksi seuraavan tarkistuskuukauden viimeinen päivä (31.3., 30.6., 30.9. tai 31.12.).

Esimerkki

Jos rekisteröit työkorvauksen saajan verotusperusteet heinäkuussa, vie seuraavaksi tarkistuspäiväksi 30.9.

1.9.3.4. Toimittaminen

Ennakkonpidätys toimitetaan ennakkoperintäasetuksen (1124/1996) ja Verohallinnon päätöksen ennakkonpidätyksen toimittamistavoista ja määrästä mukaisesti.

Ensisijaisia pidätysperusteita ovat

- muutosverokortti
- lähdeverokortti tai
- oma ilmoitus muuta perustetta suuremmasta pidätysprosentista.

1.9.3.4.1. Päivärahat

[\(Verohp ennakonpidätyksen toimittamistavoista ja määrästä 6 §\)](#)

Ennakonpidätys toimitetaan

- sairauspäivärahasta
- osasairauspäivärahasta
- äitiysrahasta
- isyysrahasta
- vanhempainrahasta
- osittaisesta vanhempainrahasta
- erityisäitiysrahasta
- erityishoitorahasta
- luovutuspäivärahasta
- tartuntatautipäivärahasta

Ennakonpidätys toimitetaan pääsääntöisesti käyttäen henkilökohtaista perus- ja lisäprosenttia tai muuta henkilökohtaista pidätysprosenttia. Ennakonpidätys tehdään kuitenkin aina vähintään 25 %:n suuruisena, jos käytössä on palkkaa varten annettu pidätysperuste.

Osasairauspäivärahasta ja osittaisesta vanhempainrahasta ennakonpidätys toimitetaan pääsääntöisesti käyttäen henkilökohtaista perus- ja lisäprosenttia. Näiden etuuksien ennakonpidätyksessä ei noudateta 25 % vähimmäispidätystä. Ennakonpidätystä ei toimiteta, jos suoritus on enintään 4 euroa päivää kohti.

Vanhempainpäivärahan työssäoloajalta ennakonpidätys toimitetaan 40 % mukaisesti.

Enintään vähimmäismääräisenä maksettavasta etuudesta (pois lukien osasairauspäiväraha ja osittainen vanhempainraha) ennakonpidätys toimitetaan 20 % mukaisesti. Jos etuuden määrä on enintään 4 euroa päivää kohti, ennakonpidätystä ei toimiteta.

Jos etuudensaajalla on Verohallinnon antama muutosverokortti etuuksien maksua varten, toimitetaan ennakonpidätys sen mukaisesti.

Ennakonpidätys toimitetaan Verohallinnon päätöksessä olevan taulukkoprosentin mukaan, jos

- pidätystietoja ei ole
- edelliseen kalenterivuoteen kohdistuva etuus maksetaan takautuvasti tai etuutta maksetaan lisää. Maksun ei katsota kohdistuvan edelliseen kalenterivuoteen, jos maksukausi ajoittuu vuodenvaihteen molemmin puolin tai maksukausi päättyy siten, että etuutta ei olisi voitu maksaa edellisen kalenterivuoden aikana.

Esimerkki

Päiväraha myönnetään 20.1. ja maksetaan takautuen ajalle 10.12. - 10.1.

Etuudensaajalle on saatu suorasiirtona tietoa palkkaa varten annetusta ennakonpidätysprosentista (27 %). Päivärahan määrä on 77,50 e/pv.

- Ajalta 10.12. - 31.12. ennakonpidätys toimitetaan taulukkoprosentilla 35.
- Ajalta 1.1. - 10.1. ennakonpidätys toimitetaan palkkaprosentilla 27.

Esimerkki

Taulukkoprosenttia ei käytetä säännöllisessä maksuerässä, jossa osa ajasta kohdistuu edeltävälle vuodelle.

Päiväraha on myönnetty 17.9. alkaen. Vuoden vaihteessa maksuerä osuu ajalle 23.12. - 24.1. ja sen maksupäivä on 24.1. Etuudensaajalle on saatu suorasiirtona tieto palkkaa varten annetusta ennakonpidätysprosentista (27 %). Päivärahan määrä on 77,50 e/pv.

- Ennakonpidätys toimitetaan palkkaprozentilla 27.

Jos maksuerä maksetaan maksuesteen vuoksi tai muusta syystä myöhemmin, edelliseen vuoteen kohdistuvasta osuudesta ennakonpidätys toimitetaan taulukkoprosentin mukaisesti.

1.9.3.5. Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus

Muutosverokortti

Voit korjata ennakonpidätyksen, jos Kelaan on tullut muutosverokortti, joka on voimassa takautuvasti.

Jos muutosverokortin voimassaolo alkaa edellisen vuoden puolelta, voit korjata ennakonpidätyksen kuluvan vuoden toukokuun loppuun saakka. Palautettavan määrän on myös oltava maksussa viimeistään toukokuun lopussa.

Esimerkki

Kelaan on tullut verokortti 5.1. ja se on voimassa 1.11. alkaen. Verokortti on voimassa enintään 31.12. saakka. Ennakonpidätys voidaan korjata 1.11. alkaen. Korjaus voidaan tehdä kuluvan vuoden toukokuun loppuun mennessä, jolloin myös palautettavan määrän on oltava viimeistään maksussa.

Lähdevero

Jos etuudesta on peritty liikaa lähdeveroa, voit korjata liikapidätyksen vain saman maksuvuoden aikana.

Palveluntuottaja ennakonpidätysrekisteriin

Korjaa ennakonpidätys aina silloin, kun työkorvauksensaaja ilmoittaa kesken vuotta tiedon ennakoperintärekisteriin kuulumisesta.

Kelan virhe

Jos Kela on toimittanut ennakonpidätyksen virheellisesti liian suurena, voit korjata virheen ilman muutosverokorttia. Kelan virhe on kyseessä esimerkiksi silloin, kun Verohallinnon antama ennakonpidätysprosentti on tallennettu väärin liian suurena.

Korjauksen voit tehdä verovuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun saakka. Palautettavan määrän on oltava maksussa viimeistään toukokuun lopussa. Verovuosi on kalenterivuosi, jolta vero määrätään.

Ennakonpidätyksen korjaaminen

Voit korjata ja maksaa liikaa perityn ennakonpidätyksen HERE-aloitusvalikon Ennakonpidätyksen korjaus -toiminnolla. Vero- ja kirjanpitoryhmä tekee RAKE-eläkkeiden ennakonpidätyksen korjaukset ja palautukset saatuaan niistä tiedon ohjelmallisesti.

1.9.3.6. Takaisin maksetut etuudet

Veronalaista etuutta voidaan periä takaisin nettomääräisenä niin kauan kuin Kela voi ilmoittaa Verohallinnolle veronalaisen etuuden ja ennakonpidätyksen määrien muutokset vuosi-ilmoituksen korjauksena. Maksettua etuutta voidaan periä takaisin ja kuitata nettomääräisenä etuuden maksuvuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun saakka. Tämän jälkeen perintä ja kuittaus tehdään bruttomääräisenä.

Jos etuudensaaja maksaa takaisin etuutta sellaiselta vuodelta, jonka verotus on jo vahvistettu, Kela ilmoittaa palautetun etuuden määrän Verohallinnolle takaisinmaksuvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Etuudensaajalle lähetetään tosite, johon on etuuksittain eritelty Verohallinnolle ilmoitetut tiedot. Verohallinto ottaa palautetun etuuden määrän huomioon takaisinmaksuvuoden verotuksessa.

(TVL 1535/1992 112 a § 1 ja 2 mom.)

Kela ilmoittaa myös työpaikkakassojen perimien etuuksien korjaustiedot Verohallinnolle.

Lastenhoidon tuen työkorvauksia ei peritä takaisin työkorvauksen saajalta, vaan lastenhoidon tuen hakijalta. Perhe ja hoidon tuottaja hoitavat yksityisen hoidon tuen veronoinaisuasiat suoraan Verohallinnon kanssa.

Lastenhoidon tuen hoidon tuottajille maksettujen työkorvausten takaisinperintä- ja kuittaustiedoista ei ilmoiteta muutostietoja Verohallinnolle.

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa kuntoutuksen työkorvausten palautukset Verohallinnolle.

1.9.3.7. Regressisuoritukset

Eri laitosten väliset ja (Kelan) saman maksajan eri veronalaisten etuuksien väliset regressisuoritukset käsitellään ja maksetaan verottomina bruttomäärinä. Jos kuitenkin regressinä perittävä etuus tai sen osa on verotonta, on maksettava etuus verottomalta osin veronalaista esim. kun kuntoutusrahasta peritään opintotuen asumislisää. (TVL 1535/1992 112 a § 3 mom.)

Lue lisää regressiperinnästä ao. etuuden ohjeesta Regressiperintä-kohdasta.

Asiakkaan veronalaista tuloa on aina hänelle itselleen maksettu etuus. Verohallinnolle ei ilmoiteta verovapaina käsiteltyjä regressimaksuja.

1.9.3.8. Vuosi-ilmoitukset

Verovuosi 2018

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle tiedot maksetuista etuuksista ja työkorvauksista sekä niistä toimitetuista ennakonpidätyksistä, lähdeveronalaisista suorituksista ja maksetuista lähdeveroista.

Vero- ja kirjanpitoryhmä toimittaa Verohallinnolle vuosi-ilmoituksen maksuvuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Eläkkeensaajille, alle 18 vuotiaille etuudensaajille, edunvalvojille, kuolinpesille ja työkorvauksen saajille lähetetään vuosi-ilmoituskirje. Muut etuudensaajat voivat katsoa vuosi-ilmoitustiedot Kelan sähköisestä asiointipalvelusta. Jos työkorvauksen saaja pyytää toiminnan päättyessä tositetta maksetuista määristä, tulosta hänelle tosite.

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa Verohallinnolle osakeyhtiöille, osuuskunnille ja rekisteröidyille yhdistyksille maksetut työkorvaukset kuukausittain eriteltynä.

Eläkkeiden ja etuuksien vuosi-ilmoitustiedot ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä HEKY > Etuussummat > Verotusta varten annetut tiedot.

Päivähoidontuottajien vuosi-ilmoitukset ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä APKY-aloitusvalikolta kohdassa 'Maksetut työkorvaukset' valinnalla 'Verotukseen annetut tiedot'.

Verovuosi 2019

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle tiedot maksetuista etuuksista sekä niistä toimitetuista ennakonpidätyksistä, lähdeveronalaisista suorituksista ja maksetuista lähdeveroista. Työkorvauksista ei enää anneta vuosi-ilmoitusta, koska tiedot on ilmoitettu 1.1.2019 alkaen tulorekisteriin, josta Verohallinto saat tarvitsemansa tiedot.

Vero- ja kirjanpitoryhmä toimittaa Verohallinnolle etuuksien vuosi-ilmoitukset maksuvuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Eläkkeensaajille, alle 18 vuotiaalle etuudensaajille, edunvalvojille, kuolinpesille ja työkorvauksen saajille lähetetään vuosi-ilmoituskirje. Muut etuudensaajat voivat katsoa vuosi-ilmoitustiedot Kelan sähköisestä asiointipalvelusta. Jos työkorvauksen saaja pyytää toiminnan päättyessä tositetta maksetuista määristä, tulosta hänelle tosite.

Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa Verohallinnolle osakeyhtiöille, osuuskunnille ja rekisteröidyille yhdistyksille maksetut työkorvaukset kuukausittain eriteltynä.

Eläkkeiden ja etuuksien vuosi-ilmoitustiedot ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä HEKY > Etuussummat > Verotusta varten annetut tiedot.

Päivähoidontuottajien vuosi-ilmoitukset ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä APKY-aloitusvalikolta kohdassa 'Maksetut työkorvaukset' valinnalla 'Verotukseen annetut tiedot'.

Tietojen korjaaminen

Vuosi-ilmoitustietoja voidaan korjata ennen verotuksen päättymistä, jos etuuden tai ennakonpidätyksen määrä muuttuu esimerkiksi takaisinperinnän vuoksi. Edellisen vuoden nettopalautukset on tehtävä toukokuun loppuun mennessä. Vero- ja kirjanpitoryhmä voi korjata virheellisiä tietoja syyskuun loppuun saakka. Vero- ja kirjanpitoryhmä lähettää korjatuista tiedoista aina ilmoituksen myös etuudensaajalle.

1.9.3.9. Kuukausivalvonta

Kirjanpito- ja maksuliikenneryhmä tekee kuukausittain (viimeistään 10. päivä) Verohallinnolle valvontailmoituksen ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista. Ilmoitus sisältää ilmoituskuukautta edeltävän kuukauden tiedot. Ennakonpidätys ja lähdevero maksetaan kuukausittain viimeistään maksukuukautta seuraavan kuukauden 10. päivänä.

1.9.4. Maksamisen rajoitukset

Tartuntatautipäiväraha voidaan myöntää, mutta sitä ei makseta, jos vakuutettu on

- suorittamassa vankeusrangaistusta lukuun ottamatta sakon muuntorangaistusta
 - lue lisää [Vankilassaolon vaikutus](#)

- varusmiespalveluksessa, varusmiespalvelusta vastaavassa vapaaehtoisessa asepalveluksessa, aseettomana, reserviläisenä tai nostoväkeen kuuluvana puolustusvoimien palveluksessa tai siviilipalveluksessa (SVL 1224/2004 8 luku 5 §).

1.10. Liikamaksu

Liikamaksutilanne syntyy, kun etuutta on maksettu aiheettomasti tai määrältään liian suurena.

Liikamaksu voi olla etuudensaajan tai muun saajaan liikamaksua. Tartuntatautipäivärahan liikamaksu voidaan periä takaisin

- vakuutetulta
- vakuutuslaitokselta
- työnantajalta
- työttömyyskassalta
- Kelalta.

Vakuutetun liikamaksu on ennakonpidätyksenalaista, mutta se voidaan periä nettomääräisinä takaisin maksuvuotta seuraavan toukokuun loppuun saakka.

Työnantajalle, työttömyyskassalle, työpaikkakassalle ja Kelalle liikaa maksettu määrä ei ole ennakonpidätyksenalaista. Se peritään bruttomääräisenä.

Vakuutuslaitokselle syntyvä liikamaksu peritään bruttomääräisenä Kelalle.

Jos tartuntatautipäivärahan saajana on ollut edunvalvoja tai sosiaalihuollon toimielin elämäntapojen perusteella, liikamaksu käsitellään vakuutetun liikamaksuna.

Jos vakuutettua ei ole kuultu aiemmin liikamaksusta, lähtee päätöksen liitteenä ohjelmallisesti liikamaksua koskeva kuulemiskirje. Kuulemiskirje lähetetään vakuutetulle, mahdolliselle edunvalvojalle ja työnantajalle, jos näille päätöksensaajille on syntynyt liikamaksua. Muita liikamaksunsaajia ei kuulla.

1.10.1. Takaisinperintä

Kaikille etuuksille yhteinen Takaisinperintä-ohje.

1.10.2. Regressiperintä

Tartuntatautipäivärahaan syntyy regressisaatavaa, kun maksetulle ajalle myönnetään etuus, joka estää tartuntatautipäivärahan maksamisen. Lisäksi edellytetään, että etuuslainsäädännön perusteella samalta ajalta myönnettävä muu etuus voidaan maksaa regressisuorituksena tartuntatautipäivärahaa vastaan Kelalle.

Regressisaatava voidaan hoitaa seuraavasti:

- Regressikuittauksena muusta Kelan etuudesta, kun se on YHTE-järjestelmässä mahdollista.
- Regressiperintänä Kelan maksamasta muusta etuudesta maksuvaatimuksen perusteella esim. KEL:n eläke.
- Regressiperintänä muun laitoksen maksamasta etuudesta perintäkirjeellä.

Regressiperinnän työnkulku

1. Tutki muun etuuden vaikutus
2. Selvitä onko tartuntatautipäivärahapäätös tarkistettava vai oikaistava.
3. Ratkaisussa kannanotto perintään muodostuu ohjelmallisesti (regressikuittaus tai regressiperintä maksuvaatimuksella).
4. Jos liikamaksu aiheutuu toisen laitoksen maksamasta etuudesta, joka voidaan periä regressinä, lähetä saatavasta perintäkirje.

Regressikuittaus tai regressiperintä tartuntatautipäivän estävien etuuksien kesken

Tartuntatautipäivärahaan sovelletaan samoja regressisäännöistä kuin vastaavassa tilanteessa sairauspäivärahassa paitsi Kelan maksaman kuntoutusrahan osalta.

Vanhuuseläke ja kuntoutusraha ovat tartuntatautipäivärahaan nähde estäviä etuuksia. Jos tartuntatautipäivärahaa saavalle myönnetään takautuen vanhuuseläke tai työeläkelakien mukainen kuntoutusraha, voidaan samalta ajalta maksettava eläke tai kuntoutusraha periä Kansaneläkelaitokselle tartuntatautipäivärahaa vastaavalta osalta (Sairausvakuutuslaki 12 luku 5 §).

- Kelan kuntoutusraha on tartuntatautipäivärahan nähden estävä etuus
 - Vakuutetulle ei tule ansionmenetystä, jos hän osallistuu kuntoutukseen työstä-poissaolopäätöksen ja myönnetyn tartuntatautipäivärahan ajalla.
 - Kuntoutusrahan ratkaisija on tehnyt OIWAan Tarkistettava asia –työ.
 - Jos tartuntatautipäivärahaa on maksettu kuntoutuksen ajalta, peritään tartuntatautipäivärahan liikamaksu normaalina takaisinperintänä.
 - Tee tarkistus tartuntatautipäivärahan kuntoutusrahan myönnön alusta lukien ja vie kuntoutusraha EST-vaikutuksella Muu etuus –näytölle. Ratkaisun myötä muodostuu liikamaksu tartuntatautipäivärahasta kuntoutusrahan ajalle.
- Työeläkelaitoksen kuntoutusraha, osakuntoutusraha tai kuntoutusavustuksena maksettava kuntoutusraha ja työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen kuntoutusraha, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain, sotilasvammalain tai sotilastapaturmalain kuntoutuksena maksettava ansionmenetyskorvaus ovat tartuntatautipäivärahan estäviä muun laitoksen myöntämiä etuuksia.
 - Vakuutetulle ei tule ansionmenetystä, jos hän on osallistunut kuntoutukseen tartuntatautipäivärahan aikana.
 - Voit periä aiemmin myönnetyn tartuntatautipäivärahan takautuvasta muun laitoksen myöntämästä etuudesta regressiperintänä.
 - Tieto muun laitoksen takautuen myöntämästä kuntoutusrahasta muodostaa OIWAan Tarkistettava asia -työn.
 - Tee tarkistus tartuntatautipäivärahaan jolloin muun laitoksen kuntoutusraha nousee EST-vaikutuksella Muu etuus – näytölle. Ratkaisun myötä järjestelmään muodostuu regressiperintä. Lähetä perintäkirje jonka myötä muun laitoksen palautus kirjautuu myöhemmin ohjelmallisesti regressiperintään. Jos perintää jää jäljelle, peri se normaalina takaisinperintänä.
- Kansaneläkelain vanhuuseläke ja takuueläke estävät tartuntatautipäivärahan maksamisen.
 - Selvitä onko vakuutetulle syntynyt ansionmenetystä (jatkanut työntekoa) takautuvan eläkkeen myönnön ajalta.

- Jos ansionmenetystä ei ole syntynyt, tee tarkistus tartuntatautipäivärahaan ja peri maksuvaatimuksella myönnettävästä KEL:n vanhuuseläkkeestä aiemmin myönnettyä tartuntatautipäivärahaa. Jos perintää jää jäljelle, peri se normaalina takaisinperintänä.
- Työeläkelain mukainen vanhuus- tai varhennettu vanhuuseläke, osa-aikaeläke, kansanedustajan sopeutumiseläke tai sopeutumisraha ovat muun laitoksen takautuen myöntämiä tartuntatautipäivärahan estäviä etuuksia.
 - Muun laitoksen takautuva eläke muodostaa OIWAan Tarkistettava asia –työn.
 - Tee tarkistus tartuntatautipäivärahaan jolloin muun laitoksen eläke nousee EST-vaikutuksella Muu etuus – näytölle. Ratkaisun myötä järjestelmään muodostuu regressiperintä. Lähetä perintäkirje, jonka myötä muun laitoksen palautus kirjautuu myöhemmin ohjelmallisesti regressiperintään. Jos perintää jää jäljelle, peri se normaalina takaisinperintänä.

Tartuntatautipäivärahaan sovelletaan sairausvakuutuslain 12 luvun 1§:n säännöksiä eli kerralla maksetaan vain yhtä SVL:n mukaista päivärahaetuutta. Tartuntatautipäivärahaa ei sovelleta SVL:n 12 luvun 2, 3, 4 §:n säännöksiä, koska tartuntatautipäivärahaa ei makseta työkyvyttömyyden perusteella.

Ulkomailta saatava etuus vaikuttaa tartuntatautipäivärahan maksamiseen samalla tavalla kuin vastaava Suomesta maksettava etuus (Sairausvakuutuslaki 12 luku 10 §).

Varhennetun äitiysrahan ajalta tartuntatautipäivärahaa voidaan maksaa, jos työstä poissaolo johtuu tartuntataudista.

Vakuutuslaitos

Tartuntatautipäivärahan myöntäminen ei edellytä työkyvyttömyyttä. Siten samalta ajalta työkyvyttömyyden vuoksi myönnettyt tai myöhemmin myönnettävät muun lain mukaiset korvaukset eivät vaikuta tartuntatautipäivärahan myöntämiseen tai maksamiseen.

Vakuutuslaitoksen kuntoutusajan korvaus

Vakuutuslaitoksen maksama kuntoutusajan korvaus näkyy 'ansionmenetyskorvaus (kuntoutus)' tietona. Vakuutuslaitoksen maksama kuntoutusajan korvaus on tartuntatautipäivärahan estävä etuus. Tällöin päätökseen tulee fraasi PRF37 tai PRF38, jos ratkaisun yhteydessä on jo tietona vakuutuslaitoksen kuntoutusrahan maksaminen. Jos vakuutuslaitos maksaa kuntoutusrahan takautuen, voit toimia kuten edellä perimällä regressinä aikaisemmin maksetun tartuntatautipäivärahan vakuutuslaitokselta.

Ulkomaan eläke

Ulkomailta maksettava eläke vaikuttaa kuten Suomesta maksettava vastaava eläke.

Lue lisää: tekninen ohje

1.11. Ilmoitusvelvollisuus

Jos tartuntatautipäivärahan saajan olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, joka vaikuttaa oikeuteen saada etuutta tai pienentää etuuden määrää, hänen tulee viipymättä ilmoittaa muutoksesta Kelalle. Tällaisia olosuhteiden muutoksia ovat:

- vakuutettu ryhtyy päivärahakaudella ansiotyöhön tai omaan työhön, esim. muu soveltuva työ tai työstäpoissaolopäätös päättyy suunniteltua aiemmin
- oikeus päivärahan saamisen estävään muun lain perusteella maksettavaan etuuteen alkaa

- vakuutetun oikeus päivärahaan päättyy sairausvakuutuslain 8 luvun 5 §:ssä tarkoitetun rajoituksen vuoksi (vankilassa tai pakkolaitoksessa olo, varusmiespalvelus tai vastaava)
- vakuutettu muuttaa pois Suomesta
- muu vastaava muutos olosuhteissa, joista vakuutetun on tullut ilmoittaa etuutta hakiessaan.

Jos Kela on saanut tietoonsa sellaisen etuuden saajan olosuhteissa tapahtuneen muutoksen, joka vaikuttaa tai voi vaikuttaa vakuutetulle myönnettävään tai maksettavaan etuuteen, Kela voi määrätä vakuutetun esittämään olosuhteiden muutoksista selvityksen ([SVL 1224/2004 15 luku 20 §](#)).

1.12. Päätöksen oikaisu ja poistaminen

Kaikille etuuksille yhteinen [Päätöksen oikaiseminen ja poistaminen](#)

Päivärahapäätöksen oikaiseminen eduksi

Jos hakija toimittaa Kelaan uutta selvitystä joka ulottuu takautuvalle ajalle, tulee aina tutkia, voidaanko aiemmin annettu etuus päätös oikaista hakijan eduksi. Myös lainvoimainen etuus päätös voidaan oikaista hakijan eduksi.

Oikaiseminen tulee kysymykseen esimerkiksi, kun ratkaisun tekemiseksi tarvittavia tietoja ei pyynnöstä huolimatta ole toimitettu (esimerkiksi hakemus tai työstäpoissaolopäätös on puuttunut) ja hakemus on hylätty sillä perusteella. Asia käsitellään uudelleen alkuperäisen vireilletulon mukaisesti, jos asiakas toimittaa myöhemmin puuttuvan selvityksen. Oikaisemisella ei ole määräaikaa.

1.12.1. Työnantaja asianosaisena

Tartuntatautipäiväraha-asioissa myös vakuutetun työnantaja on asianosainen, jos työnantajalla on oikeus päivärahaan työstäpoissaoloajan palkanmaksun perusteella. Siltä osin kuin päätös koskee aikaa, jolta palkkaa ei ole maksettu, työnantaja ei ole asianosainen. Työnantajaa tulee kohdella asianosaisena samoin kuin henkilöasiakastakin esimerkiksi kuulemisten tai päätöksen oikaisumenettelyn osalta.

Suostumus vahingoksi oikaisuun

Jos työnantaja on asianosainen, päätöksen vahingoksi oikaisuun täytyy saada myös työnantajan suostumus. Huomaa, että suostumuspyyntö täytyy tällöinkin tehdä kirjallisesti ja suostumus saada kirjallisesti. Suostumus tarvitaan, vaikka työnantaja olisi itse toimittanut esim. muuttuneet palkkatiedot Kelaan ja pyytänyt oikaisua. Tällöinkin pyydetään suostumusta normaalimenettelyn mukaisesti kirjallisesti.

Jos oikaisu tapahtuu pelkästään vakuutetun vahingoksi (ei työnantajan), työnantajan suostumusta ei pyydetä eikä tarvita. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun tartuntatautipäiväraha on joltain ajalta maksettu virheellisesti vakuutetulle, vaikka olisi pitänyt maksaa työnantajalle. Jos taas oikaisu tapahtuu pelkästään työnantajan vahingoksi, pyydetään suostumus oikaisuun vain työnantajalta. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun tartuntatautipäiväraha on maksettu virheellisesti työnantajalle, vaikka olisi pitänyt maksaa vakuutetulle. Tai kun tartuntatautipäiväraha on virheellisesti maksettu yhdelle työnantajalle, vaikka se olisi pitänyt jakaa kahden työnantajan kesken.

Jos oikaisu tapahtuu sekä vakuutetun että työnantajan vahingoksi, suostumusta oikaisuun pyydetään molemmilta. Tällöin on kyse tilanteesta, jossa oikeutta tartuntatautipäivärahaan ei ole lainkaan tai oikeutta ei ole tietyltä ajalta, tai päivärahan määrä pienenee. Tällainen

tilanne on esimerkiksi silloin, kun ansionmenetyks on otettu huomioon liian suurena ja oikean ansionmenetyksen perusteella päivärahan määrä pienenee. Voi myös olla tilanne, että sairauspäiväraha on myönnetty ja maksettu työnantajalle, koska työnantaja on maksanut sairausajan palkkaa. Myöhemmin tulee ilmi, että kyseessä on työstäpoissaolopäätös tartuntataudin vuoksi. Vaikka sairauspäivärahaa ei olisi miltään ajalta maksettu vakuutetulle itselleen, on hän asianosainen, koska kyse on myös hänen päivärahoikeudestaan.

Kun päätöstä tulisi oikaista sekä vakuutetun että työnantajan vahingoksi, tulee suostumus saada molemmilta. Jos toinen ei anna suostumusta, haetaan virheellisen päätöksen poistoa.

Huom. kun suostumusta pyydetään työnantajalta, tulee myös työnantajalle kertoa, miksi ja miltä osin päätös on virheellinen.

Jos suostumus vahingoksi oikaisuun saadaan, annetaan oikaisupäätös. Huomaa, että oikaisu voi tapahtua työnantajan eduksi ja vakuutetun vahingoksi tai toisin päin. Tällöin tulee huomata, että samat oikaisufraasit eivät sovi molempien päätöksiin, vaan fraaseja on muokattava tarvittavin osin. Järjestelmässä oikaisun syykoodiksi on mahdollista tallentaa vain yksi, joten on sovittu, että käytetään vakuutetun tilanteen mukaista koodia (oikaisu eduksi/vahingoksi) ja muokataan työnantajan päätöstä.

Jos suostumusta vahingoksi oikaisuun ei saada, haetaan virheellisen päätöksen poistoa muutoksenhakuelimeltä. Jos oikaisu tapahtuu vakuutetun vahingoksi ja työnantajan eduksi (tai toisin päin), voidaan eduksi oikaisupäätös tai myöntöpäätös antaa samalla kun haetaan päätöksen poistoa.

Esimerkki

Tartuntatautipäiväraha on myönnetty vakuutetulle itselleen, vaikka työnantaja maksaa työstäpoissaoloajan palkkaa. Vakuutettu ei anna suostumusta vahingoksi oikaisuun ja haetaan päätöksen poistoa. Työnantajalle voidaan antaa päätös ja maksaa tartuntatautipäiväraha ennen kuin Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta on poistanut virheellisen päätöksen.

Teknisistä syistä myös eduksi oikaisupäätös tai myöntöpäätös on annettava väliaikaisena päätöksenä, joten muokkaa tarvittaessa päätöksen fraaseja.

Huomaa kuitenkin, että jos asia on jollakin tavalla epäselvä tai tulkinnanvarainen (esim. työnantajan oikeus päivärahaan ei ole varma), odotetaan kunnes Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta on käsitellyt poistoasian ja annetaan päätös vasta kun virheellinen päätös on poistettu.

Poistoesitys

Poistoesitys tehdään samalla tavoin kuin muissakin tilanteissa riippumatta siitä, onko työnantaja asianosainen vai ei. Poistoesitys on perusteltava eli siinä tulee kertoa, miksi poistettavaksi esitetty päätös on virheellinen. Poistoesitykseen tulee liittää asiakirjat, jotka osoittavat, että poistettavaksi esitettävä päätös on ilmeisesti lainvastainen taikka perustuu puutteelliseen tai virheelliseen selvitykseen.

Vastuu asianosaisen kuulemisesta Kelan poistoesityksestä kuuluu lain mukaan muutoksenhakuelimelle. Prosessin sujumuuden vuoksi on kuitenkin sovittu, että Kela hoitaa kuulemisen muutoksenhakuelimen puolesta eli Kela lähettää poistoesityksen ja sen liitteet tiedoksi asianosaiselle tai asianosaisille.

Jos oikaisu tapahtuu vakuutetun vahingoksi (ei työnantajan), poistoesitys liitteineen lähetetään tiedoksi vakuutetulle. Jos työnantaja on asianosainen, lähetetään työnantajalle tiedoksi poistoesitys (ei muita asiakirjoja) tai väliaikainen myöntöpäätös, jos sellainen on annettu. Huomaa,

että jos työnantaja ei ole saanut päätöstä, ei se ole asianosainen poistoasiassa. Esimerkiksi jos tartuntatautipäiväraha on myönnetty ja maksettu kokonaan vakuutetulle ja vasta myöhemmin tulee työnantajan hakemus (ilmoitus palkan maksusta) työstä pidättämisen ajalta, ei työnantaja ole asianosainen vakuutetun päätöksen poistoasiassa. Työnantajaa tulee kuulla poistoesityksestä, vaikka työnantaja olisi itse toimittanut Kelaan oikaisuun johtavat tiedot (esim. uudet palkkatiedot). Liitä poistoasiakirjanippuun työnantajan kuulemiskirje (YHS02/YHS03) tai väliaikainen päätös, jotta Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa tiedetään, että työnantajan kuuleminen on Kelan toimesta hoidettu.

Jos oikaisu tapahtuu työnantajan vahingoksi (ei vakuutetun), lähetetään poistoesitys liitteineen tiedoksi työnantajalle. Useimmiten poistoasiakirjat on syytä lähettää tiedoksi myös vakuutetulle (etenkin jos vakuutettua ei ole erikseen kuultu uudesta selvityksestä). Tällainen tilanne on esimerkiksi, kun työnantaja on ilmoittanut uudet palkkatiedot, joiden perusteella päätöstä tulisi oikaista työnantajan vahingoksi. Joissakin tilanteissa voi riittää, että vakuutetulle lähetetään tiedoksi pelkkä poistoesitys tai väliaikainen päätös (esim. vakuutettu on itse toimittanut Kelaan uuden selvityksen, jonka perusteella poistoa haetaan).

Jos oikaisu tapahtuu sekä vakuutetun että työnantajan vahingoksi, lähetetään poistoesitys liitteineen tiedoksi molemmille. Pääsääntöisesti lähetetään samat poistoasiakirjat molemmille.

1.12.2. Oikaisuvaatimukset

Annettu päätös voidaan oikaista hakijan eduksi tai vahingoksi. Eduksi oikaisutarve voi tulla esille Kelan aloitteesta tai hakijan tekemällä oikaisuvaatimuksella. Eduksi oikaisulle ei ole aikarajaa. Hakija voi esimerkiksi esittää sairauspäivärahapäätöstään oikaistavaksi saadun työstäpoissaolopäätöksen perusteella pitkänkin ajan päästä ja asia on tutkittava oikaisuvaatimuksena. Samoin esimerkiksi työnantaja voi esittää uusia työstäpoissaoloajan palkkatietoja.

Oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä oikaistaan eduksi (oikaisuvaatimus hyväksytään), oikaisuvaatimus hylätään tai jätetään tutkimatta.

Huomaa, että tartuntatautipäivärahoissa päätöksen oikaisu voi olla vakuutetulle vahingoksi ja työnantajalle eduksi tai päinvastoin. Vahingoksi oikaisussa on noudatettava viiden vuoden määräaikaa, mutta eduksi oikaisu on tehtävä ilman määräaikaa. Tällöin voi tulla tilanne, että toisen asianosaisen päätöstä ei voida enää oikaista tai hakea poistoa, mutta toiselle asianosaiselle on annettava eduksi oikaisupäätös.

Lue lisää [Päätöksen oikaisu ja poistaminen](#)

1.13. Tarkistaminen

Tartuntatautipäivärahapäätös tarkistetaan, jos päivärahan saajan olosuhteissa tapahtuu muutos, jolla on vaikutusta oikeuteen saada päivärahaa tai päivärahan määrään. Päätöksen tarkistamisesta on kyse silloin, jos olosuhteiden muutos on tapahtunut päätöksen antamispäivän jälkeen eikä muutos ulota vaikutustaan etuuden alkamisajankohtaan. Päivärahan määrä tarkistetaan olosuhteiden muutoksesta lukien. Tarkistamistilanteessa päivärahan saajaa on yleensä kuultava.

Tarkistamistilanne voi olla kyseessä esimerkiksi, jos

- vakuutettu menee päiverahakaudella työhön
- vakuutetulle myönnetään päiverahakaudella päivärahaan vaikuttava muu etuus

- alkuperäiseen työstä poissaoloaikaan tulee muutos
- työnantaja ilmoittaa uudet tai muuttuneet palkanmaksutiedot
- vakuutettu muuttaa ulkomaille eikä etuuden maksua jatketa
- vakuutettu kuolee

Edellä mainituissa tilanteissa voi olla kyse myös päätöksen oikaisemisesta. Huomaa päätöksen oikaisemisen ja tarkistamisen ero. Päätös on oikaistava, jos annettu päätös myöhemmin osoittautuu alun perin virheelliseksi. Päätöksessä voi olla asia-, menettely-, kirjoitus- tai laskuvirhe, joka tulee oikaista alusta lukien vakuutetun ja/tai työnantajan eduksi tai vahingoksi. Päätöksessä voi olla asiavirhe esim. silloin, kun kaikki asiaan vaikuttavat seikat eivät ole olleet tiedossa päätöksentekohetkellä. Oikaisutilanteesta on kyse myös silloin, jos muutos koskee jatkopäivärahapäätöstä alusta alkaen.

Vahingoksi oikaiseminen edellyttää asianomaisen suostumusta tai poistohakemuksen tekemistä muutoksenhakulautakunnalle. Jos on kyse takautuvasti myönnetystä tartuntatautipäivärahan estävästä etuudesta, oikaisu- ja tarkistuspäätös voidaan tehdä ilman asianomaisen suostumusta tai kuulemistä ([SVL 1224/2004 17 luku 3 a §](#)). Lue lisää kohdasta Päätöksen oikaisu ja poistaminen.

Tartuntatautipäivärahajärjestelmässä päätöksen tarkistamisen ja oikaisun valmistelu aloitetaan samalla tavalla. Jos kyseessä on oikaisutilanne, vie erityisperusteet -näytölle oikaisua koskevat tiedot.

Päivärahan saajalla on velvollisuus ilmoittaa Kelalle sellainen olosuhteissa tapahtunut muutos, joka vaikuttaa oikeuteen saada etuutta tai pienentää etuuden määrää (SVL 1224/2004 15 luku 20 §).

Tartuntatautipäivärahaan muodostuu Tarkistettava asia –työ, kun muusta etuudesta on tehty ratkaisu, jolla voi olla vaikutusta päivärahaan. Tarkistettavan asian tarkenteeksi kirjoittuvat sen etuuden tiedot, jonka vaikutusta päivärahaan on tutkittava. Muun etuuden vuoksi tarkistettavia töitä muodostetaan sekä Kelassa että Kelan ulkopuolella ratkaistuista etuuksista, eläkkeistä ja korvauksista. Kelassa tehdystä ratkaisusta ei muodostu Tarkistettava asia –työtä, jos päiväraha on ratkaistu samana päivänä muun etuuden kanssa.

1.14. Lakkauttaminen

Tartuntatautipäivärahan maksaminen päättyy esim. silloin, kun

- työstäpoissaolopäätös lakkaa
- vakuutettu aloittaa työn
- vakuutettu muuttaa ulkomaille eikä päivärahan maksamista jatketa
- vakuutettu kuolee.

Lakkauta päivärahan maksaminen tekemällä lakkautuspäätös. Jos päivärahaa on maksettu työnantajalle, myös työnantajalle muodostuu lakkautuspäätös. Jos lakkautuspäätöksen yhteydessä syntyy liikamaksua, muodostetaan ja käsitellään vakuutetun ja työnantajan liikamaksu kuten normaalisti.

Kuule tarvittaessa vakuutettua ja työnantajaa. Kuuleminen on tarpeen aina, kun muualta saatu uusi selvitys tai vaatimus voi johtaa etuuden hylkäämiseen (tai lakkauttamiseen) joko kokonaan tai osittain tai se muuten voi vaikuttaa vakuutetulle tai työnantajalle epäedullisesti.

1.15. Muutoksenhaku

Kaikille etuuksille yhteinen Muutoksenhaku-ohje.